

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Tartalomjegyzék

Bevezető	4
Küldetésnyilatkozat	5
A pedagógiai program törvényi háttere	6
Az iskola nevelési programja	8
1. Az iskolában folyó nevelő – oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai	8
1.1 Alapelvek	8
1.2 Értékek	8
1.3 Célok	9
1.4 Feladatok	9
1.5 Eszközök, eljárások	11
2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	12
3. A teljeskörű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	15
4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével összefüggő feladatok	18
5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	21
5.1 A pedagógus feladatai	22
5.2 Az osztályfőnöki munka tartalma és feladatkörei	23
6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	24
6.1 Beilleszkedési és magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek	24
6.2 SNI tanulók nevelése és oktatása integráltan	27
6.3 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program	30
6.4 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek	31
6.5 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	34
6.6 Gyermek- és ifjúságvédelem	35
7. A tanulók döntési folyamatban való részvétele	39
8. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	40
9. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	43
9.1 Osztályozóvizsga szabályzata	43
9.2 Javítóvizsga szabályzata	45
10. A felvétel és az átvétel szabályai	46
11. Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának iskolai terve	47
12. Közlekedésre nevelés	48
13. Társadalmi bűnmegelőzés és áldozattá válás megelőzési programja	49
14. Esélyegyenlőséget biztosító intézkedések	52
Az iskola helyi tanterve	57
1. Választott kerettantervek	57
2. A kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások	58
3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elve	61
4. A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának szabályai	62
5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósítása	64

6. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai.....	65
7. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai	66
8. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja	69
A jutalmazás formái	77
Fegyelmező intézkedések.....	78
9. Csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei.....	80
9.1 Csoportbontások elvei	80
9.2 Egyéb foglalkozások szervezésének elvei.....	81
10. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	81
11. Komplex alapprogram	83
12. Egészségnevelési program	100
13. Környezeti nevelési program.....	103
14. Könyvtár pedagógiai programja.....	106
15. Kiemelt programok	110
15.1. Boldog iskola program	111
Melléklet	112

BEVEZETŐ

Iskolánk létrejöttét, jellegét és beiskolázási körzetét tekintve - lakótelepi általános iskola; rövid formálódási szakaszt követően stabil, vonzó, jó színvonalú szakmai- pedagógiai munkát felmutató, jelentős értékeket létrehozó városi iskolává vált.

Beiskolázási körzete - a fenntartó döntésének megfelelően - továbbra is elsősorban az iskola körül létrejött lakótelep, de az Alapító Okiratban meghatározott funkciói és feladatai, valamint a Pedagógiai Programban meghatározott vonzó kiegészítő tevékenységei lehetővé tették azt, hogy a város más területein élő gyermekeket is képes legyen befogadni.

Az iskola - miközben színvonalasan eleget tesz az alapfokú oktatással és neveléssel szemben támasztott alapkövetelményeknek - alapvetően három területen vállal fel más általános iskolától eltérő, kiegészítő, szakmailag kiemelkedő pedagógiai feladatot.

- Emelt óraszámban foglalkozik két idegen nyelv oktatásával, a felső tagozaton egy-egy tanuló csoportban tehetséggondozás szintjén.
- Felvállalja a sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű, általános műveltséget megalapozó oktatását és nevelését. Ezt a tevékenységét integrált keretek között végzi. Elsősorban mozgássérült tanulók integrált nevelését és oktatását vállalja fel az intézmény.
- A sajátos szakmai eljárást igénylő magatartászavaros és részképesség zavarral rendelkező tanulóinkat szakképzett pedagógusok foglalkoztatják.

Tanulóink életében fontos szerepet töltenek be a hagyományok, melyek nagy jelentőségűek, hiszen iskolánk arculatát is mutatják egyben:

- Szervezett tehetséggondozás.
- Pedagógiai arculatunkhoz tartozik az óvoda és iskola közötti átmenet megkönnyítése (gólyatábor, iskolahívogató).
- Tömegeket megmozgató rendezvényeink.
- Nyílt órák.
- Az idegen nyelveket, a társadalom- és természetismereti tárgyakat az Internet és különféle oktató szoftverek igénybevételével multimédiás, vagy interaktív táblákkal felszerelt tantermekben tanítják szaktanáraink.
- Projektoktatás.
- Tanulói laptop programban való részvétel a TIOP 1.1.1.-09. pályázat keretében.

Iskolánk fő nevelőereje elfogadó légköre, a gyerekek és a felnőttek személyes kapcsolatában, az osztályközösségek integráló hatásában van.

KÜLDETÉSNYILATKOZAT

„Jóts és jó! Ebben áll a nagy titok.”

/ Kazinczy Ferenc/

Tanulóinknak egy életre szóló ajándékot, útavalót nyújtunk. Felelősek vagyunk, hogy egészséges, önmagukban bízó, képességeiknek és adottságaiknak megfelelően teljesítő tanulókat bocsássunk ki az iskola kapuján. Kiemelt helyet foglal el a komplex személyiségfejlesztés, a személyes, szociális és kognitív kompetenciák kialakítása, fejlesztése, megerősítése.

Tanulóink sokoldalú, korszerű tudást nyújtó gyermekközpontú nevelésben részesülve képesek lesznek megújulásra, önművelésre, pozitív jövőkép megfogalmazására. Arra törekszünk, hogy tudásukat minden élethelyzetben tudják alkalmazni. E célhoz vezető úton vállalunk státuszunknál fogva alapozó feladatokat, biztosítva ezzel annak lehetőségét, hogy a továbbtanulás során a gyermeki személyiség teljessé váljék. Ehhez tanulóinknak nyolc év áll rendelkezésükre, mialatt megismerik szűkebb és tágabb környezetüket, a világot, s az abban zajló természeti és társadalmi jelenségeket.

Fontos feladatunk a tudás értékének helyreállítása, megbecsültetése. Megszerzése elsősorban szorgalom és kitartás kérdése. Nem kell, nem is lehet mindenkinek mindent azonos szinten tudnia, de mindenki találja meg a helyét valahol a rendszerben, s valamiben érezze magát sikeresnek, fontosnak. Legyen elégedett, becsületes ember, haladjon az újabb feladatok, kihívások felé.

Célunk megtanítani arra az útkeresésre, ahol megtalálja a szépet, a jót, az érdekeset, a hasznosat; kedvvel, örömmel ismereteket szerezni, kitartással eljutni a kitűzött célig.

Pedagógiai hitvallásunk alapja:

Minden gyermek egyéniség, s a legnehezebb feladat a másik, a másság tisztelete, meghallgatva, elfogadva a másik véleményét. Tiszteljük, és tiszteljék az embert, a felnőttet, a fiataalt és az időset egyaránt. Elfogadják a társ véleményét, tiszteletben tartják a körülöttük zajló élet erkölcsi normáit.

Mindezeket jó légkörben, a tanulót ért kudarcok számát minimálisra csökkentve, velük együttműködve valósítjuk meg.

Összegzésül idézzük Descartes szavait:

„Nem elég, hogy valakinek jó esze legyen, a fő dolog az, hogy azt jól alkalmazza. A legnagyobb lelkek éppúgy képesek a legnagyobb vétkekre, mint a legnagyobb erényekre; s akik csak lassan haladnak, de mindig az egyenes úton maradnak, sokkal tovább érhetnek, mint azok, akik szaladnak, de eltávolodnak az egyenes úttól.”

A PEDAGÓGIAI PROGRAM TÖRVÉNYI HÁTTERE

TÖRVÉNYI ALAP: Szakmai Alapdokumentum

Az iskola jogállása

Az iskola neve: Székesfehérvári Németh László Általános Iskola

OM azonosítója: 030057

Az iskola székhelye: 8000 Székesfehérvár, Salétrom utca 4-6.

Az iskolafenntartó szerve: **Klebelsberg Központ**

Az iskola típusa: általános iskola

Az intézmény köznevelési alapeladatai:

- nappali rendszerű iskolai oktatás
- alsó tagozat, felső tagozat
- 1. évfolyamtól 8. évfolyamig
- a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelése - oktatása

Az iskola igazgatója: Ollé Ferencné

A PEDAGÓGIAI PROGRAM HATÁLYBA LÉPÉSE, ELLENŐRZÉSE, FELÜLVIZSGÁLATA

A pedagógiai program hatálya kiterjed az intézmény alkalmazotti körére és diákjaira.

A pedagógiai program hatályba lépése

Az iskola 2020. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját e pedagógia program alapján.

Ezen pedagógia program érvényességi ideje 5 tanévre - azaz 2020. szeptember 1. napjától 2025. augusztus 31. napjáig - szól.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

A nevelők szakmai munkaközösségei minden tanév végén írásban értékelik a pedagógia programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

A pedagógiai program módosítása

1. A pedagógiai program módosítására:

- a törvény változása;
- az iskola igazgatója;
- a nevelőtestület kisebb csoportja (minimum 10 fő);
- a nevelők szakmai munkaközösségei;
- az iskola szülői szervezete
- az iskola fenntartója tehet javaslatot.

2. A szülők és a tanulók a pedagógiai program módosítását közvetlenül az iskola szülői szervezetén, illetve diák-önkormányzati képviselők útján az iskolavezetésnek javasolhatják.
3. A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az igazgató jóváhagyásával válik érvényessé.
4. A módosított pedagógia programot, a jóváhagyást követő tanév szeptember 1. napjától kell bevezetni.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALA

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve helyszíneken tekinthető meg:

- az iskola honlapján
- az iskola igazgatójánál;
- az igazgatóhelyetteseknél;
- az iskola irattárában;
- az iskola könyvtárában.

AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

1. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI ÉS ELJÁRÁSAI

1.1 ALAPELVEK

- Széleskörű általános műveltség, ismeretek nyújtása.
- Egyenlő hozzáférés, esélyegyenlőség biztosítása a képesség szerinti differenciálás elvének érvényesülése.
- Az „egész életen át tartó tanulás” megalapozása, kompetenciafejlesztés (képessegek, ismeretek, attitűdök – viszonyulások fejlesztése).
- A tanulói kompetenciafejlesztés érdekében a tanulói aktív tanulás növelése.
- Előtérbe helyezzük az egyénre szabott tanulási lehetőséget.
- Hangsúlyozzuk az olyan differenciált tanulásszervezési eljárásokat, melyek a tanulói együttműködésen alapuló tanulást erősítik.
- Intézményünk csak akkor lehet eredményes, ha a szülők és a gyerekek minden méltányolható szükségleteinek és elvárásainak megfelel.
- Elfogadjuk, hogy gyermekeink különböző háttérrel rendelkeznek.
- Azért dolgozunk, hogy az intézményeinkben minden gyerek szükségletei szerint megkapja a számára legmegfelelőbb fejlesztést ahhoz, hogy az életben megállja a helyét.
- A gyerekek számára biztonságos, támogató légkört teremtünk.
- Fontos számunkra, hogy tanulóink testileg és lelkileg egészségesek legyenek.
- Tiszteljük az alapvető emberi értékeket és alapot adunk az erkölcsös emberi életéhez.
- Védjük és tiszteljük a kultúra és a természet értékeit.
- Önismereten alapuló jövőképet alakítunk ki.

1.2 ÉRTÉKEK

- A személyiség kiteljesítése és az egész életen át tartó fejlődés **(kulturális tőke)** A kulcskompetenciáknak képessé kell tenniük a tanulókat arra, hogy életük során olyan személyes célok elérésére törekedjenek, amelyek kijelölését személyes érdeklődésük, törekvéseik és a folyamatos tanulás iránti vágy határozza meg.
- Aktív állampolgári szerepvállalás és beilleszkedés a társadalomba **(társadalmi tőke)**: A kulcskompetenciáknak mindenki számára lehetővé kell tenniük a társadalom életében való aktív részvételt;
- Foglalkoztathatóság **(emberi tőke)**: Minden egyes tanulónak képesnek kell lennie arra, hogy felnőttként tisztességes munkához jusson a munkaerőpiacon.

1.3 CÉLOK

- A gyerekek személyiségének megismerése.
- A tanulók pozitív jellemvonásainak erősítése, egyéni képességeik kibontakoztatása.
- Az iskola oktatási-nevelési tevékenységének módosítása annak érdekében, hogy a kompetenciafejlesztés nagyobb teret kapjon a napi tevékenységben. Előtérbe helyezzük a teamtanítás alkalmazását, és a multidiszciplináris órák szervezését.
- Az anyanyelv helyes használatának megtanítása, a diákok beszédkulturájának fejlesztése.
- A gyerekek logikus gondolkodásának és problémamegoldó képességének fejlesztése.
- Egy idegen nyelv alkalmazható megtanítása a tanulóknak.
- A gyerekek megtanítása a számítástechnika korszerű eszközeinek alkalmazására.
- A tanulók önálló tevékenységközpontú ismeretszerzésének kialakítása.
- Az általános emberi értékek (becsület, felelősség, tisztelet, az egymás irántitolerancia, emberszeretet, hagyományápolás és tisztelet) tudatosítása diákjainkban.
- Intézményeinkből az erőszak kizárása, a tanulók testi épségének megóvása.
- Bizalmon, és elfogadáson alapuló tanár-diák, tanár-szülő kapcsolat kialakítása.
- Minden diákunk számára a reális továbbtanulási irány kiválasztása, elősegítése.
- A gyerekek önismeretének fejlesztése, helyes énkép kialakítása.
- Az egészség, az egészséges életmód és a rendszeres testmozgás szerepének tudatosítása, az „egészségtudatos” magatartás megalapozása.
- A környezetvédelem fontosságának tudatosítása a gyerekekben, a környezet iránti érzelmi kötődésének kialakítása.
- Az egyetemes és nemzeti kultúra megismertetése tanulóinkkal, a nemzeti kultúrkincsünk alapja, a néphagyományok éltetése.
- A tudásalapú társadalom megteremtése érdekében az oktatás hatékonyabbá tétele, az egész életen át tartó tanulás megalapozása a kulcskompetenciák fejlesztése segítségével.
- A tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak egyénre szabott fejlesztése és megerősítése.

1.4 FELADATOK

- Lehetőség szerint már az intézménybe lépéskor és a felsőbb évfolyamba kerüléskor tájékozódni kell a gyermek személyiségéről, képességeiről, egészségi állapotáról, családi körülményeiről.

Akkor tekintjük sikeresnek, ha bemeneti mérés és a hozzáadott pedagógiai érték vizsgálata ezt igazolja.

A feladatot akkor oldottuk meg, ha a gyermek sikeresen beilleszkedett az új közösségbe, tanulmányi eredménye megfelel a képességeinek.

- Pedagógusainknak lehetőséget kell biztosítani a kompetenciafejlesztő módszerek, eljárások elsajátítására, tudatosítására.
- Ki kell alakítani a kompetenciafejlesztés tárgyi feltételeit, és beépíteni elemeit az intézmény tevékenységébe.

Feladatunkat akkor oldottuk meg eredményesen, ha a tantestület 75 százalékának módszertani kultúrájában megjelenik a tudatos kompetenciafejlesztés.

- A gyermekekkel el kell sajátítani az ismeretszerzéshez szükséges alap- és kulcskompetenciákat, az óvodás korosztály tekintetében feladatunk az alap- és kulcskompetenciák életkori sajátosságokat figyelembe vevő megalapozása.

Munkánk eredményes, ha a gyermekek nagy része képes

- ~ az egyes tantárgyak szakkifejezéseit jól használva, választékosan kifejezni magát,
- ~ a megszerzett ismereteit a mindennapi életben hasznosítani,
- ~ problémáit képességeihez mértén megoldani,
- ~ a hagyományos információforrásokat és az informatika eszközeit tudatosan használni a tudása bővítésére,
- ~ hétköznapi beszédhelyzetekben iskolánk befejezésekor idegen nyelven megértetni magát.

Munkánk eredményességét jelezni fogja az országos kompetenciaméréseken elért teljesítmény is.

- Az alapkészségek fejlesztésével, a hatékonyabb módszerek és a motiváltság következtében a tanulók szívesebben járnak iskolába, nő a teljesítményük, partnereink elégedettsége növekszik.

Munkánk eredményes, ha a gyermekek nagy része

- ~ szeret iskolába járni
- ~ képes az elvárásoknak megfelelően teljesíteni.

Munkánk eredményességét jelezni fogják a partneri igény-, és elégedettségmérés eredményei is.

- A digitális technikával támogatott oktatási módszerek kiemelt alkalmazása, melyek segítik a digitális munkarendben végzett oktatás folyamatát, biztosítását.
- A tanulóink már az általános iskolában szerezenek jártasságot az informatika, a számítástechnika terén, alakuljanak ki és fejlődjenek digitális készségeik.

Munkánk eredményes, ha

- ~ a pedagógusok használják az IKT (Információs és Kommunikációs Technológiák) eszközöket a tanítás-tanulás folyamatában.
- ~ a gyermekek megismerik az IKT eszközök használatát, lehetőség szerint képessé válnak alkalmazásukkal az önálló ismeretszerzésre, az információk elérésére.
- ~ a gyermekek nagy része eszközként használja a számítógépet, internetet tudásának gyarapítására.

- A befogadó pedagógiai kultúra támogatása, szegregáció-mentes együttnevelési környezet kialakítása, a lemorzsolódás csökkentése és a differenciált foglalkozás megvalósítása érdekében.

Munkánk akkor eredményes, ha

- ~ az előítéletes megnyilatkozásokat a tanítók és pedagógusok elutasítják.
- ~ a differenciált képességfejlesztés megvalósul.

- Bővíteni kell a tanárok és a diákok ismereteit, melyek segítik a harmonikus emberi kapcsolatok kialakítását, fejlesztését, fenntartását.

Munkánk akkor eredményes, ha

- ~ a diákok között csökken a trágár szavak használata és a verekedések száma,
- ~ az egymás közötti vitás eseteket tanulóink képesek megoldani erőszak nélkül,
- ~ tanulóink bizalommal fordulnak hozzánk és kérik segítségünket konfliktus esetén.

- Diákjainkban ki kell alakítani a reális énképet, és meg kell ismertetnünk őket az egyes foglalkozások jellemzőivel és követelményeivel.

Feladatunkat eredményesen oldottuk meg, ha

- ~ tanulóink tudatában vannak képességeiknek,
- ~ érdeklődésüknek és képességüknek megfelelő iskolát, szakmát választanak.

- Ki kell alakítani tanulóinkban és az óvodás gyermekekben, rajtuk keresztül családjaikban is az egészséges élet iránti igényt.

Munkánk akkor sikeres, ha

- ~ a gyerekek táplálkozásuk során előnyben részesítik az egészséges ételeket és italokat,
- ~ tanulóink minden nap végeznek testmozgást,
- ~ felméréseink azt bizonyítják, hogy a gyerekek edzettsége életkoruknak megfelelő és folyamatosan fejlődik,
- ~ diákjaink tudatosan kerülnek a káros szenvedélyeket.
- El kell érniük, hogy tanulóink csak tiszta és rendezett környezetben érezzék jól magukat.
A feladatot akkor oldottuk meg, ha
 - ~ a gyerekek nem szemetelnek, és nem rongálnak; és szóvá merik tenni, ha más ezt teszi,
 - ~ a környezet megóvása érdekében szerzett ismereteiket alkalmazzák az intézményünkben és azon kívül is.
- Tanulóinkat meg kell ismertetnünk hagyományainkkal, a magyarság helyével és szerepével Európa kultúrájában.
Munkánk akkor eredményes, ha minden tanulónk
 - ~ ismeri, tiszteli és őrzi hagyományainkat,
 - ~ nemzeti ünnepeinkről méltó módon emlékezik meg,
 - ~ rendelkezik ismeretekkel a határainkon túl élő magyarság helyzetéről,
 - ~ tisztában van az Európai Unió és benne hazánk szerepével.

1.5 ESZKÖZÖK, ELJÁRÁSOK

- A feladatok megvalósításának elsődleges színterei a tanórák.
- Tanulóinknak tanórán kívül is sokféle, változatos tevékenységet biztosítunk.
A tanórán kívüli képzés lehetőségei:
 - ~ napközi,
 - ~ tanulószoba,
 - ~ szakkörök,
 - ~ iskolai sportkör,
 - ~ énekkar,
 - ~ könyvtár.
- Az általunk alkalmazott eszközök és eljárások alkalmazkodnak a gyerekek életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez és képességeihez, törekszünk arra, hogy tanulóinkat személyre szabottan fejlesszük alkalmazkodva az egyéni különbségekhez.
 - ~ Meggyőzés, felvilágosítás (minta, példa, példakép, bírálat, önbírálat, előadás, vita...).
 - ~ Tevékenység megszervezése (játékos módszerek, kooperatív tanulási technikák elsajátítása, szituációk, gyakorlás, megbízás, ellenőrzés, értékelés...).
 - ~ Magatartásra ható módszerek:
 - ~ ösztönző eljárások (bízgatás, elismerés, dicséret, jutalmazás...)
 - ~ kényszerítő módszerek (követelés, parancs, büntetés...)
 - ~ korlátozást kiváltó módszerek (felügyelet, ellenőrzés, figyelmeztetés, tiltás...)
- Az nevelés-oktatás minőségét biztosítja az alapos, rendszeres gyakorlás és a folyamatos ellenőrzés, értékelés.

- A hatékony nevelés- oktatás és a naprakész tudás érdekében pedagógusainknak továbbképzéseket és szakirodalmat biztosítunk.
- A tanórákba beépítjük a tanult kompetenciafejlesztő módszereket, tanulásszervezési eljárásokat.
- Igyekszünk példát adni ahhoz, hogy a gyerekek hogyan töltsék el hasznosan a szabadidejüket, kihasználva a városunk adta lehetőségeket (színház, hangverseny, kiállítás, mozi, könyvtár, kulturális- és sportesemények látogatása,).
- Nevelési céljaink megvalósítását segítik a szervezett táborozások és tanulmányi kirándulások is. Hagyományos intézményi programok szervezése (pl.: Mikulásbál, farsangi mulatság, családi nap, stb.).
- Az újonnan megismert eszközök, eljárások (témahét, három hetet meghaladó projekt, műveltségterület tantárgy nélküli bontása, IKT eszközök, erdei iskola) alkalmazása az új tanulásszervezési eljárások megvalósítása során. Olyan IKT eszközökkel készített tanulói produktumok elvárása, amelyek közös együttműködés eredménye képen jöhetnek létre.

2. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Az oktatás-nevelés alapfunkciója a személyiségfejlesztés, ezért az ezzel kapcsolatos feladataink nevelő-oktató munkánk szerves részét képezik. Kiemelt figyelmet fordítunk a cselekvésre, egészséges életmódra készítő belső tényezők kialakítására, az értelmi, önálló ismeretszerzési, kommunikációs készségek, képességek fejlesztésére tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységek keretében egyaránt.

Tantestületünk egységessége, az azonos módszerek és eljárások használata, a nyugodt, higgadt munkalégkör biztosítja a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladataink megoldásának garanciáját.

Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos alapelveink:

- A pedagógus munkájának fő jellemzője a gyermekszertet, az egyénnel való törődés, a differenciált bánásmód.
- A társas kapcsolatok kialakulása és azok minősége meghatározó jelentőségű.
- A játék, a gyakorlás, a részvétel, a példa fontossága.

Általános feladataink:

- Elősegíteni a gyerekek számára a különböző élethelyzetekben való eligazodást.
- Új módszerek bevezetésével fejleszteni az önismeretüket, támogatni a helyes énképük kialakítását, megalapozni önbizalmukat.
- A tanulás iránti motiváció fejlesztése, olyan tanulásirányítási módok biztosítása, amelyben minden gyerek megtalálja a kedvére való elfoglaltságot, felhasználva ehhez az egyes tantárgyakban rejlő lehetőségeket is. A tantárgyak közti merev határrendszer megszüntetésével a komplex fejlesztés megvalósítása.
- Megtanítani az alapvető illemszabályokat, gyakoroltatni azok alkalmazását.
- Kialakítani és fejleszteni a tanulás, az önálló ismeretszerzés képességét.
- Megismertetni népszokásainkat, nemzeti jelképeinket.
- Örízni, ápolni iskolánk hagyományait.

- Önállósodást szolgáló légkör megteremtésével gyakoroltatni az önkiszolgálást, az önellátást, a döntésképeséget.
- A társas kapcsolatok igényének erősítésével, közös élményekkel gazdagítani az érzelmi életet, megakadályozni az elsilányodást.
- Tudatosítani a segítő együttműködés fontosságát, a másság elfogadását.
- Gyakoroltatni a konfliktuskezelést, ütköztetni és feloldani a saját és csoportérdekeket.
- Mindennapos testneveléssel kielégíteni a fejlődő szervezet mozgásigényét.
- Szokások kialakításával hangsúlyozni az egészséges életmód fontosságát.
- Fejleszteni az esztétikai érzéket, ritmusérzéket, hallást.
- Megalapozni a koncentráció, relaxáció képességét.
- Lehetőséget biztosítani tényleges alkotó tevékenységre, a kreativitásra.
- Ápolni az anyanyelvi kultúrát.
- Segíteni a különböző kommunikációs csatornákon keresztül szerzett ismeretek feldolgozását.
- Megismertetni az új kommunikációs technikákat, alkalmat teremteni a használatukra.
- Gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, pszichológus közreműködésével segíteni, támogatni a személyiségfejlődés folyamatának zavartalanságát.

Feladataink fejlődési korszakokként

Alsó tagozat:

- Felismerni, hangsúlyozni a gyermek képességeit.
- Megalapozni az együttműködési készséget.
- Kialakítani és megőrizni az iskolához való pozitív azonosulást.
- A játék és tanulás megfelelő arányával, differenciált tanórai, napközis szabadidős foglalkozásokat szervezni.
- Az iskolaéretlen, illetve beilleszkedési nehézséggel, tanulási zavarokkal küzdő tanulókat kiszűrni, és megfelelő szakemberhez irányítani.
- Konstruktív módon együttműködni a szülőkkel a célravezető nevelési stratégiák kidolgozásában, megvalósításában.

Alsó – felső tagozat:

- A közösségek megerősítése, a csoportkohéziós erő irányítása. A tanulók érezzék meg, tartsák fontosnak a fegyelmet, a rend közösségben játszott szerepét.
- Az önálló tanulás képességének kialakítása, az alaposságra, rendszeres munkára szoktatás.
- Az önálló ismeretszerzés képességének fejlesztése (könyvtárhasználat, Internet).
- Az önbizalom erősítése, önismeret, önértékelés elősegítése.
- A társas kapcsolatok alakítása közös élmények során (színház, kirándulások, játék, sportdélután).
- A társak megismerése, elfogadása, tisztelete, elismerése (példakép).
- Kapcsolatteremtő készség alakítása (emberi viszonyok, kommunikáció, illem, nyelvi illem).
- Együttműködés a társakkal, a csoportmunka erősítése.
- Helyes konfliktus-kezelés (társak között, pedagógus-szülő között, pedagógus-gyerek között).
- Közös emberi értékek, erkölcsi normák elfogadása (televíziós műsorok, információs csatornák).

- Megoldások keresése a magatartási problémákra (verekedés, agresszió, lelki terror).

Felső tagozat:

- Továbbfejleszteni tanulóinkban a reális önértékelést, önkifejezést, az önfegyelmet, felelősségvállalás képességét.
- Megtanítani őket arra, hogy átgondolt kritikájukat kulturált módon juttassák kifejezésre, egyúttal képesek legyenek objektív önkritikát gyakorolni.
- Az életkornak megfelelő élethelyzetekben - köztük a fiú-lány kapcsolatokban - való eligazodás segítése konkrét szituációk megoldásával.
- Az önérdék és mások érdekeinek kölcsönös figyelembe vételét szolgáló helyes magatartásformák megismertetése, gyakoroltatása.
- Pályaorientáció, segítségnyújtás végzős tanulóink és szüleik számára a középfokú iskolaválasztás sikeres lebonyolítása érdekében.
- A káros szenvedélyek személyiségromboló hatásainak megismertetése, megelőzés.
- Megfelelő irányítás a szabadidő kulturált és egészséges eltöltésére, a délutáni tevékenységekre.

A személyiségfejlesztést a következő **pedagógiai feladatok** köré csoportosítjuk nevelő munkánk során:

- **A tanulók erkölcsi nevelése:** a különböző szociokulturális háttérrel rendelkező tanulóink között a hátrányok feltárásával és kompenzálásával az *esélyegyenlőség biztosítására* törekszünk. Feladataink: az *alapvető erkölcsi értékek* megismertetése, tudatosítása és *meggyőződéssé alakítása* tanulóink körében. (szociális kompetenciák)
- **A tanulók értelmi nevelése:** az értelmi képességek, illetve az *önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése*. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása, *felkészülés az egész életen át tartó tanulásra*. (hatékony, önálló tanulás kompetenciájának fejlesztése)
- **A tanulók érzelmi nevelése:** a tanulókat körülvevő környezet jelenségeire, a közösségre és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra késztető érzelmek kialakítása. (énkép, önismeret fejlesztése)
- **A tanulók közösségi nevelése:** az emberi együttélés szabályainak megismertetése. Az *együttműködési készség kialakítása az önismeret fejlesztésével*. (szociális kompetencia) A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása. (anyanyelvi kommunikáció)
- **A tanulók esztétikai nevelése:** szűkebb és tágabb környezetünk esztétikájának tudatosítása, *értékmegőrző magatartás* kialakítása. Igényesség önmagunkkal és környezetünkkel szemben. (esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség)
- **A tanulók akaratí nevelése:** az *önismeret kialakításával* a kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség formálása. (énkép, önismeret fejlesztése)
- **A tanulók nemzeti nevelése:** a haza, a szülőhely múltjának és jelenének megismerése. A nemzeti hagyományok ápolása, megbecsülése; a hazaszeretet érzésének felébresztése. (szociális és állampolgári kompetencia)
- **A tanulók állampolgári nevelése:** az alapvető emberi, állampolgári és Európai Unió jogok és kötelességek megismertetése. Problémaérzékenység kialakítása a társadalmi jelenségek és problémák iránt. (állampolgári kompetencia)
- **A tanulók munkára nevelése:** a munka fontosságának tudatosítása. A munkavégzés, mint az ember egész személyiségét fejlesztő folyamat iránti tudatos törekvés, igény kialakítása. (kezdemenyvezőképeség és vállalkozói kompetencia)

- **A tanulók egészséges életmódra nevelése:** a testmozgás képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti vágy felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az *egészséges életmód* és az *egészségvédelem* fontosságának tudatosítása. (szociális kompetenciák)
- **A tanulók környezeti nevelése:** a természetes és mesterséges emberi környezet értékeinek megismerése. Értékmegőrző és fejlesztő, *környezettudatos magatartás* kialakítása. Az egészséges természet kialakításáért és megtartásáért tevékenykedő tudatos és felelős személyiség kialakítása. (*természettudományos kompetencia*)

Az eredményes munka feltétele, hogy a pedagógus maga is rendelkezzen közösségi vonásokkal, és ezáltal alkalmas legyen a személyiségfejlesztéssel járó feladatok elvégzésére, valamint tudatosan adjon példát szakmai felkészültségéből, korrektségéből, emberségéből. Ennek fejében mindezt jogosan várhatják el tanítványaiktól.

A személyiségfejlesztés minden tantárgy tanításának része, minden osztálytanító és tanár a saját szakterületén és egyéniségével formálja a diákokat. A tanórán kívüli iskolai tevékenységek szerepe különösen fontos. A szabadidős tevékenységek összehangolása az ezért felelős pedagógus(ok) kiemelt feladata.

Sikeresnek tekintjük személyiségfejlesztő tevékenységünket, ha a tanulóink túlnyomó többsége:

- Betartja az iskola házirendjében megfogalmazott szabályokat, mert azonosul azokkal
- Iskolai kötelezettségeit a pedagógusok segítő, inspiráló tevékenysége mellett rendszeresen teljesíti.

3. A TELJESKÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A testi és lelki egészségnevelés céljai

Az egészséges életmód kialakítását úgy kell megoldanunk, hogy az valóban jellemezze tanulóink életét az iskolából való távozás után is. A rendszeres testmozgás, változatos, egészséges táplálkozás mellett a szervezetet károsító szenvedélyektől való távolságtartást is magában foglalja a nevelés e területe.

A testi és lelki egészségnevelés feladatai

Egyik legfontosabb feladatunk és felelősségünk a felnövekvő nemzedék ránk bízott tagjainak egészséges életmódra nevelésében mutatkozik meg. A társadalom jelenleg a technikai, műszaki, informatikai és pénzügyi ismeretek mindenhatóságát hirdeti. (Talán az idegen-nyelv az, amely más jellege ellenére felveszi vele a versenyt.) Ezen igények figyelembevétele mellett nagyon fontos az arányok betartása, hiszen az általános iskolának segítenie kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését.

- A test és a lélek harmonikus fejlesztése kiemelt feladat
- Elengedhetetlen a rendszeres testmozgás és egészséges táplálkozás iránti igény felkeltése
- Nagyon fontosnak érezzük az életmódbeli szokások és a testi-lelki egészség közötti összefüggés felismertetését, alapvető erkölcsi értékek közvetítését, a tolerancia és a kölcsönös tisztelet fejlesztését.
- Következetes pedagógiai munkával szeretnénk elérni, hogy a kudarcokat gyűjtögető gyermekek számára is pozitív élmények forrásává váljon az iskola.

- Ki kell fejleszteni tanulóinkban a fegyelmezett és pontos, igényes munka szeretetét, megbecsülését és a felelősségérzetet.
- A 6 - 14 éves gyerekeknél igen fontos a manualitás szerepe. Kínai közmondás szerint: "Amit hallok, azt elfelejtem, amit látok, azt megjegyzem, amit csinálok, azt megtanulom."
- A dohányzás, az alkohol és újabban a kábítószer nagyon felelősségteljes munkát ad a pedagógusoknak, különösen akkor, ha a szülői ház is negatív példával jár elől. Célunk, hogy hatékony felvilágosító munkával, odafigyeléssel, a gyermekvédelmi szakemberekkel együttműködve megvédjük tanulóinkat ezektől az egészség- és személyiségromboló szenvedélyektől.

Kiemelt kompetenciafejlesztési területek:

- *Természettudományos kompetencia:* az ember és a rajta kívüli természet között lejátszódó kapcsolatok megértése, előrejelzése,
- *Szociális kompetencia:* a saját egészséges életvitel meghatározó szerepének megértése. Testi, lelki egészség, egészségünk védelme, ennek szerepe a társadalomban.

Partnerek

- Iskolaorvos, fogorvos, védőnő, gondozói szervezetek
- ÁNTSZ
- A város sportszervezetei, egyesületei
- A szülői ház
- Ifjúság-egészségügyi Szolgálat

Az elsajátítandó ismeretek köre a különböző pedagógiai szakaszokban

Alsó tagozat

- Önismeret: tulajdonságaim, mire vagyok képes, miben különbözöm.
- Személyi higiéné: a test tisztántartása, szokásrend kialakítása, megerősítése.
- Fogápolás
- Öltözködési szokások: réteges öltözködés, fehérnemű csere
- Helyes életmód: tanulás – játék – pihenés helyes aránya
- Környezetünk tisztasága: részvétel a környezetünk tisztántartásában
- Közlekedés: a balesetek megelőzése, a gyalogos közlekedés szabályai
- Helyem a közösségben: ragaszkodás, szeretet, segítőkészség, illemszabályok
- Önismeret: tulajdonságaim, mire vagyok képes, miért kell betartani a szabályokat
- Testem, környezetem tisztasága: önállóság a napi tisztálkodásban, öltözködésben (ruhanemű váltása, tárolása). Egészség és betegség. A betegség felismerése saját testen, tennivalók. A betegségek megelőzése. Részvétel a környezet takarításában, gondozásában a fejlettség, a testi állapot szerint. A hulladékok hatása az emberi egészségére
- Helyes életmód, egészséges napirend: ritmusok az életünkben. Élvezeti szerek és káros hatásuk elemi ismeretei
- Társas kapcsolatok: barátság, érzelmek, pozitív én. A helytelen megítélés, a megismerés fontossága, távolságtartás veszélyt jelentő helyzetekben
- Közlekedés: a tömegközlekedés szabályai, közlekedés felügyelettel és fejlettség szerint önállóan

Felső tagozat

- Önismeret: serdülőkori problémák, a változás okainak ismerete, fokozott figyelem a tisztálkodásra. A serdülőkori kozmetikája, öltözködés, esztétikus külső, ápoltság.
- Egészséges otthon és iskola ismerveik, felszereltség, tisztántartás.
- Az egészséges életvitel: a fizikai erőnlét megőrzése, mozgás, sportolás, rendszeresség. A változatos és helyes táplálkozás, étkezési szokások, reformtáplálkozás. Helyes életvitel, életmód. Veszélyes anyagok, káros szenvedélyek, a drogok és az alkohol káros hatásai. Veszélyhelyzetek kerülése.
- Társas kapcsolatok, barátság, érzelmek: biztonságérzet, megbecsülés a családon belül, a baráti kör, fiú-lány kapcsolat.
- Közlekedés: tömegközlekedés, kockázatok, veszélyhelyzetek, a közlekedésben. Udvariasság és kulturáltság a tömegközlekedésben.
- Felkészülés a felnőtt életre: önértékelés, önkritika. Jól működő képességeim, mit tehetek a lemaradás csökkentéséért. A jó testi-lelki közérzet megteremtése.
- Stressz-kezelés: a különböző pszichés teherbírásból fakadó feszültséggel teli időszak átvészélése, kezelése.
- Egészséges életvitel: táplálkozási tanácsok, a fogyókúra és veszélyei, a nyugodt, rendszeres táplálkozás előnyei, a rendszertelen étkezés eredményei. Korszerűség a táplálkozásban. A lakás tisztasága, a konyhai higiénia. Egészség, sport. Betegség, orvoshoz fordulás, segítségkérés.
- Fogyasztói kultúra: a tudatos fogyasztás, takarékoskodás a pénzzel, a természeti erőforrásokkal, az energiával.
- Társas kapcsolatok, barátság, érzelmek: tartós kapcsolatokra való törekvés, elfogadás, önmagam elfogadtatása. Bizalmas kapcsolatok, barátságok, szerelmek. Korai szexualitás veszélyei. Baráti összefüggések, kulturált szórakozás, szélsőséges viselkedés, veszélyes magatartás.

A testi és lelki egészségnevelés színterei:

- tanórák
- napközis és tanulószobai foglalkozások
- a tanórákon kívüli szabadidős tevékenységek, könyvtári órák, a szabadban végzett megfigyelések, anyaggyűjtések
- az iskola falain kívüli programok – tanulmányi kirándulások, túrák, célséták, táborok, versenyek, egyéb iskolán kívüli rendezvények

Módszerei:

- szituációs játékok, személyes példamutatás, riport
- videofilm vetítés (pl. káros szenvedélyekről), filmelemzés
- előadások, viták a drogok és az alkohol káros hatásairól, a serdülőkori problémákról
- projektmódszer
- szexuális felvilágosítás biológianár, védőnő, orvos bevonásával
- vetélkedők az egészséges táplálkozás témaköréből/egészségvédelmi nap
- tanulmányi kirándulások, túrák, sportversenyek szervezése
- tanulók egészségi állapotának felmérése (az iskolaorvos/védőnő segítségével) és javítása – edzettségi programok kidolgozása
- mindennapos testnevelés
- tisztaság fokozott ellenőrzése, rendszeres értékelése: „Tisztasági őrjárat”
- faliújság egészségvédelmi hírekkel, ismertetőkkel

- szabadidő irányítása
- csoportos foglalkozások
- tanulói pályázatok

A testi és lelki egészségnevelést segíthetik a szakkörök, táborozások, diák-önkormányzati munka, diák sportköri rendezvények, az iskolában helyt kapó egyéb foglalkozások (zenetanulási lehetőségek, sportfoglalkozások), minden, ami képes távol tartani a diákokat a negatív hatásoktól és értelmes, érdekes elfoglaltságot nyújt. Az egészségtani nevelés nem kizárólag a betegségek megelőzésének módját tanítja, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tiszteletére is nevelhet. Az alkotó munka sikerének és örömeinek biztosításával kell nevelni a diákokat az aktivitásra, önállóságra, emellett fejleszteni technikai gondolkodásukat, szemléletüket, kritikai érzéküket éppen úgy, mint konstruktív képességüket.

4. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL, AZ ISKOLA SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK

Iskolánkban a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok megvalósításának alappillére, hogy az intézmény valamennyi dolgozója megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, társas kapcsolatával példaként áll a diákok előtt. Célunk, hogy az iskolai csoportok valódi közösségekké fejlődjenek.

Az iskolai közösségek kialakítását nevelőmunkánk keretének tekintjük, amely elősegíti a tanulók együttélését, lehetőséget biztosít alapvető erkölcsi szokások gyakorlására, kialakítására, közvetlenül felkészít a társadalmi beilleszkedésre.

Az egyén szintjén alapvetően két egymással szemben álló gondolkodásmód létezik: az individuális és a kollektív gondolkodásmód. Az iskola egyik fontos feladata, hogy a család mellett az iskolai szinten is megtanulják a gyerekek a *kollektív gondolkodásmódot*.

A közösségfejlesztésnél kiemelt kompetenciafejlesztési területek:

Szociális és állampolgári kompetenciák:

- a közjó iránti elkötelezettség, konfliktuskezelés, együttműködő magatartás, felelősségvállalás a környezet és az emberi közösségek harmonikus viszonyáért,
- a másság elfogadása (vallás, életmód, különböző kultúrák, fogyatékoság), nyitottság,
- az empátia kapcsolatteremtés képessége,
- a türelem és megértés képessége,
- saját identitástól eltérő tulajdonságok toleranciája.

Anyanyelvi kommunikáció:

- a saját és közérdek képviseléséhez szükséges szóbeli és írásbeli, nyelvi kifejezőkészség,
- önálló véleményformálás képessége,
- érvek kifejtésének, megvédésének, értelmezésének képessége.

Digitális kompetencia:

- az új információs környezetben való eligazodás képessége.

A pedagógus közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatai

- Az iskolai élet egyes területeihez (tanóra, tanórán kívüli tevékenységek) kapcsolódó tanulói közösségek megszervezése, tervszerű irányítása, fejlesztése,
- Segítse a tanulók kezdeményezéseit,
- Erősítse a kisebb tanulóközösségek és az iskola iránti elkötelezettséget és összetartozást
- A sikeres kapcsolatok és társadalmi részvétel érdekében elengedhetetlen a normatudat, a viselkedési és az általánosan elfogadott magatartási szabályok megértése. Ezért tudatosítsa, és megbeszéléssel, aktív javaslatokkal tartsa ébren a legfontosabb kötelességeket
- Fejlessze azt a képességet, hogy különféle területeken a közösség érdekében hatékonyan tudjanak a tanulók kommunikálni, vegyék figyelembe a különböző nézőpontokat, hogy bizalmat kelthessenek partnerükben
- Kezelje újszerű módszerekkel a stressz és a frusztráció okozta ellentéteket
- Tegye a gyerekeket fogékonnyá a változásokra
- A közösségi attitűdök közül helyezze előtérbe az együttműködést, magabiztosságot és az integritást
- Alkalmazott változatos munkaformákkal erősítse az együvé tartozás és az egymásért való felelősség érzését (*kezdeményezőkéesség és vállalkozói kompetencia*),
- Mutassa meg, hogy sokféle vélemény létezik, és hogy véleményét mindenkinek jogában áll képviselni, megvédeni
- Erősítse az állampolgári kompetencia fontos képességeit, mint: hatékony együttműködés közös ügyeinkben, érdeklődés és szolidaritás a kisebb és nagyobb közösségeink problémáinak megoldásában, nyitottság és alkotó részvétel a közösségi feladatvállalásban, tisztelet mások értékeivel és magánéletével szemben
- Ismertesse meg népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit
- Sajátíttassa el azokat az ismereteket és gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek
- Törekedjen arra, hogy minden gyerek legyen nyitott a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások iránt; becsülje meg ezeket
- Tanulóink ismerjék meg a társas együttélés magatartási szabályait, legyenek udvariasak, tisztelettudóak, becsületesek, segítőkészek, együttműködők.
- Alakítsuk ki, rögzítsük napi szokásrendszerüket.
- Tanítsuk meg, hogy cselekedeteikért vállalják a felelősséget.
- Arra neveljük, hogy anyanyelvükön kulturáltan kommunikáljanak.
- Gazdagítsuk személyes tapasztalataikat az együttműködés, a konfliktusok kezelése terén.
- Erősítsük társas kapcsolataikat, a közösséghez való kötődés érzését.
- Irányítsuk az egyént fejlesztő, és a közösséget erősítő, kulturált szabadidő eltöltésére

Mindezekért felelős:

Elsősorban a közösségek legközelebbi közvetlen vezetője az osztályfőnök, de minden nevelésben, oktatásban résztvevő kolléga.

A közösségek felelős vezetője az **osztályfőnök** (ill. napközis csoportvezető), akinek mindenről tudnia kell, aki segítően be tud avatkozni a tanuló életébe, akiben minden körülmények között lehet bízni, és akitől sok érdekes-értékes dolgot lehet tanulni.

A közösség kialakításának elemei a következők:

- A tanulók közreműködésével *közös célok kijelölése*. (A célok meghatározását a pedagógus úgy irányítja, hogy a hozzájuk tartozó feladatok alkalmasak legyenek a közösségszervezésre, nemes erkölcsi tulajdonságok kialakítására.)
- A *feladatok meghatározása*, és megszervezése az életkornak megfelelő tanulói közreműködéssel.
- A viselkedésformák kialakításában és megtartásában nagy szerepet tulajdonítunk a *közösen meghatározott normarendszernek*.

A közösségi nevelés szinterei

- Család
- Iskola kiemelkedő szinterei:
 - osztályfőnöki órák
 - szakórák
 - napközi
 - délutáni foglalkozások
 - szakkörök
 - sportkörök
 - iskolai könyvtár
 - versenyek, vetélkedők
 - szabadidős rendezvények
 - tanulmányi séták
 - osztálykirándulások
 - diákönkormányzat rendezvényei
- iskolán kívüli közösségek (kortárs csoport)

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos konkrét feladataink a következők:

A szakórákon és az osztályfőnöki órán megvalósítható közösségfejlesztési feladataink:

- a közösség összekovácsolása, a „mi tudat” kialakítása, lehetőséget teremteni a tolerancia, empátia, együttérzés, felelősség értékeinek megtapasztalására, elmélyítésére
- közös tervek, reális célok megfogalmazása, amelyek a közösség minden tagjára érvényesek
- a tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, közösségi ellenőrzéssel
- a tanulók kezdeményezéseinek segítése
- kölcsönös tiszteleten, bizalmon alapuló kapcsolat kialakítása különböző viszonylatokban (tanár-diák; diák-diák stb.)
- a különböző csoportok társas kapcsolatainak nyomon követése, kapcsolatépítés játékos tevékenységekkel – minden gyermeknek legyen helye a csoportjában
- az évfolyamok közösségeinek erősítése közös programok szervezésével (kirándulások, klubdélutánok stb.)
- szűkebb és tágabb közösségük hagyományainak, ünnepeinek tiszteletére nevelés
- a természet, a környezet, az ember által létrehozott értékek iránti tisztelet, megbecsülés elmélyítése

Közösségfejlesztő feladataink a tanórán kívüli és szabadidős foglalkozásokon:

(napközi, tanulószoba, szakkörök, énekkar, sportkörök, versenyek, egyéb)

- olyan közösségek létrehozása, melyek élővé teszik tanítványaink számára kulturális örökségünket, segítik a helyes tanulási szokások kialakítását, ösztönöznék az önálló ismeretszerzésre
- a szabadidő tartalmas eltöltésének elősegítése
- az együttműködő, versengő magatartás gyakoroltatása
- jó kapcsolat kiépítése a gyerekekkel, szüleikkel, segítőkkel
- lehetőséget nyújtani a pályaválasztás előkészítésére

- erősíteni az iskolához, szülőföldhöz kötődés érzését
- a tanulói részvétel ösztönzése lehetőség szerint több foglalkozáson is

Közösségfejlesztő feladataink a diákönkormányzat működésével kapcsolatban:

- biztosítani a diákjogok megismerését, érvényesülését iskolánkban
- megteremteni a képviselőket a tanulók és tanulóközösségek érdekeinek
- évente alkalmat adni arra, hogy a tanulók minden olyan érdemi kérdésben szót kapjanak, amely az egyén és a közösség életét érinti (Diákközségi ülés)
- lehetőséget nyújtani arra, hogy a tanulók tervezzék, szervezzék programjaikat, részt vegyenek a végrehajtásukban és azok értékelésében
- a diákönkormányzat működése gyakorlóterepe a közügyekben való hatékony együttműködésnek, így az állampolgári kompetenciák fejlesztésének.

Nevelő- oktató munkánk hagyományai

- hagyományos tanulmányi és sport versenyek (komplex vetélkedők korcsoportonként)
- saját városi és megyei szinten hirdetett versenyek
- közösségi pályázatok írása (nevelők, alapítvány)
- iskolai rendezvények szülőkkel, segítőkkel (családi nap, társadalmi munka, természetjárás, túrák). A programok finanszírozása önköltséges.
- iskolai rendezvények (5.o. avató, farsang, mikulás bál, 8.o. bankett, szerenád, iskolanyitogató, gólyatábor, mozi-, színház-, hangverseny látogatás, tanulmányi kirándulás)
- iskolai ünnepélyek (tanévnyitó, köztársaság napja, karácsony, március 15., tanévzáró, ballagás)

Megfelelően kialakultnak tekintjük közösségeinket, ha normarendszerünk szinkronban van az iskolai élet alapszabályaival, és elemeinek betartása általánosnak tekinthető az osztályon vagy csoporton belül. Eredményünk jeleként értékeljük, ha a tanuló nem kötelező iskolai időben is szívesen van társaival, ha örömmel jön iskolánkba, ha az általános iskola befejezése után alkalmanként visszatér.

5. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI

A pedagógusok **általános működési feladatait** /üzleti rend, ügyviteli feladatok, rendezvényszervezés, tanórán kívüli feladatok, stb. / **az iskola színvonalas működéséhez szükséges mértékben olyan módon határozzuk meg, hogy a tantárgyi szakmai munka elsődlegessége és eredményessége mellett biztosítsuk a tanulók személyiségének optimális fejlődését** és az iskola általános működési biztonságát is garantáljuk.

A pedagógus alapvető feladata a rábízott tanulók nevelése, tanítása.

5.1 A PEDAGÓGUS FELADATAI

- A pedagógus felelősséggel és önállóan végzi munkáját a tanulók nevelése érdekében. Munkaköri kötelezettségeinek tartalmát és kereteit a Köznevelési Törvény, a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet, az iskola pedagógiai programja, az iskolai munkaterv, a nevelőtestület határozatai, továbbá az Igazgató útmutatásai alkotják. Nevelő-oktató munkáját egységes elvek alapján, módszereinek szabad megválasztásával végzi.
- A pedagógus alaptevékenysége azokat a tanórai és tanórán kívüli teendőket foglalja magában, amelyek az intézmény rendeltetése szerint nevelő-oktató munkából az egyes munkaköröknek megfelelően minden nevelőre kötelezően vonatkoznak.
- Közreműködik az iskolaközösség kialakításában és fejlesztésében.
- Alkotó módon részt vállal:
 - a nevelőtestület újszerű törekvéseiből,
 - a közös vállalkozások teljesítéséből,
 - az ünnepélyek és megemlékezések rendezéséből,
 - az iskola hagyományainak ápolásából,
 - a tanulók folyamatos felzárkóztatásából,
 - a tehetséggondozást szolgáló feladatokból,
 - a pályaválasztási feladatokból,
 - a gyermekvédelmi tevékenységből,
 - a tanulók tanórán kívüli/szabadidős foglalkoztatásának tervezéséből, szervezéséből, irányításából,
 - a diákönkormányzat kialakításából.
- A tanítási (foglalkozási) órán minőségi munkát végez. (felkészülés, szervezés, ellenőrzés, értékelés).
- Önképzés, továbbképzés, munkaközösségi munkában való aktív részvétel.
- A nevelő-oktató munkával összefüggő megbeszéléseken, értekezleteken való részvétel.
- Egyes adminisztratív és szervezési feladatok elvégzése, melyeket az intézmény nevelő-oktató munkája tesz szükségessé, illetve az érvényben lévő jogszabályok előírnak.
- Nevelő-oktató munkáját tervszerűen végzi, tanmenet alapján dolgozik. A tanmenetet az Igazgató által meghatározott időpontban a munkaközösség-vezető véleményével az Igazgatónak jóváhagyásra bemutatja.
- Az írásbeli dolgozatokat, felmérő és témazáró feladatlapokat a legrövidebb időn belül kijavítja. A felmérő dolgozatok megíratását előre jelzi. A házi feladatokat ellenőrzi, javítja vagy a tanulókkal javíttatja és velük együtt értékeli.
- Részt vesz az iskola szülői értekezletein, fogadóórát tart.
- Az intézmény egészére kötelezően háruló feladatok közül egyes teendőket az intézményen belüli szakértelmen és az egyenlő teherviselés elvein alapuló munkamegosztás szerint - egy-egy pedagógus lát el.
Ezek a pedagógiai többletmunkák a következők lehetnek:
 - vezetők esetében a hatáskörükbe rendelt terület közvetlen pedagógiai, szakmai irányítása és ellenőrzése,

- egyes, órászámmal is kifejezhető feladatok (pl. korrepetálás, helyettesítés, énekkar vezetése, szakkörök, tanulmányi kirándulás, tanulókíséret, tanulószoba, menza, stb.) elvégzése,
- osztályfőnöki munka,
- versenyekre való felkészítés,
- szertárakért a felelősség vállalása (fejlesztés, rendezés, selejtezés),
- könyvtári munka,
- munkavédelmi és tűzvédelmi munka.
- A tanulók fejlődését figyelemmel kísérje és elősegítse.
- A szülőket és a tanulókat az őket érintő kérdésekről rendszeresen tájékoztassa.
- Nevelő-oktató tevékenységében a tanítás során a tájékoztatást és az ismereteket tárgyilagosan és többoldalúan nyújtja.

5.2 AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA ÉS FELADATKÖREI

Az osztályfőnököt az igazgató jelöli ki.

Munkáját az általános iskola nevelési és oktatási terve, valamint az iskolai munkaterv alapján végzi. Felelős a rábízott gyermekek testi és szellemi épségéért, illetve fejlődéséért. Az iskola belső életével kapcsolatos információkat, a tanulók teljesítményét tartalmazó értékeléseket szolgálati titokként kezeli.

Iskolánkban a hagyományos osztályfőnöki munka három fő területet ölel fel:

1. Ügyviteli (adminisztrációs) teendők ellátása.

Az osztályfőnök teendőinek, kötelezettségeinek egy része adminisztrációs jellegű munka. Ilyenek az e - naplóval, anyakönyvekkel, bizonyítványokkal kapcsolatos munkák, a pályaválasztásnak, tanulmányi versenyeknek stb. nyilvántartása, ezekkel kapcsolatos összesítések és statisztikák. Pontosan, napra készen vezeti a megbízásával járó adminisztrációs teendőket, értékeli a magatartást, szorgalmat, az iskola közösségi életében való részvételért jutalmaz és büntet a jogkörében elérhető eszközökkel.

2. Szervezési, koordinációs feladatok végrehajtása.

Az osztályfőnöki munka másik része szervező, irányító, összehangoló, vezető jellegű feladat. Kapcsolatot tart az osztályba járó tanulók szüleivel, az osztályban tanító tanárokkal, az iskola egészségügyi szolgálatával, a gyermek és ifjúságvédelmi felelőssel, képviseli az osztályába járó diákok érdekeit, figyelemmel van a tanulók szociális helyzetére, egészségügyi állapotára stb. A szülőket és a tanulókat az őket érintő kérdésekről rendszeresen tájékoztatja, a szülőt figyelmezteti, ha gyermeke jogainak megóvása, vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.

A tanulók személyiségfejlesztése érdekében összehangolja az iskola és a család nevelőmunkáját, együttműködik a szülőkkel. A szülői közösség vezetőjével és felelősökkel irányítja osztálya szülői közösségét. Fogadóórát, szülői értekezletet a munkatervben meghatározott rendben tart. Vezeti az osztálya osztályozó értekezleteit, és itt értékeli az osztálya helyzetét, neveltségi szintjét, magatartását, tanulmányi helyzetét. A továbbtanulásra jelentkezést megelőzően segíti a pályaválasztási munkát. Az iskolai munkaterv szerint előkészíti a tanulmányi kirándulásokat, illetve azon aktívan részt vesz. Munkája során figyelembe veszi a diákönkormányzat programját, felelősséggel vesz részt annak szervezésében, tervezésében, irányításában.

Az SNI-s gyermekeknél a hatékony fejlesztés érdekében a tanulók tanórai előmeneteléről tájékoztatás ad a speciális szakembereknek, a megbeszélések eredményeként meghatározott eljárási, módszertani javaslatokat maximálisan betartja.

3. Közvetlen nevelőmunka.

Felelős vezetője az osztály közösségének. Feladata a tanulók személyiségének alapos, sokoldalú megismerése, differenciált fejlesztése, közösségi tevékenységük irányítása, öntevékenységük és önkormányzó képességük fejlesztése.

A teljes általános iskolai időszakra megtervezi, tanévekre lebontja és határozott pedagógiai céllal tartja az osztályfőnöki órákat, tehát irányítja az osztályközösség nevelését. Felelős az osztály viselkedéséért, az osztálydekoráció elkészítéséért a kiránduláson tanúsított magatartásukért. A tanulók tanórán kívüli/szabadidős programjait szervezi, irányítja.

Az osztályfőnök saját hatáskörében jutalmaz, vagy büntet, illetve ezeket az eljárásokat kezdeményezi.

A hagyományos osztályfőnöki tevékenység említett három területe mellett a NAT illetve a kerettantervi követelmények teljesítése is részben az osztályfőnöki órákon történik.

6. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE

Minden gyermek alapvető joga, hogy megkapja a képességeinek és a fejlettségének megfelelő gondoskodást.

A 2011. évi CX. törvény 4. §. 13. pontja alapján a kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló
 - beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló
 - kiemelten tehetséges gyermek, tanuló

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos gyermek, tanuló

6.1 BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI ÉS MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGEKKEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CX. törvény 4. § 3. értelmezése alapján „beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.”

Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók nem képesek egyéni bánásmód nélkül teljesíteni az iskola követelményeit. Mivel a nehezen nevelhetőséget kiváltó okok sokfélék, nagyon összetettek, a problémák megoldásához széleskörű társadalmi összefogásra, több személy és intézmény összehangolt együttműködésére van szükség.

A beilleszkedési és magatartási gondokkal küzdő tanulók esetében a tanulási esélyegyenlőség megteremtéséhez legfontosabb feladatunk **a prevenció és a folyamatos gondozás.**

A Pedagógiai Szakszolgálat minden általunk feltárt tanulási vagy magatartási nehézséggel küzdő tanulót megvizsgál és szakvéleményt ad. Ezek a szakvélemények meghatározzák személyre szabottan a feladatokat, a fejlesztendő területeket. Iskolánkban a speciális fejlesztő foglalkozásokat fejlesztő pedagógus és gyógypedagógus végzi, kiegészülve beszédhiba esetén a logopédus beilleszkedési/magatartási probléma esetén pedig az iskolapszichológus munkájával.

A szakértői véleményben foglalt tantárgyi felzárkóztatást alsó tagozaton tanítók, felső tagozaton a szaktanárok végzik.

Pedagógusaink – az iskolapszichológus, a gyógypedagógusaink és fejlesztőpedagógusunk segítségével - igyekeznek megismerni a tanulási, beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő tanulóink személyiségét, családját. Nagy türelemmel, figyelemmel, törődéssel keresik a problémák okait. Nem a másságot hangsúlyozzuk, hanem a megsegítés lehetőségét.

Tanulási zavarok típusai:

- a) Részképesség-zavarok
 - kognitív funkciók (a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás zavarai)
 - motorikus zavarok (nagymozgás, finommozgás)
- b) Komplex tanulási zavarok
 - olvasászavar
 - írászavar
 - számolási zavar
- c) Viselkedés, énkép, önértékelés területén mutatkozó zavarok
 - beilleszkedési zavarok
 - hiperaktivitás

A fejlesztő pedagógus feladatai szélesebb körben, az egész iskolát átfogóan jelennek meg:

- a probléma felismerése
- a probléma átmeneti-e vagy tartós?
- a probléma megoldható-e házon belül, vagy külső szakember bevonása szükséges?
- szükség esetén a Nevelési Tanácsadó vizsgáló, tanácsadó és fejlesztő tevékenységét kezdeményezi
- az iskolát megsegítő intézmények tevékenységének ismerete, megfelelő kommunikáció ezen szakszolgálatokkal. (Nevelési Tanácsadó, Gyermekjóléti Szolgálat, Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottság)

A megismerés és a problémák feltárása utáni feladataink:

- Szükség esetén fejlesztő pedagógiai szolgáltatásaink keretén belül különféle vizsgálatokat és terápiás módszereket alkalmazunk.
- Esetelemzésekkel alakítjuk az *egységes szemléletet a hatékony nevelés érdekében* a gyermeket tanító kollégák körében.
- *Differenciált bánásmódot* biztosítunk, segítjük tanulóinkat *önértékelési* problémáik rendezésében, új értékrend kialakításában, az önszabályozás képességének fejlesztésében.
- Részképesség-zavar esetén a gyermekek fejlesztő foglalkozáson vesznek részt, ahol differenciált feladatokkal, egyéni haladási tempóval, egyéni motiválással segítjük továbbhaladásukat. (fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus)

Sokszínű tevékenységforma biztosításával igyekszünk a tanulók érdeklődését, tanulási motivációját fenntartani és növelni, valamint a részképességek zavarai miatti hátrányokat csökkenteni:

- Differenciált tanulásszervezés,
- Kooperatív technikák alkalmazása,
- Projekt-módszer,
- Tevékenységközpontú pedagógiák,
- Individuális tanulás előtérbe helyezése,
- Az alapozó időszak elnyújtása,
- Fejlesztő értékelés alkalmazása,
- A tapasztalatszerzés lehetőségeinek kitágítása, IKT eszközhasználattal.

Minden nevelő feladata, hogy:

- *feltárja az okokat*, segítséget adjon, megfelelő szakember és szakszolgálat igénybevételével.
- *az egyéni képességeket figyelembe vegye* és a tanítási órán a tanulók eltérő képességeihez alkalmazkodó óravezetést – szervezést biztosítson.
- *a tanulók alapos megismerése* után a pedagógusnak tudnia kell, hogy melyik tanulónak van az átlagosnál több időre szüksége az ismeret rögzítésére, melyiknek van szüksége több tapasztalatra, a jártasságok, készségek, képességek kialakulásához, begyakorlásához nekik több időt kell biztosítani.
- *biztosítsa az aktív együttműködést* a tanórán.
- *változatos módokon való gyakoribb ismétlés* biztosítása a korrepetálások keretében.
- *szorongások, félelmek* legyőzésének elősegítése
- szülői értekezleteken, fogadóórán a szülőkkel *meg kell beszélni az otthoni segítség* módját.
- az arra rászoruló tanulóknak *egyéni fejlesztési programok alapján* a lehetőség biztosítása arra, hogy részképességi lemaradásaikat egyéni ütemben hozhassák be. Ezeket a fejlesztési programokat minden esetben egyénre szabottan kell megtervezni. A nevelőknek ezért szoros együttműködést kell megvalósítani a családi házzal, a Nevelési Tanácsadóval, ha szükség van rá, pszichológussal, illetve fejlesztő pedagógussal.
- a lemaradó vagy gyengébb képességű tanulók *állandó és rendszerszerű felzárkóztatásának biztosítása*.
- minden szempontból *igazodjon a szakemberek által elvégzett vizsgálatok feladat meghatározásához*.
- A beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő gyermekek részére az iskolapszichológus a közösségi életbe való beilleszkedésüket elősegítő foglalkoztatásokat tart, ezzel növelve a *tanulási esélyegyenlőségüket* a közösségben.
- Eredményes nevelő-oktató munkánk érdekében a magatartási problémák megfelelő, személyre szabott, és türelmes kezelése minden pedagógus fontos feladata.

A tanulási nehézségek, magatartási zavarok a gyermekeknél egyes életkori sajátosságoknak megfelelően kisebb – nagyobb késéssel alakulnak ki és különféle tartóssággal, intenzitással akadályozzák az iskolai tanulást. Tanulóink képességszintje a megközelítőleg azonos életkori csoportokban sem homogén, ezért szükséges pedagógiai szempontból az iskolai nevelés keretei között a sajátos fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, célú fejlesztés megszervezése.

A fejlesztés a következő területekre irányul a habilitációs, rehabilitációs foglalkozásokon:

- mozgásfejlesztés (nagy- és finommozgások),
- testséma fejlesztés – téri tájékozódás,
- percepciófejlesztés (vizuális, auditív, taktilis, kinezetikus, érintési, saját mozgás érzékelése),
- verbális fejlesztés,
- játék.

A csoportokban jellemző a beszédcentrikusság, tolerancia a pedagógiai, nevelési módszerek, következetes alkalmazása, a differenciált és egyéniesített bánásmód.

Az alsó tagozat fejlesztő szakaszának, illetve a tanórai differenciálásának elsődleges céljai:

- motoros képességek fejlesztése,
- tér- és időbeli tájékozódási képesség kialakítása (helyzetek, relációk),
- gondolkodási képességek fejlesztése (összehasonlítás, differenciálás, emlékezet, figyelem, koncentráció),
- kommunikációs képességek fejlesztése,
- szociális kép fejlesztése (viselkedés, kötődések, viszonyulások, önfegyelem),
- önálló tanulási módszerek, önellenőrzés, koncentráció, kudarcűrész, kitartás fejlesztése.

A felső tagozaton elsősorban a tananyagon belüli differenciálás, a szükséges segítség biztosítása (a szakvéleményben előírt kedvezmények, értékelés alóli felmentések) és a tanulók képességeinek erősítése mellett a folyamatos

- rögzítés,
- gyakoroltatás,
- értelmezés,
- összefüggések megláttatása,
- gondolkodási műveletek fejlesztése a feladat.

Fő célunk:

A tanulási nehézségek és a magatartási zavarok lehetséges mértékű csökkentése, a szocializáció, a továbbhaladás elősegítése.

A megvalósítás színterei:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- a napközi otthon,
- a tanulószoba,
- az egyéni foglalkozások,
- a felzárkóztató foglalkozások,
- az iskolai könyvtár használata,
- a továbbtanulás irányítása, segítése.

6.2 SNI TANULÓK NEVELÉSE ÉS OKTATÁSA INTEGRÁLTAN

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. § 25. értelmezése alapján „sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a

szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.”

A Székesfehérvári Németh László Általános Iskola Alapító Okirata alapján a sajátos nevelési igényű (továbbiakban: SNI) tanulók integrált oktatását végzi. A fogyatékosági típus szerint a mozgásszervi, érzékszervi (elsősorban nagyothalló), beszéd fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő tanulók nevelését tudja felvállalni, amennyiben az illetékes szakértői bizottság szakvéleményében az integrált oktatására tesz javaslatot, illetve iskolánkat jelöli meg kijelölt intézményként.

A helyi tantervünk elkészítésénél az emberi erőforrások miniszterének 32/2012. (X. 8.) EMMI rendeletének 2. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvét is figyelembe vettük.

Sajátos nevelési igényű gyermekek szakmai/fejlesztő ellátása:

A foglalkozások egyénileg vagy kis csoportokban történnek egyéni fejlesztési terv alapján.

Legfontosabb feladataink:

- megismerni a gyermek személyiségjegyeit,
- felkutatni a részképességek elmaradásának okait,
- felmérni a gyermek testi, érzelmi, értelmi képességeit,
- kidolgozni az egyéni fejlesztési tervet,
- meghatározni a tevékenységi formákat,
- motiválás a megfelelő eszközökkel,
- folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel és az érintett pedagógusokkal.

A gyermekkel való foglalkozás alapvető szempontjai:

- a gyermek megfigyelése,
- speciális fejlesztő tevékenység a gyermekkel való közvetlen foglalkozásokon,
- a gyermek képességeinek megfelelő módszerek, terápiák, technikák alkalmazása,
- a gyermek terhelhetőségének figyelembevétele,
- a fejletlen vagy sérült funkciók korrigálása,
- az ép, vagy kevésbé sérült funkciók fejlesztése,
- speciális segédeszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása,
- az egyéni sikereket elősegítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése,
- a gyermek/tanuló haladásának figyelemmel kísérése.

A szülőkkel való kapcsolattartás:

- a gyermek megfigyelése a szülő kérésére,
- javaslat további vizsgálatokra,
- tanácsadás,
- segítségnyújtás a szakvélemény, diagnózis értelmezésében,
- tájékoztatás a fejlesztés lehetőségeiről,
- rendszeres konzultáció a gyermek fejlődésével kapcsolatban,
- javaslattevés az együttműködési módokra,
- javaslattevés a gyermek/ tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására,
- megbeszélés az otthon végzendő gyakorlatokkal kapcsolatban,

- segítségnyújtás a speciális eszközök kiválasztásában,
- tájékoztatás a speciális eszközök beszerzési lehetőségeiről,
- szülői értekezleteken, fogadóórákon való részvétel,
- a szülők felkészítése a sajátos nevelési igényű gyermekek fogadására.

Gyógypedagógusaink feladata a többségi pedagógusokkal való kapcsolattartás, ennek keretében:

- a gyermek megfigyelése a pedagógus (tanító, szaktanár) kérésére,
- javaslat további vizsgálatokra,
- a pedagógusok felkészítése a sajátos nevelési igényű gyerek fogadására,
- segítségnyújtás a szakvélemény, diagnózis értelmezésébe,
- javaslattevés a gyermek/ tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására,
- segítségnyújtás a tanuláshoz szükséges speciális eszközök kiválasztásában,
- figyelemmel kíséri a tanulók haladását, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükségletekhez igazodó módszerváltásokra;
- együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- részvétel a gyermek/tanuló részeredményeinek értékelésében,
- segíti a befogadó pedagógust az egyéni értékelés kialakításában, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében;
- módszertani segítségnyújtás,
- sikertelenségek, kudarcok és eredmények okainak feltárása,
- tanulási nehézségek kialakulását, tanulási zavarokat, magatartászavarokat megelőző pedagógiai eljárások megismertetése,
- szakmai előadások megtartása a többségi intézmények által kiválasztott témában,
- eszközbemutatók, könyvajánlások.

Az ellátás tervezése

Egyéni fejlesztési terv alapján a jogosultságot meghatározó (a fogyatékosági típus szerint illetékes) szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményére és a folyamatos gyógypedagógiai diagnosztizálásra építetten.

A sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló fejlesztéséhez egyéni fejlesztési tervet készítünk, és a végrehajtásában közreműködő gyógypedagógus évente legalább egy alkalommal rögzíti a fejlesztés eredményét.

A tanuló egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációját központilag kiadott egyéni fejlődési lapon dokumentáljuk, amelybe fogadó órákon és a szülői értekezleteken a gyermek szülőjének lehetőséget biztosítunk a betekintésre.

Tanórai tevékenység:

Alkalmazott módszerek az oktató munka során:

- alapkészségek fejlesztése (motorium, figyelem, emlékezet, gondolkodás, kommunikáció, önellenőrzés),
- pótló foglalkozások (esetenként lemaradók részére),
- differenciált, fejlesztő feladatsorok összeállítása,
- felzárkózást elősegítő szorgalmi feladatok, házi feladatok,
- napközis tanító, tanulószoba vezető által irányított tananyag gyakoroltatás,
- család együttműködése (szülő által tananyag gyakorlása),

- egyéni fejlesztési terveknek megfelelő korrekciós, rehabilitációs, kompenzáló munka, (fejlesztő pedagógusok, gyógypedagógusok, konduktor).

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes integrációjának megvalósítása érdekében az alábbi tényezők biztosítását tartjuk fontosnak:

- támogatjuk a pedagógusok részvételét az integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken,
- szorgalmazzuk, hogy a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesüljön és a sérülés-specifikus módszertani eljárások alkalmazását,
- a tananyag-feldolgozásnál figyelembe vesszük a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait;
- az egyéni fejlesztési terv és a gyógypedagógus együttműködésével egyéni haladási ütemet biztosítunk, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmazunk;
- a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépítjük, a folyamatos értékelés, hatékonyság-vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján – szükség esetén – megváltoztatjuk eljárásainkat, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmazzuk;
- alkalmazkodunk az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez; keressük a megfelelő megoldási módokat, a segítő szakemberek és szakszolgálatok tanácsait kikérjük,
- a szakvéleményben megfogalmazott eljárásokat, előírásokat, kedvezményeket betartjuk; az értékelés és minősítés alóli felmentés esetén törekszünk a tanulók adott tantárgy vagy tantárgyrészből való felzárkóztatására,
- szem előtt tartjuk, hogy a fejlesztő tevékenység a tanév rendjéhez igazodó, a tankötelezettség teljes időtartama alatti rehabilitációs célú, az elért fejlődési szakaszokat követő egységes folyamat. Az egyes tananyagokon belül a szükséges képességek és készségek fejlesztése, valamint azok gyakorlatban való alkalmazása egymásra épülve, egymást támogatva kell, hogy érvényesüljön.
- Az integrált oktatás keretein belüli korrekciós hatású, fejlesztő tevékenységek fő területei, céljai, feladatai lásd 1. sz. melléklet

6.3 A TANULÁSI KUDARCNAK KITETT TANULÓK FELZÁRKÓZTATÁSÁT SEGÍTŐ PROGRAM

Több alkalommal osztályfőnöki órán és a tanítási órákon is foglalkozunk a tanulási módszerekkel, hogy minél hatékonyabban alkalmazzák azokat tanulóink.

A tanulási kudarc legfontosabb oka a „tanulni tudás” hiánya vagy hiányos volta. A nem megfelelő vagy nem célszerű formában tanuló diákokkal és szüleikkel konzultálnak az osztályfőnökök vagy az érintett pedagógusok. A sikeres együttműködés érdekében minden körülmények között felhívjuk a szülő figyelmét a problémára.

A tanulási kudarnak kitett tanulók felzárkóztatásának másik formája a korrepetálás. Célja az alapképességek fejlesztése és a tantervi követelményekhez való felzárkóztatás. Ezeket a foglalkozásokat az igazgató által megbízott pedagógus tartja, vagy – a pedagógusok munkaköri kötelezettségeként – tanórán és tanórán kívüli tevékenységi formában is végezhető.

6.4 A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

A tehetségfejlesztő program célja:

- Az elsődleges cél a **gyermekek képességeinek feltárása és intenzív fejlesztése** keresve a hatékony pedagógiai eszközöket. Ebben fontos szempont *az általános intellektuális képességek és a speciális képességek* párhuzamos fejlesztése.
- Ugyanakkor kiemelt része a célkitűzésnek a **személyiségfejlesztés** (pl. motiváció, önismeret, alkalmazkodás, moralitás, viselkedéskultúra stb.) is.

A tehetségfejlesztő program feladatai:

1. **A tehetséges gyermek erős oldalának fejlesztése** azokat a szempontokat veszi figyelembe, amelyek tipikusan a **különleges adottságokat** fejezik ki a képességek valamely területén (pl. matematika, fizika, zene, sport, művészetek stb.), biztosítják az intenzív, gyors elmélyülést és előrehaladást.
2. Egy adott tehetséges, de alulteljesítő gyermek **gyenge oldalainak** - amelyek a tehetség fejlődését megnehezítik vagy éppenséggel megakadályozzák - **kiegyenlítése** egyedi segítségnyújtással, egyéni bánásmóddal.
3. A „**megelőzés**” a tehetséges tanulóra irányul, és azt kell megakadályoznia, hogy a kedvét elveszítse, és hogy aszociális magatartásmód fejlődjön ki benne. A „**légkörjavítás**” azt akarja elérni, hogy az átlagot meghaladó tanuló a maga gyors és többnyire helyes válaszaival nehegy elbátortalanítsa a többieket.
4. Olyan területek támogatása, amelyek ugyan közvetlenül semmit sem nyújtanak a gyermek tehetségének fejlesztésével kapcsolatban, de fontos feladatuk a **feltöltődés biztosítása**.

Például: az intellektuális képességekkel rendelkező gyermekeket festészetben, táncban vagy sportban „támogatják”. **E nélkül nincs hatékony tehetséggondozás!**

Kisiskoláskorban elsősorban a **tehetség általános képességeihez tartozó elemeit** kell hatékonyan fejleszteni.

Ha felbukkan a tehetség – például matematika, nyelv -, **egyéni programmal** lehet a fejlesztést megoldani.

A **felső tagozat** már színtere lehet a **hatékony speciális tehetségfejlesztésnek**. Ez az a kor, amelyben a kutatások és tapasztalat szerint is /12-13 éves kor körül/ már többnyire megjelenik a speciális tehetség az intellektuális szférában.

A tehetséges tanulók sajátosságainak figyelembe vétele a helyi tantervben:

- a) A tehetséges gyermekek a többi gyermektől eltérő ütemben tanulnak, és **ennek az ütemnek az összehangolása** kulcsfontosságú a fejlődésük szempontjából. Tanórai és tanórán kívüli differenciálás, nyelvi csoportbontás, szakkörök, projekt feladatok biztosíthatják ezt.
- b) A tehetséges gyermekek a tanulás területein **mélységre vágynak**. Ezt az igényüket az „ismeretgyarapításon” kívül a **magasabb szintű gondolkodás fejlesztésével, a feldolgozási készségek és a tantárgyakon átívelő megközelítések fejlesztésével** elégíthetjük ki. Könyvtári és multimédiás foglalkozások, iskolán kívüli múzeumi tanórák, tanulmányi kirándulások, színház- és mozi látogatások, ismeretterjesztő előadások segítik az elmélyülést.
- c) A tehetséges gyermekeknek szükségük van arra a kihívásra és ösztönzésre, hogy **potenciális képességeiket próbára tegyék**. Az iskolai-és iskolán kívüli tanulmányi- és sportversenyeken való részvétel szorgalmazása nagyon fontos.

Iskolánk rendszeresen részt vesz a következő versenyeken:

- Zrínyi Ilona matematika verseny

- alpműveleti verseny
- Rákóczy kupa (matematika/angol nyelv)
- Szemere helyesírási verseny
- Simonyi helyesírási verseny
- Ly-j bajnokság – Munkácsy Általános Iskola
- szépkiejtési verseny
- Bendegúz nyelvész verseny
- Zentai idegen nyelvi fordítási verseny
- Hétvezér Általános Iskola „Világnyelv” 2 fordulós idegen nyelvi versenye
- megyei német nyelvi verseny a Tóvárosi Általános Iskolában
- városi, megyei, országos sakk diákolimpia (egyéni és csapatverseny)
- 6 fordulós egyéni és csapat atlétikai verseny
- mezei futás (városi, megyei, országos)
- városi, megyei, országos atlétika diákolimpia (egyéni és csapatverseny)
- Labdarúgás, kosárlabda, kézilabda versenyek

Az iskola által hagyományosan szervezett versenyek:

- Városi sor- és váltóverseny
- Városi szövegértési verseny
- Magyar Kultúra Napja – városi kultúrtörténeti vetélkedő
- Városi fejszámoló verseny
- 60 szó, 60 perc – városi angol-német keresztretjétejtő verseny
- Kígyós Könyvfaloda – szövegértési verseny
- Versmondó verseny alsó tagozatosok számára

d) A tehetséges gyermekeknek iskolai éveik alatt végig szükségük van programokra és szolgáltatásokra! Hatékony tehetséggondozás az intellektuális szférában **döntően az iskolai munkára építhető**

A tehetséges tanulók tanításának speciális alapelvei

1. **Testre szabottság** – a tehetséges diákok képességeinek, érdeklődésének, szükségleteinek és tanulási stílusának megfelelő oktatás
2. **Nyitottság** – az előre felállított elvárások megszüntetése, amelyek korlátozzák a tanulást.
3. **Függetlenség** – lehetőség bizonyos típusú önálló irányítású tanulásra.
4. **Komplexitás** – lehetőség ismeretrendszerek, mögöttük meghúzódó alapelvek és fogalmak, valamint a diákok tanulmányaihoz szorosan kapcsolódó kulcsfontosságú elméletek megismerésére.
5. **Tárgyak között átívelő tanulás** – lehetőség a tanulás más tudásterületekre, új helyzetekre stb. történő átirányítására.
6. **Döntéshozatal** – segítség a diákok számára megfelelő döntések meghozatalához, a tanulandó dolgokra és a tanulás módjára vonatkozóan.
7. **Alkotás/újra-alkotás** – segítség a kreatív folyamatok alkalmazásában a már megszületett alkotások fejlesztésére és módosítására, valamint a fennálló elképzelések megkérdőjelezésére és megfelelőbb megoldások taláására.
8. **Időzítés** – a tanulási tevékenységre szánt idő rövidebb/hosszabb szakaszokra való felosztása, amely megfelel a tehetséges tanuló tulajdonságainak.
9. **Gazdaságosság** – a tananyag összesűrített és modern megszervezése, hogy megfelelő legyen a tehetséges diákok kapacitásának.
10. **Kihívás** – magas szintű tanulási élmény biztosítása.

Iskolánkban alkalmazott módszerek, technikák: individuális tanulás, differenciálás osztályon belül, iskolán belül, nívócsoporthoz, tanítási órán kívüli tevékenységek, kooperatív technikák, projekt módszer, iskolán kívüli hétvégi programok, nyári táborok.

A program szervezeti keretei

A tanulók **délelőtti és délutáni foglalkozásai szerves egységet alkotnak.**

- Elsődleges feladat a **tantervi követelmények** minél magasabb szintű teljesítése, emellett ahogyan a gyerekek képességei teljesítményükben megmutatkoznak, lehetőség nyílik tehetségük további kibontakoztatására külön foglalkozásokon. A délelőtti foglalkozások az általános iskolai óratervvvel összhangban folynak.
- Délután a tehetséggondozás **speciális szakkörökön** folyik. **Ezeknek több funkciója is van.**
 - Egyrészt erősíteni kívánják a *diákok és az iskola kötődését* azzal is, hogy a tanulók szabadidejében lehetőséget biztosítunk az iskolán belül arra, hogy speciális képességeiket fejlesszék. (Matematika, ének-zene, néptánc, rajz, sakk, szöveg-írás, drámapedagógia, különböző szakági sporttevékenység.).
 - Másrészt játékos, illetve *kötetlenebb formában kapcsolódnak a foglalkozások a délelőtti órák tananyagához.* (Idegen nyelvi, verseny- és felvételi előkészítő foglalkozások stb.)

Minden tanév elején a hagyományoknak megfelelően, valamint a **tanulók igényeinek felmérése alapján** alakítjuk ki azt a kínálatot, amit a tanulók számára meghirdetünk. A tanulók ezekből a foglalkozásokból szabadon választanak.

A program fő tartalmi elemei:

- ✓ Olyan **alapképességek fejlesztése**, mint az értelmes, érthető beszéd, jó előadókészség, gyors és értő olvasás, biztos helyesírás. Ez az **anyanyelv és kommunikáció** feladata.
- ✓ Az elemi és összetett **matematikai műveletek**, szöveges feladatok, kombinatorika, összetett gondolkodási műveletek, pontosság fejlesztése a matematikai oktatás feladata.
- ✓ Az **idegen nyelvek tanulása** angol, német bontott csoportokban. A tanulók képességeinek különbözősége miatt – **évfolyamonként** megszervezett felmérések alapján – ún. emelt óraszámú, illetve normál csoportokba osztjuk őket. Az első szakasz: alapozó szakasz a 3-4. osztály. A második szakasz: a fejlesztő szakasz: 5-8. osztály.
A hétköznapi témáiról képesek legyenek egyszerű beszélgetéseket folytatni, gondolataikat írásban kifejezni.
- ✓ A **tanulási stratégia és önismeret fejlesztése** segíti a biztos, értő tanulást, valamint a reális és pozitív énkép kialakítását.
- ✓ A **rendszeres testedzés**, mindennapos testnevelés.
- ✓ A speciális tehetségek felismerése érdekében a tanulók betekintést nyernek a **művészetek** világába (éneke-zene, tánc, vizuális kultúra stb.).
- ✓ **Számítástechnika.**
- ✓ **Természetismeret.**
- ✓ **Kéz ügyesség fejlesztő foglalkozások.**

6.5 A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

Az esélyegyenlőség megteremtésének egyik eszköze, mellyel azokat a tanulókat segítjük, akiket tanulmányi szempontból különböző környezeti tényezők gátolnak adottságaikhoz mért fejlődésükben.

Növekszik az egyre nehezebb körülmények között élő tanulóink száma. Különböző módokon segítjük hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulóink beilleszkedését, folyamatos fejlődését.

Ez a feladat igényli a legtöbb tapintatot. A szülő nehezen nyilatkozik anyagi gondjairól, sokszor a pedagógus veszi észre, hogy a család problémával küzd. Az év eleji tanszervásárlás, a havi ebédbefizetések, kirándulások több szülőnek gondot okoznak.

Az otthoni gondok mindig kihatnak a tanulók tanulmányi munkájára, sőt magatartására is. Ez a legfontosabb jelzés a pedagógus számára. Ha egy gyerek megváltozik – főleg negatív irányba – ott a problémát elsősorban a családban kell keresni.

Amennyiben otthon a gondok sokasodnak, a szülők is türelmetlenebbek, nyugtalanabb háttérből kerül hozzánk a tanuló.

Célunk segíteni azon tanulóink beilleszkedését az iskolai környezetbe, akik szociális körülményeiket tekintve – akár átmenetileg is – hátrányos helyzetűek.

Fontos feladat, hogy a családokat partnerként vonjuk be az iskolai folyamatokba, döntésekbe.

El kell érünk, hogy bizalommal fordulhassanak bármelyik kollégához, ha segítséget igényelnek.

A gyermekvédelmi felelős és az osztályfőnökök együttműködése itt még fontosabb, a bizalom megteremtése a diszkrét segítségnyújtáson múlik.

Szociálisan veszélyeztetettnek tekintjük azt a tanulót, aki:

- Tartósan beteg vagy fogyatékos
- Három, vagy többgyermekes családban él
- Egyedül álló szülő által nevelt
- Rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesül
- Teljes családban, de létminimumon, vagy az alatt élő gyermek.

A szociális körülményeket tekintve a hátrányos helyzet adódik:

- a) a családi mikrokörnyezet gondjaiból
- b) az „utcai” környezet kifogásolható hatásaiból
- c) az iskolai körülményekből

Feladataink:

- a gyermek és körülményeinek megismerése (helyzetelemzés a tanév elején)
- megállapítani, hogy a képességek kibontakozását milyen tényezők gátolják leginkább
- meghatározni: mihez viszonyítva, milyen mértékben vannak lemaradva
- a fentiek alapján az érdeklődésnek, képességnek megfelelő pozitív hatásrendszert kialakítani, melyben a segítség, a buzdítás-érvelés, a sikerélmény legyen az uralkodó.

A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi **tevékenységi formák** szolgálják:

- családlátogatásokkal, vagy szülői konzultációval (gyermekvédelmi felelős) ismereteket szerezni a család életéről, anyagi, kulturális állapotáról, benne a tanuló helyzetéről
- szülőknek tartott iskolai előadásokkal (pl. szülői értekezletekhez kapcsoltan) segítségnyújtás a nevelésben
- rendszeres egészségügyi felügyelet és ellátás (iskolaorvos, fogorvos, védőnő)
- egészségnevelési programok, felvilágosító tevékenység
- felzárkóztató, illetve tehetséggondozó programok szervezése
- a tanuló beilleszkedését segítő tevékenység az iskolai környezetbe (az iskolai hagyományok felhasználásával és a Diákönkormányzat közreműködésével)
- előrelátó tervezéssel teljessé kell tenni mindenkor a személyi ellátottságot, fejleszteni a tárgyi feltételeket, emelni a tanítás hatékonyságának színvonalát
- a továbbtanulás irányítása, segítése (széleskörű tájékoztatás, felkészítő munka)
- folyamatosan figyelemmel kell kísérni a tanulók helyzetét a különböző közösségekben – mindezt igen nagy diszkrécióval
- a szülők anyagi terhelésének csökkentése érdekében biztosítjuk - a törvényi keretek betartásával - az ingyenes tankönyvi ellátást, illetve a könyvtári tankönyvek kölcsönzési lehetőségét.

A szociális hátrányokkal küzdő tanulók esetében is elsődlegesen az adaptív tanulásszervezést részesítjük előnyben. A módszer ugyanis a három alapvető szükségletre összpontosít. Arra, hogy minden gyerek:

- tartozzék valahová, legyen fontos, számítsanak rá (kapcsolat);
- legyen képes megtenni valamit, hiessen magában (kompetencia);
- legyen önálló, tudja szabályozni cselekedeteit (autonómia).

Ez a három alapszükséglet: a kapcsolat, a kompetencia és az autonómia jelenti az adaptív oktatáshoz szükséges pedagógiai környezet alapvető alkotóelemeit. Az adaptív tanulásszervezés kulcsfigurája a tanító vagy tanár, akinek mindennapi pedagógiai tevékenysége során úgy kell megszerveznie az osztály munkáját, olyan utasításokat kell adnia és oly módon, hogy az figyelembe vegye a tanulók három alapszükségletét. Az adaptív tanulásszervezés tehát a pedagógiai differenciálás olyan eszköze, amely a tanulói különbségek figyelembevételével az emberek legalapvetőbb pszichológiai szükségleteire épít.

A szociálisan hátrányos helyzetben élő gyermekeinknél különösen fontos a következő kompetenciaterületek fejlesztése, amelyek a későbbi társadalmi beilleszkedésüket, szocializációjukat segítheti elő:

- **Anyanyelvi kommunikáció:** önálló szövegértés, szövegalkotás, gondolatok, vélemény megfogalmazása szóban és írásban
- **Matematikai kompetencia:** alapvető, gyakorlati számolási és gondolkodási képességek kialakítása, amelyek konkrét élethelyzetek megoldására készítene fel.
- **Digitális kompetencia:** információkeresés
- **Szociális és állampolgári kompetencia:** konfliktusmegoldás, közügyekben való eligazodást segítése, frusztráció kezelése. Egyéni és közérdek tisztelete.

6.6 GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEM

A pedagógusok, az osztályfőnökök az iskola vezetése összehangoltan látják el a gyermekvédelmi munkát.

A gyermek és ifjúságvédelem alapelvei:

- A gyermek nevelésére elsősorban a családja jogosult és köteles, amelyhez segítséget nyújt az állam és az önkormányzat.
- A rászoruló gyermek gondozásához, neveléséhez és társadalmi beilleszkedéséhez komplex, célzott, differenciált segítséget, ellátást kell biztosítani.
- A család életébe történő hatósági beavatkozás kizárólag akkor engedhető meg, ha az a gyermek érdekében elkerülhetetlen.

Céljaink:

- hogy tanulóinkat az egymás iránti elfogadásra, a kulturált együttélés szabályainak elfogadására és betartatására neveljük.
- hogy tanulóink ismerjék meg az egészséges életmód legfontosabb szabályait, legyenek tisztában az egészséges táplálkozás, a rendszeres mozgás egészséget befolyásoló hatásaival, a testi higiéné, a lelki egészség fontosságával.
- Ismerjék a drog, az alkohol, a dohányzás egészségkárosító hatását.

Feladataink:

- Kapcsolattartás a Gyermekjóléti Szolgálattal és a Gyámhivatallal
- A tanulók életkörülményeinek és szociális helyzetének megismerése
- Kapcsolattartás a tanulókkal, szülőkkel, nevelőkkel
- Segíteni a rászoruló gyermekeket és szülőket a problémájuk megoldásában
- Hátrányos helyzetű gyermekeink feltérképezése
- Családlátogatások szükség esetén
- Környezettanulmány elkészítése (egyéni, családi)
- Az érdekelt szülők tájékoztatása a lehetséges segélyekről és a támogatás célszerű felhasználásáról
- Tájékoztatás a tanácsadás igénybevételének lehetőségéről és céljáról
- Segíteni a gyermeket és a szülőt a tanácsadást nyújtó fél megkeresésében

A gyermekek számára olyan szabadidős programokat szervezünk, melyek a családban jelentkező nevelési problémák, hiányosságok káros hatásainak enyhítését célozza.

A tanulók eredményeinek figyelemmel kísérése, rendszeres iskolába járásuk folyamatos ellenőrzése, szükség esetén szabálysértési eljárás kezdeményezése.

Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Napjainkban a szülők egy része, így a családok is nehezebb helyzetbe kerülnek, s az általuk nevelt gyermekek is egyre kiszolgáltatottabbá válnak. A szülők hosszabb- rövidebb ideig munkanélküliek, rosszabb esetben mindkét szülő az. A családok megélhetési gondokkal küzdenek, és ezek a hétköznapi nehézségek eredményezik, hogy a gyermekek elhanyagoltakká válnak. A hátrányos helyzetű tanulóink a létminimum alatt élő családokból kerülnek ki, számuk egyre magasabb.

A szülők a szabadidő hasznos eltöltésének feltételeit, lehetőségeit, anyagi vonzatukat sem tudják biztosítani.

Ezek a problémák az iskolában is éreztetik hatásukat, mivel befolyásolják a gyermekek viselkedését, tanulmányi előmenetelét, a tanárokhoz, a társakhoz, a tanuláshoz való viszonyukat. Ennek következtében az iskola feladata, jelentősége az ifjúságvédelem területén is megnő.

Az iskolánk lehetőségei a szociális hátrányok enyhítésére:

- Az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős segítő tevékenysége
- Napközi otthonos foglalkozás
- Tanulószo
- Az iskolai könyvtár és az iskola más létesítményeinek, eszközeinek csoportos használata
- Felzárkóztató foglalkozások
- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- A nevelők és a tanulók segítő személyes kapcsolata
- A szülők, a családok életvezetési gondjainak segítése
- A továbbtanulás irányítása, segítése
- Kapcsolattartás a gyermekvédelmi rendszer intézményeivel
- Egészségvédő, prevenciós programok
- Családi életre nevelés
- Fejlesztő program kidolgozása (integráció)

Preventív tevékenységek:

- nevelési eljárásainkkal a lehető legnagyobb mértékben közelíteni kívánjuk egymáshoz az eltérő anyagi és társadalmi helyzetű tanulóink neveltségi és tudásszintjét;
- törekszünk a „másság” elfogadtatására (szociális kompetencia);
- szeretnénk megtanítani őket együtt élni hátrányos helyzetű társaikkal;
- a rászorulókat meggyőzni arról, hogy a segítséget fogadják el;
- gondos felderítőmunkát végzünk az iskolánkba lépő új tanulók – első osztályosok és más iskolából érkezettek – között;
- felismerve a gyermekekre leselkedő veszélyeket, bekapcsolódtunk a dohányzás, alkohol, drog, AIDS elleni programokba;
- a különleges bánásmódot igénylő vagy valamilyen részképesség- fejlődési zavarral küzdő gyermekek számára biztosítjuk a megfelelő ellátást;
- a deviáns magatartási formák kialakulásának megelőzésére egyénre szabott nevelést, a fejlesztésre szorulóknak között egyénre szabott követelményrendszert alkalmazunk;
- a határtalan és a szülői, felnőtt kontroll nélküli televíziózás, internetezés ártalmairól rendszeresen szólnak a szülői értekezleteken és fogadóórákon;
- az osztályfőnökök tartós megbízása lehetővé teszi, hogy a veszélyhelyzetbe kerülő vagy abban szenvedő tanulóinkat a legrövidebb idő alatt a megfelelő segítségnyújtási formában, tanácsadásban részesítsük;
- a támogatások odaítélésekor a gyermekvédelmi felelős az osztályfőnökkel együtt javaslatot tesz a segítségre szoruló gyerekek és családok támogatására.

Képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés, IPR program megvalósulása iskolánkban

A szocio-kulturális hátrányok csökkentése érdekében **célunk**, hogy a hátrányos helyzet ne okozzon veszélyeztetettséget, a kialakult hátrányok csökkenjenek.

A hátrányos helyzetű tanulók esetében mutatkozó és kezelendő problémák:

- érdektelen,
- nehéznek tartja a feladatot, képességeit meghaladja,
- más tanulók könnyen elvonják a figyelmét,
- olyan problémái vannak, melyek elvonják a figyelmét a munkáról. Pl. éhes, álmos, családi okok miatt,
- baráti köreiben nem „sikk” a tanulás,

- ki akar tűnni az osztályból, fel akarja hívni magára a figyelmet,
- nem kap otthon kellő motivációt.

Feladatok:

- Az óvoda-iskola átmenet megkönnyítésére rendszeres látogatások szervezése.
- Beiskolázás előkészítése, mérések, vizsgálatok előzetes elvégzése.
- Az új pedagógiai módszerek alkalmazásával (kooperatív tanulásszervezés) valamint továbbtanulásra felkészítő programmal (felvételi előkészítők) növelni kell a HH továbbtanulók számát az érettségit adó középfokú oktatási intézményekbe.
- Fejlesztő foglalkozások, tanulmányi versenyek szervezésével, tehetséggondozással, a továbbtanulók nyomon követése tapasztalatainak felhasználásával megfelelő középfokú intézmény választása.
- Az IPR-ben megjelenített módszerek egyre jobban beépülnek az iskola pedagógiai kultúrájába.

Kiemelten fejlesztett programok:

- mentálhigiénés programok
- hospitálásra épülő együttműködés
- kooperatív tanulásszervezés
- kulcskompetenciákat fejlesztő programok területe, tanulási motivációt erősítő és fenntartó tevékenységek alkalmazása
- közösségfejlesztő, közösségépítő programok
- pályaaorientáció
- projekt-módszer

Mentálhigiénia, lelki egészség

Feladata az ember idegrendszerét érő terhelések csökkentése a megelőzés módszereivel. A harmonikus, kiegyensúlyozott testi-lelki közérzet megteremtése és biztosítása.

Konkrét feladataink:

- formálni a gyermek normákhoz, elvárásokhoz és másokhoz való alkalmazkodási képességét,
- a pedagógus kellő empátiával, személyes modellnyújtással legyen képes felvállalni a családi hatások erősítését vagy kompenzálását,
- olyan légkör teremtése, ami optimális feltételeket biztosít a gyermek személyiségének egészséges fejlődéséhez,
- az osztály, csoport életének harmonikus és tartalmas megszervezése,
- a családi háttér megismerése,
- a gyermekek fizikai és jellembeli tulajdonságainak fejlesztése (testnevelés, játék),
- a társas érintkezés alapformáinak elsajátíttatása (udvariasság, előzékenység, figyelmesség),
- a serdüléssel járó biológiai, pszichikai változásokkal járó konfliktusok türelmes, megértő kezelése.

A gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatokat segítő személyek, intézmények rendszere:

Iskolán belül

- igazgató
- gyermekvédelmi felelős

- osztályfőnökök és a tantestület
- szülői szervezet
- diákönkormányzat
- iskolapszichológus
- védőnő
- iskolarendőr

Iskolán kívül

- Fejér Megyei Gyámhivatal
- Városi Gyámhivatal
- Családsegítő Központ
- Gyermekjóléti Szolgálat
- Fejér Megyei Rendőrkapitányság Ifjúságvédelmi Osztály
- Városi Rendőrkapitányság Ifjúságvédelmi Osztály
- SZETA
- Alapítványok, karitatív szervezetek
- Nevelési Tanácsadó

7. A TANULÓK DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELE

A köznevelési törvény 48. § (3) értelmében a tanulók érdekeik képviseletére diákönkormányzatot hozhatnak létre. A diákönkormányzat munkáját e feladatra kijelölt pedagógus segíti, akit a diákönkormányzat javaslatára az intézményvezető bíz meg ötéves időtartamra.

A tanulók tájékoztatása

A tanulókat az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális tudnivalókról az iskola igazgatója az iskolagyűlésen tanévenként legalább egy alkalommal, a DÖK munkáját segítő pedagógus a DÖK vezetőségi ülésein folyamatosan tájékoztatja. Az osztályfőnök és az osztály képviselője folyamatosan tájékoztatják az osztály tanulóit az aktuális tudnivalókról.

Diákönkormányzat egyetértési, véleményezési joga

- Az iskolai DÖK saját szervezeti és működési rendje szerint működik, joga van a diákokat képviselni minden olyan kérdésben, ami a tanulókat érinti. A tanulók érdekképviseletét látja el. Minden kérdésben, ami a tanulók nagyobb közösségét érinti (50 főnél több vagy egy osztályközösség), ki kell kérni a DÖK véleményét.
- A tanulók a jogszabályokban biztosított jogaik érvényesítése érdekében az iskola vezetéséhez, az osztályfőnökhöz, az iskola nevelőihez vagy a diákönkormányzathoz fordulhatnak. Az iskola életét érintő kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban, egyénileg vagy választott képviselőik útján közölhetik, melyekre 30 napon belül kell érdemi választ kapniuk. A véleménynyilvánítás megfelelő hangnemben, egymás emberi méltóságának tiszteletben tartásával történjen.
- A DÖK minden hónapban ülést tart, melynek helyéről, idejéről a DÖK vezetői a faliújságon értesítik az osztályok képviselőit.

- A DÖK évente egy alkalommal diákközgyűlést tart, melyen az osztályokat három-három tanuló képviseli, előre összegyűjtött és leadott kérdések alapján.
- A DÖK üléseihez a helyet és a működéhez szükséges egyéb (anyagi, személyi) feltételeket az iskolavezetés biztosítja.

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend elfogadása előtt.

8. A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI

A tanulók képviselőivel való kapcsolattartás

Pedagógiai programunk megvalósulása nagymértékben függ attól, hogy diákjaink milyen véleménnyel vannak az intézményünkben folyó munkáról. Fontos, hogy ezek a vélemények minél több formában, nyíltan fejeződjenek ki, tisztán lehessen látni, hogy az adott vélemény egyéni vagy közösségi vélemény.

A diákönkormányzat véleményezi:

A köznevelési törvény 48. § (5) alapján: A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

- A tanév rendjének meghatározásánál: egy tanítás nélküli munkanap programját,
- a Házirend összeállítását,
- a Működési Szabályzat a tanulókat érintő kérdéseit,
- a választható órák, programok megválasztását,
- a tanulókat érintő kitüntetések, jutalmazásokat, fegyelmi ügyeket,
- a társadalmi és környezetvédelmi munkaakciókat,

A diákönkormányzat véleménynyilvánítási fórumai:

- osztályképviselők, DÖK tisztségviselők megbeszélései a diákönkormányzat munkáját segítő pedagógussal
- osztálygyűlés, osztályfőnöki óra, tanóra
- alkalmi képviselet az osztály szülői értekezleten
- diákközgyűlés
- iskolagyűlés

A szülőkkel való kapcsolattartás

Iskolánk feladata, hogy lehetőséget teremtsen a szülők számára, hogy jogait gyakorolhassa, ill. a szülőt segítse kötelességei teljesítésében. E feladatok megvalósítását teszi lehetővé a szülők bevonása az iskolai közéletbe.

A szülők jogait és kötelességeit a Knt. 72. és 73. §-a tartalmazza.

A szülők közösségének szervezetei:

- Az osztályok szülői munkaközösségei, az iskolai szülői választmány (E szervezet a törvényben meghatározott módon képviseli és érvényesíti a szülők érdekeit)
- A Teljes Élet Alapítvány működését irányító kuratórium
- Víziváros Iskolafejlesztési Alapítvány működését irányító kuratórium

A gyermek nevelésének két fő színterén az iskolában és a családban összhangot, egységet kell teremteni a közös cél érdekében. Alapvető fontosságúnak tartjuk a szülőkkel való harmonikus, jó viszony kialakítását, ápolását. A tanár-szülő kapcsolatnak kölcsönös bizalmon, őszinteségen, megbecsülésen, megértésen kell alapulnia.

Pedagógiai programunkat a szülőkkel egyetértésben és együttműködve tudjuk megvalósítani. *Az értékközvetítésben* a szülők a legfontosabb partnereink.

Ennek érdekében:

- Megismertetni őket az általunk elsődleges fontosságúnak tekintett értékekkel (szükség esetén vitában meggyőzni őket ezek fontosságáról).
- Tiszteletben tartani azt a jogukat, hogy gyermekeiket minden körülmények között védjék és (akár elfogultan is) szeressék. A gyerekkel kapcsolatos elmarasztaló vélemény közlésekor maximális empátiát kell tanúsítanunk.
- Tudatosítanunk kell azt a tényt önmagukban, hogy a szülő más és több oldalról ismeri a gyermekét, mint a pedagógusok. (Ezért a kialakult konfliktushelyzet okainak vizsgálatánál körültekintően kell eljárunk.)
- Tájékoztatni kell a szülőket az iskola nevelési céljairól, feladatairól, az alkalmazott pedagógiai módszerekről
- Ugyanakkor mindezekről ismernünk kell a szülők véleményét, hiszen bármennyire jól átgondolt egy pedagógiai program, az nem valósítható meg a szülők egyetértése nélkül
- Alkalmat kell biztosítani a szülőknek, hogy az iskolai közélet tevékeny résztvevői, közreműködői és segítői lehessenek.
- Intézményünk biztosítja a szülők számára, hogy már az iskolaválasztás időszakában megismerkedjenek az iskola alapdokumentumaival, alapelveinkkel, nevelési és oktatási célkitűzéseinkkel, az alkalmazott módszerekkel, a különféle tanulási technikákkal.

Az iskolánk iránt érdeklődő szülőknek, ill. gyermekeknek Iskolába hívogató programsorozatot indítunk minden évben, mely során az érintettek megismerkedhetnek az iskolánkkal és a leendő tanító nénikkel. Programsorozatunkat egy tájékoztató szülőértekezlettel kezdjük, melyet az igazgató és az első osztályos tanítók tartanak. A többi foglalkozáson az első évfolyamba lépő gyermekek ismerkedő foglalkozáson vesznek részt a tanító nénikkel. Záró foglalkozásként nyílt tanítási órákat tartunk. Augusztusban a piciket néhány napos Gólyatáborral várjuk, ahol megismerkednek az iskola épületével és környezetével, a tantestület tagjaival.

Kapcsolattartási formáink:

Osztályszülői értekezleteket tanévenként kétszer, de igény szerint több alkalommal is tartunk. A megbeszélések célja: közös feladatok, célok megtervezése, időpontok egyeztetése, a felmerülő problémák megvitatása. Kapcsolatteremtés iskola – szülő, illetve szülő – szülő között. Ideje: tanévenként 2 alkalommal (szeptember, február), a tárgyhó első hétfőjén és keddjén olyan időzítéssel, hogy a többgyermekes szülők lehetőleg minden szülői értekezletre eljussanak.

Fogadóórák : a szaktanárokkal való egyéni beszélgetés során véleménycsere a gyermek tanulmányi munkájáról, eredményeiről, kudarcairól, a problémák okairól, viselkedéséről, a szülő és a pedagógus elképzeléseiről.

Ideje: a szülői értekezletek közötti hónapokban, az iskola által megjelölt napokon, az alsó tagozaton 16.30-tól 17.30-ig, a felső tagozaton 17.00-tól 18.00 óráig.

Rendkívüli fogadóóra: sürgős probléma felmerülése esetén mind a szülő, mind a pedagógus kezdeményezheti, bármely időpontban tartható, melyben az érintett szülő és a pedagógus előzetesen megegyezett.

Kapcsolattartásunk egyéb formái:

- szöveges értékelés az első évfolyamon és a második évfolyam első félévében
- tájékoztatófüzetben, telefonon, levélen, e-mailen keresztül
- nyílt tanítási órák
- plakátok (pl. az óvodákban)
- iskola honlapja
- SZMK és kuratóriumi ülések
- iskolai rendezvényeken, foglalkozásokon való részvétel
- társadalmi munka
- szükség esetén családlátogatás

Az iskola működésével, munkarendjével kapcsolatos aktuális információkhoz a szülők az **iskola honlapján** folyamatosan hozzáférhetnek.

A tájékoztató füzet, az üzenő füzet a szülő – pedagógus napi kapcsolattartásának írásos formája. E formával kapcsolatos elengedhetetlen követelmény, hogy a beírt információk azonnal kövessék az iskolában történeteket. Fontos, hogy a szülő gyermeke jó irányú változásairól is értesüljön.

Nyílt órák tartása:

1. A leendő első osztályos szülőknek betekintést adunk az iskola belső világába, megismerhetik a leendő elsős tanítók személyiségét, munkáját és módszereit, ezáltal könnyebbé tesszük számukra az elképzeléseiknek megfelelő tanítók kiválasztását. Ideje: Az iskola éves munkatervében meghatározott időpontokban tavasszal.

2. Már működő osztályokban:

- betekintést adunk oktató munkánkba
- segítséget nyújtunk az otthoni tanuláshoz a szülőknek

Ideje: az éves ütemterv alapján

Családlátogatás: szükség esetén a gyermek osztályfőnöke és/vagy a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus végzi. Tapasztalataikról tájékoztatják az igazgatót, esetleg a Gyermekjóléti Szolgálatot, Gyámhivatalt, Jegyzőt.

Igény esetén lehetőséget biztosítunk a szülőknek arra, hogy gyermekükkel együtt aktívan részt vegyenek az iskola által szervezett sport- és szabadidős programokban (színházlátogatás, kirándulások, kerékpártúrák, táborok, stb.), valamint bevonjuk őket több iskolai rendezvény lebonyolításába (pl. családi nap, farsang).

A szülőkkel való jó kapcsolat kialakítására és elmélyítésére lehetőséget ad az iskolánkban hagyományosan minden évben megrendezésre kerülő szülő-pedagógus bál, ahol jó hangulatban, szabad, kötetlen beszélgetések során ismerhetik meg jobban egymást az érintettek.

A szülők aktív részvételére számítunk az évenként meghirdetett társadalmi munka lebonyolításában.

Minden olyan szülői kezdeményezést szívesen fogadunk, amely segíti pedagógiai programunk megvalósítását.

9. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI

Az intézményben szervezett tanulmányok alatti vizsgák (osztályozó-, és javítóvizsgák) tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei megegyeznek az érvényes kerettanterv alapján készült, a Pedagógiai Program részét képező helyi tanterv adott tantárgyra és évfolyamra vonatkozó követelményeivel.

9.1 OSZTÁLYOZÓVIZSGA SZABÁLYZATA

A felsőbb évfolyamba lépéshez szükséges osztályzatai megállapításához vagy adott tantárgyból az osztályzat megszerzéséhez a tanulónak **osztályozóvizsgát kell tennie**, ha:

- A jogszabályban megengedett időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozóvizsgát tehet,
- Külföldi tartózkodás, magántanulói státusz, illetve egyéb ok miatt az igazgató engedélyezte számára az osztályozó vizsga letételét,
- Felmentették a kötelező foglalkozásokon való részvétel alól, de osztályozó vizsga letételére kötelezték,
- Tanulmányi idejének megrövidítését engedélyezték (egy vagy több tárgyból, illetve valamennyi tárgyból),
- Más iskolából lépett át, és az előzőekben nem tanult tantárgyakból (pl. idegen nyelv) vizsga letételére kötelezték,
- A tanórákon nem tanult tantárgyakból osztályozó vizsga letételére engedélyt kapott.

Az osztályozóvizsga tárgyai:

Alsó tagozaton: magyar nyelv- és irodalom
matematika
környezetismeret
idegen nyelv (4. évfolyamon)

5.-6. évfolyamon: magyar nyelv- és irodalom
matematika
idegen nyelv
történelem
természetismeret
számítástechnika

7.-8. évfolyamon: magyar nyelv- és irodalom
matematika
idegen nyelv
történelem
fizika
kémia
biológia
földrajz
számítástechnika

Az osztályozóvizsga eljárásrendje:

- Osztályozóvizsga évente két időszakban tehető: januárban és júniusban. Az igazgató ettől eltérő időpontot is kijelölhet. A vizsga várható időpontját az igazgató jelöli ki. A vizsga pontos napjáról a vizsgázó, illetve a szülő a vizsga előtt minimum két héttel írásbeli értesítést kap.
- Osztályozóvizsgára a jelentkezési kérelmet a januári vizsgaidőszakra január 10-ig, a júniusi vizsgaidőszakra május 15-ig kell beadni az iskola igazgatójának címezve.
- Az osztályozóvizsga követelményeiről a tanuló minimum a vizsga előtt 4 héttel írásbeli tájékoztatást kap. A tantervi követelmények az iskola honlapján folyamatosan megtekinthetők
- Az osztályozóvizsga helye az az iskola, ahová a tanuló jár. Indokolt esetben a tanuló más intézményben is jelentkezhet osztályozó vizsga letételére. Erre az engedélyt az igazgató adja.
- A közismereti tárgyakból írásbeli vagy szóbeli vizsgát kell tenni.
Kivételt képez ez alól: informatika: gyakorlati vizsga
- Az írásbeli vizsga időtartama tantárgyanként 1- 4 évfolyamon 20 perc, 5-8 évfolyamon legfeljebb 45 perc. Egy napon legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet tenni.
- A szóbeli vizsgát az iskola tanáraiból alakított vizsgabizottság előtt kell megtartani. A vizsgabizottság kérdező tanára lehetőleg az a pedagógus legyen, aki a tanulót azelőtt tanította, vagy az adott évfolyamon tanít. Az elnöki teendőket az igazgatóhelyettes, vagy a munkaközösség vezető látja el. A vizsgán az elnökön és a kérdező tanáron kívül még legalább egy vizsgabizottsági tagnak jelen kell lennie.
- A szóbeli vizsga időtartama max. 15 perc (a felkészülési idő nem számít bele)
- Azt a vizsgázót, aki akár az írásbeli, akár a szóbeli vizsgán figyelmeztetés ellenére meg nem engedett eszközt használ, az igazgató a vizsga folytatásától eltilthatja, így vizsgája elégtelen. Az indokolatlanul félbehagyott vizsgát úgy kell tekinteni, mint ami nem sikerült. Az önhibán kívüli, indokolt vizsgamegszakítás esetén módot kell adni annak megismétlésére.
- Az osztályozóvizsgán nyújtott tanulói teljesítmény értékelése az adott tantárgy munkaközössége által elfogadott értékelési rendszer alapján történik.

- Az osztályozóvizsga a vizsgázó számára díjtalan.
- Az osztályozóvizsga nem ismételhető meg.
- Az osztályozóvizsgáról jegyzőkönyvet kell vezetni.
- A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a megfelelő záradékkal be kell vezetni.
- Az eredményhirdetés az osztályozóvizsga jegyzőkönyvének átadásával történik, legkésőbb az utolsó vizsgát követő napon.
- Sikertelen osztályozóvizsga esetén a tanulónak 3 hónapon belül javítóvizsgát kell tennie.

9.2 JAVÍTÓVIZSGA SZABÁLYZATA

Javítóvizsgán kell részt vennie annak a tanulónak, akinek valamelyik tárgyból az év végén megállapított osztályzata elégtelen volt, vagy az osztályozóvizsgálja sikertelen lett.

A javítóvizsgával kapcsolatban az alábbiak szerint kell eljárni:

- A javítóvizsga helye az az iskola, ahol a tanuló tankötelezettségét teljesíti. Indokolt esetben a tanuló másik intézményben is jelentkezhet osztályozó vizsga letételére.
- A javítóvizsgára utasított tanuló az igazgató által megállapított napon javítóvizsgát tehet. A vizsga idejéről az igazgató a tanulót és annak szüleit írásban és az iskola honlapján keresztül értesíti.
- A javítóvizsga követelményeiről a tanuló a vizsgára utalást követő 1 héten belül írásbeli tájékoztatást kap.
- A javítóvizsga indokolatlan elmulasztása osztályismétlést jelent.
- A tanuló előzetes jelentkezés nélkül- bizonyítványával jelenik meg a bizottság előtt.
- Rendkívüli okból, igazgatói engedéllyel elhalasztott javítóvizsgára készülő tanulónak részt kell vennie a következő felsőbb osztály tanulmányi munkájában, mulasztásait szabályosan igazolnia kell, munkáját a többi tanulóhoz hasonlóan kell elbírálni. A javítóvizsga sikeres letétele után a tanuló az osztálynak végleges tagja lesz, sikertelen vizsga esetén az előző osztályt kell megismételnie.
- Igazolatlan meg nem jelenés a vizsgán, vagy szabálytalanság miatti eltiltás osztályismétlést von maga után.
- A javítóvizsgát az osztályozóvizsgára előírt módon kell lebonyolítani.
- A javítóvizsgán az írásbeli vizsga időtartama tantárgyanként 1- 4 évfolyamon 20 perc, 5-8 évfolyamon legfeljebb 45 perc. Egy napon legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet tenni.
- A szóbeli vizsgát az iskola tanáraiból alakított vizsgabizottság előtt kell megtartani. A vizsgabizottság kérdező tanára lehetőleg az a pedagógus legyen, aki a tanulót azelőtt tanította, vagy az adott évfolyamon tanít. Az elnöki teendőket az igazgatóhelyettes, vagy a munkaközösség vezető látja el. A vizsgán az elnökön és a kérdező tanáron kívül még legalább egy vizsgabizottsági tagnak jelen kell lennie.
- A szóbeli vizsga időtartama max. 15 perc (a felkészülési idő nem számít bele)
- Azt a vizsgázót, aki akár az írásbeli, akár a szóbeli vizsgán figyelmeztetés ellenére meg nem engedett eszközt használ az igazgató a vizsga folytatásától eltilthatja, így vizsgája elégtelen. Az indokolatlanul félbehagyott vizsgát úgy kell tekinteni, mint ami nem sikerült. Az önhibán kívüli, indokolt vizsgamegszakítás esetén módot kell adni annak megismételésére.

- A javítóvizsgán nyújtott tanulói teljesítmény értékelése az adott tantárgy munkaközössége által elfogadott értékelési rendszer alapján történik.
- A javítóvizsga nem ismételhető meg.
- A javítóvizsgáról jegyzőkönyvet kell vezetni.
- A javítóvizsga eredményét az osztályfőnök írja be a törzslapba és a bizonyítványba, és ezt az igazgató írja alá.
- Az eredményhirdetés a bizonyítvány kiosztásával történik, legkésőbb az utolsó vizsgát követő napon.
- Ha a tanuló a kijelölt időpontban a javítóvizsgán igazoltan nem tud megjelenni, a vizsgát a tárgyév szeptember 1-15. között leteheti.

A tanulót és szüleit az osztályozó- és javítóvizsgáról 15 nappal előtte értesíteni kell. Az osztályozó- és javítóvizsga jegyzőkönyveit iktatottan, irattárban kell tárolni.

Észrevételezés: Az eredményhirdetést követően 1 nap (24 óra) áll rendelkezésre. Az észrevételezést írásban kell benyújtani az iskola igazgatójának, részletes indoklással.

10.A FELVÉTEL ÉS AZ ÁTVÉTEL SZABÁLYAI

Felvétel, átvétel követelményei, eljárásrendje

A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik.

Kötelező felvétel: az iskola a körzetében lakó tanköteles tanulót köteles beírni az első osztályba, felvételét csak akkor utasíthatja el, ha az engedélyezett létszámot a beírt létszám meghaladja. Ha a kötelező felvételt biztosító iskola beiskolázási körzetébe tartozó tanuló, valamint a halmozottan hátrányos helyzetű, továbbá a sajátos nevelési igényű tanuló felvételi kötelezettsége teljesítése után még további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, – de valamennyi felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni – akkor a felvételtől rangsorolás után dönt. A rangsorolásnál előnyben részesítjük azt a jelentkezőt, akinek különleges helyzete indokolja ezt.

A különleges helyzet: testvére az intézményünk tanulója, szülője az intézmény tanulója volt, munkáltatói igazolás alapján a szülőjének munkahelye az iskola körzetében található, vagy az iskola a lakóhelyétől, ennek hiányában tartózkodási helyétől egy kilométeren belül található.

A felvételtől - az egyedi körülmények mérlegelése alapján - az igazgató dönt figyelembe véve a szakmai munkaközösség javaslatát. A felvett tanulók szüleit írásban kiértékeljük.

Sorsolás: A különleges helyzetű gyermekek felvételének teljesítése után a szabad férőhelyekre további felvételi kérelmeket is teljesíthetünk. Ha több a jelentkezési kérelem, mint a szabad férőhelyek száma, akkor a felvételtől sorsolással döntünk.

A sorsolás időpontja:

A sorsolást azt követően lehet megtartani, amikor az intézmény a fenntartót tájékoztatta a felvenni kívánt tanulókról és a fenntartó meghatározta az indítható osztályok számát és létszámát. A **szülőket** az iskola bejáratánál elhelyezett **hirdetőtáblán**, az iskola **honlapján**, ill. a **beiratkozáskor** értesítjük a sorsolás időpontjáról.

Az osztályba sorolás szempontjai

Az iskolába felvett tanulók osztályba sorolásáról - a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével - az igazgató dönt, a szülő kérése alapján. Az osztályba sorolás rendje, amennyiben minden felvételi kérelem helyhiány miatt nem teljesíthető, ugyan olyan rend szerint folyik, mind az iskolába való felvétel rendje.

Felvétel, átvétel elutasításának eljárásrendje

A tanuló felvétele, átvétele másik iskolából, helyhiány miatti elutasítása az igazgató jogköre.

A tanulói jogviszony megszűnésének szabályai, eljárásrendje

Megszűnés

Megszűnik a tanulói jogviszony:

- ha a tanulót másik iskola átvette,
- az átvétel napján, az általános iskola utolsó évfolyamának elvégzéséről szóló bizonyítvány kiállításának napján,
- a tankötelezettség utolsó éve szorgalmi idejének utolsó napján, ha a tanuló tanulmányait nem kívánja tovább folytatni,
- a tankötelezettség megszűnése után - ha a tanuló írásban bejelenti, hogy kimarad - a bejelentés tudomásulvételének napján.

Az iskolából való távozás rendje

Amennyiben a tanuló jogviszonya bármely okból megszűnik, az alábbiak szerint kell eljárnia:

- A távozó tanuló szülője bemutatja a fogadó iskola befogadó nyilatkozatát.
- Az iskola könyvtárába vissza kell vinnie a kölcsönzött könyveket.
- Az iskola pénztárában lemondja az étkezést.
- Bármilyen tartozása van az osztálya vagy az iskola felé, azt rendeznie kell.
- A titkárságon megkapja az Értesítést iskolaváltozásról nyomtatványt, mellyel a következő intézményben jelentkezhet.
- A fogadó iskola visszaigazolása után a tanulót törlik a tanuló nyilvántartásból és egyúttal megküldik a fogadó iskolának a szükséges dokumentációt (bizonyítvány, egészségügyi törzskönyv, dolgozat füzetek).
- A 8. évfolyam elvégzése után a tanuló a megkapja a bizonyítványával együtt a távozási bizonyítványt.

11. ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁNAK ISKOLAI TERVE

Az **elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása** tanírási órákon belül (osztályfőnöki, biológia és testnevelés óra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg.

A képzés célja: elemi elsősegélynyújtás.

A veszélyhelyzetek során alkalmazandó magatartásformák, tudnivalók elsajátítása, hasznosítása, felelősségérzet átérzése, pszichológiai (pánik elkerülési) elméleti és gyakorlati ismeretek. Önmagunk és mások védelme, mentése. Segítségkérés telefonon.

Fontos, hogy a gyerekek éles helyzetben saját kompetenciáiknak megfelelően hatékonyan tudjanak és merjenek segíteni a rászorulóknak.

Feladatok:

A 8. évfolyam végére a tanulók sajátítsák el:

- az ember létfenntartó szerveivel kapcsolatos ismereteket,
- az elsősegélynyújtás alapjait, valamint az elsősegély-oktatás életkori sajátosságait,
- baleseti helyzetek felismerését, azok ellátását,

- a helyszín biztosítását,
- alapvető elsősegély-nyújtási fogások (kisebb sebek ellátása, kötözése, vérzéscsillapítás, törött, vagy arra gyanús testtájék mozdulatlanságának biztosítása) végrehajtásának ismeretét,
- a túlélést biztosító, alapvető eljárások alkalmazásának ismeretét (átjárható légutak biztosítása, stabil oldalfekvés),
- veszélyes gyógyszerek és mérgező növények hatásának ismeretét,
- a telefonon történő segélyhívást és a vészhelyzettel kapcsolatos kérdések helyes megválaszolását.

A tanulók felkészítésének lehetőségei:

- tanórai keretek között: helyi tantervbe építve (3. évfolyamon: egészségnevelési projekt, környezetismeret 3. évfolyam: égés, forrázás és ellátásuk, osztályfőnöki órák, 6. évfolyam természetismeret: az ember megismerése és egészsége, 8. évfolyam biológia: elsősegély-nyújtási ismeretek, fizika: az elektromos áram hatása az élő szervezetre, kémia: veszélyes anyagok és kezelésük a háztartásban, testnevelés óra)
- tanórán kívül: tanfolyamok
 versenyek
 szakkörök
 kiállítások
 táborok keretein belül
- kiadványok útján.

Az elsősegélynyújtás kivitelezésekor az alábbi szabályokat kell betartani:

- határozott fellépés, körültekintő intézkedés,
- emberséges magatartás, a beteg megnyugtatója,
- lényegre törő tájékozódás,
- kapkodás nélküli beavatkozás,
- újabb baleset megelőzése,
- a helyszín eredeti állapotának fenntartása,
- képességeinket meghaladó tevékenység elkerülése,
- gondoskodás a további segítségről.

12. KÖZLEKEDÉSRE NEVELÉS

Cél:

- A gyerekek közlekedési veszélyeztetettségének csökkentése.
- Olyan tapasztalatokkal, ismeretekkel történő megismertetése, melynek birtokában jól eligazodik a környezetében.
- A biztonságos közlekedéshez szükséges készségek, képességek kialakítása, fejlesztése.

Feladat:

- A közlekedési környezet megismertetése évszakokhoz kapcsolódóan.
- A közlekedési tapasztalat- és ismeretszerzés lehetőségeinek megteremtése és biztosítása.
- A közlekedéshez szükséges erkölcsi, akarati tulajdonságok kialakítása.
- Modell nyújtása /KRESZ park, példamutatás.../.

- A környezettel való ismerkedés az általános iskolai nevelés egészében érvényesülő folyamat. Általa a gyerekek az őket körülvevő szűkebb és tágabb természeti-társadalmi környezetről olyan tapasztalatokat szereznek, amelyek az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz nélkülözhetetlenek.
- 6-7 éves korától- iskolába kerülve- többnyire egyedül fog gyalogosan közlekedni és erre fel kell őt készíteni! Azonos közlekedési helyzet minden életkorban azonos döntést, cselekvést kíván.
- olyan képességek, készségek, attitűdök kialakítása, amelyek a biztonságos, kulturált közlekedés megvalósítására is alkalmasak lesznek.
- A helyes viselkedés pozitív megerősítése.
- Minél többször biztosítani szakemberek segítségét /iskolarendőr, tűzoltó stb../

A biztonságos közlekedés tapasztalatszerzésének módjai:

Tanórákon (osztályfőnöki, természetismeret, környezetismeret, fizika órákon):

- alkalmi- és folyamatos megfigyelések
- szerep- és szabály játékok
- szimulációs játékok
- szituációs gyakorlatok, valós helyzetek

Tanórán kívül (a lakókörnyezetben):

- kirándulás, séta

a) A gyalogos közlekedés szabályainak megismertetése, gyakorlása, melynek részei:

- közlekedési környezet megismertetése
- lakás, iskola környéke
- séták útvonala
- közúti jelzések
- helyes viselkedési modell nyújtása
- közlekedési készség, képesség fejlesztése

b) Járművekről szerzett ismeretek, melynek részei:

- járművek sebességének, hangjának és mérete- összefüggésük felfedeztetése a gyermekekkel (valós helyzetben szerzett tapasztalatok, „Világunk hangjai” c. kazetta hallgatása, közlekedési park,),
- szituációs, szimulációs játékok (séta, közlekedési park, terepasztalon),
- valós helyzetek (autó-kiállítás, séta, átkelés zebrán),
- spontán alkalmak (séta, kirándulás, úttesten való átkelés, kerékpározás).

13.TÁRSADALMI BÜNMEGELŐZÉS ÉS ÁLDOZATTÁ VÁLÁS MEGELŐZÉSI PROGRAMJA

Cél:

- A gyermekek áldozattá válásának megelőzése, biztonságérzetük erősítése, és annak elősegítése, hogy szükség esetén tudjanak és merjenek segítséget kérni a rendőrtől.

- A veszélyeztetett korosztály áldozattá és bűnelkövetővé válásának megelőzése, a normaszegéssel járó társadalmi hátrányok csökkentése, valamint integrációs esélyeik növelése.
- Az iskolán belüli és kívüli programok segítségével csökkenteni a bűnelkövetővé, áldozattá válás esélyét. A hangsúly a veszélyforrások felismerésén, az azokra való reagáláson, az önpusztító szerek használatának elkerülésén, az áldozattá váláson van, hogyan kerülhető el a bűncselekmény és/vagy szabálysértés elkövetése.

Feladatok:

1. Ismeretterjesztő, bűnmegelőzési célú tájékoztató programok szervezése az iskolában a tanítási időben és azon kívül.
 - Ismeretterjesztő, bűnmegelőzési célú, valamint az áldozattá válás megelőzését szolgáló ismereteket közvetítő interaktív tájékoztató programok szervezése az iskolában, bűnmegelőzési foglalkozások szervezése osztályfőnöki órákon.
 - A rendőrség ifjúságvédelmi, bűnmegelőzési osztályaival közös programok szervezése. A rendőrség biztonságra nevelő iskolai programja, a D.A.D.A.
2. Erőszakmentes konfliktuskezelő készségek fejlesztése: konfliktuskezelés az iskolában, az iskolai és az iskolakörnyéki erőszak megelőzése.
 - Konfliktuskezelés az iskolában, konfliktuskezelő módszerek megismertetése a tanulókkal, kreatív, elsősorban drámapedagógiai eszközök alkalmazásával; erőszakmentes konfliktuskezelő módszerek megismertetése a tanulókkal,
 - Rendszeres dráma-, élménypedagógiai és a közösséghez tartozást erősítő kulturális és sportfoglalkozások szervezése. A játékos foglalkozások, valamint az edzések keretében a közösségi élményen túl önismeretre, önfegyelemre is szert tehetnek, amelyek birtokában könnyebben birkóznak meg a mindennapok nehézségeivel.
 - A „civil kurázi”, a felelősségérzet fejlesztése, az önkéntes szerepvállalás és az állampolgárságra nevelést elősegítő foglalkozások, programok szervezése a diákönkormányzat segítségével,
 - Egyéni oktatási-nevelési szükségletekre reagáló, tanulássegítő felzárkóztató foglalkozások működtetése,
3. Iskolán kívüli bűnmegelőzési célú szabadidős, oktatási, kulturális és sporttevékenységek, önkéntességet erősítő karitatív programok szervezése.
5. A generációk közötti összefogáson alapuló közösségi szabadidős és kulturális tevékenységek megvalósítása, családi programok támogatása.
 - Az aktív életmódot népszerűsítő szabadidős közművelődési és sporttevékenység szervezése, ajánlása a tanulóknak és a családnak - különös tekintettel a délutáni és hétfői rendezvényekre;
6. Közösségi élmény erősítése céljából szervezett előadások, ismeretterjesztő programok összeállítása (természetjárás, környezetvédelemmel kapcsolatos tevékenységek, közösség- és személyiségfejlesztés).

Mit tekintünk az iskolánkban erőszaknak?

Az erőszak szándékos fenyegetőzés vagy fizikai erő fitogtatása olyan helyzetekben, melyekben nagy valószínűséggel jelenik meg mással szembeni fizikális sértés vagy érzelmi trauma.

Az iskolai erőszaknak több formája is létezik: tanár→diák, diák→tanár, diák→diák, illetve diák→iskolai felszerelés irányába történő erőszak.

Tapasztalataink szerint az iskolai erőszak egyre gyakoribbá válik. A diák→diák elleni erőszak a zaklatás, terrorizálás. Ennek pontos meghatározása a következő:

Olyan agresszív viselkedés típus, mely

- ártani vagy zaklatni akar - lelki bántalmazás

- ismételten előfordul
- jellemző, hogy az **erőviszonyok nincsenek egyensúlyban** (fizikai vagy pszichológiai erőfölény)
- tanórai rendzavarás (vezető probléma)
- fizikai bántalmazás
- vulgáris beszéd
- rongálás

Az agresszív viselkedés **direkt** (fizikai tettelegesség, vagy verbális csúfolódás, ijesztgetés), vagy **indirekt** (szociális kirekesztés, kiközösítés) módon történhet. A mai modern technikai eszközök sajnos lehetővé teszik az interneten keresztül történő bántalmazást is.

A legtöbb bántalmazó egyben áldozat is. A fiúk közül nagyobb arányban kerülnek ki a bántalmazók. A fiúkra a fizikai bántalmazás jellemzőbb, míg a lányokra a közvetett, szóbeli. Legtöbbször azonos neműekre irányul. Gyakori helyszínek lehetnek az osztály, mosdó, játszótér.

A zaklatás körülményei mindenkire rombolóan hatnak. Akit hagynak, hogy hosszú távon erőszakos legyen, azt hiszi, hogy ez a járható út.

Az iskolán belüli erőszak a forrásai és formái: (tipikus helyzetek és állapotok)

- Fogyatékoság miatti gúnyolás → egyes tulajdonságok miatt nevetségessé teszik szokásait, beszédét, járását.
- Arra céloznak, hogy nem normális, összebeszélnek mögötte; sértő hazugságokat terjesztenek róla; családját, körülményeit kritizálják, gúnyolják.
- Etnikai csoportja, vallása miatt támadják.
- Fenygetik szóban, írásban; fizikailag bántalmazzák; szexuálisan zaklatják.
- Helyét, holmiját feldúlják, dolgait elveszik, tönkreteszik.
- Megalázó vagy tiltott dolgokra kényszerítik.
- Állandóan félbeszakítják, lökdösik, mutogatnak rá.
- Nem beszélnek vele, kirekesztik, levegőnek nézik.

Az internetes erőszak formái:

- Bosszantó, feldühítő levelek, facebook-os üzenetek küldése.
- Mobil telefonnal fotózott kellemetlen képek internetes terjesztése.
- Találomra megtámadnak valakit, majd annak képeit felrakják az internetre.

Az internet előnyei a bántalmazók számára:

- Név nélkülség – könnyíti a provokációt.
- A célpontok száma végtelen.
- Nagy nyilvánosság – a megalázás súlya nagyobb.
- Levelezési hálózat – háttércsoport hazudása (erőfölény hamis fokozása).

A tipikus áldozatok formái és jellemzői:

A *provokatív* áldozatokra jellemző tulajdonságok: idegesség, agresszivitás, hiperaktivitás, impulzivitás, szegényes konfliktuskezelési készségek.

A *passzív alárendelt* áldozatokra jellemző tulajdonságok: magas fokú szorongás, érzékenység, bizonytalanság, túlérzékenység, alacsony önértékelés, magányos az iskolában, a testi agresszió elutasítása, gyengébb fizikum, anyai túlféltés, szegényes konfliktuskezelési készségek.

A tipikus bántalmazók jellemzői:

- Agresszió a kortársak és a felnőttek felé.

- Impulzivitás; dominancia vágy; bosszúvágy.
- Kevés empátia.
- Fizikai erőfölény; magas önértékelés; népszerűség.
- Elfojtott szorongás és bizonytalanság érzés.
- Szegényes konfliktuskezelési készségek.

A bántalmazás motivációi:

- Túlzott figyelem igénye.
- Elismerés vágya, hatalomvágy, mások feletti kontroll igénye.
- Kóros élvezet mások gyötrésében.
- Anyagi haszon reménye – áldozatoktól kikényszerített.

Mit tehetünk az iskolai erőszak ellen?

1. A gyermekeknek adott tanácsok:
 - Állj fel, húzd ki magad és mondd meg a társadnak: „Hagyjál békén.”
 - Tartsd magad elé a tenyered és mondd meg a társadnak: „Hagyd abba.”
 - Menj arrébb egy olyan helyre, ahol többen vannak.
 - Beszélj egy tanárral, a szüleiddel vagy egy barátoddal.
 - Maradj nyugodt és próbálj barátságosan beszélni.
 - Szervezett, szakemberek által vezetett programokon való részvétel:
 - „Ellen-szer”, D.A.D.A. programok.
2. Ha az erőszakot elkövető diák már elmúlt 14 éves, akkor azt már az osztályfőnökön és az igazgatón kívül a rendőrségnek is lehet jelezni tettét.
3. Ha még nem büntethető, tehát 14 éven aluli - ekkor a rendőrség még nem, de az osztályfőnök és az igazgató megfelelő figyelmeztető intézkedésben részesíti.
4. Súlyos esetekben a fegyelmi tárgyalás és annak a következményei.
5. Segítséget lehet kérni az ifjúságvédelmi felelőstől is.
6. A Gyermekjóléti Központ utcai és ltp-i szociális munkásai interaktív osztályfőnöki órákat tartanak prevenciók céljából.

14. ESÉLYEGYENLŐSÉGET BIZTOSÍTÓ INTÉZKEDÉSEK

„A közoktatás szervezésében, irányításában, működtetésében, feladatainak végrehajtásában közreműködők döntéseik, intézkedéseik meghozatalakor a *gyermek mindenképp felett álló érdekét* veszik figyelembe.” Kt. 4. § (15)

Az intézmény a következő irányelvek betartására törekedett:

1) A megkülönböztetés tilalma, egyenlő bánásmód

Az oktatás során megelőzni és megakadályozni a tanulók hátrányos megkülönböztetését. A megkülönböztetés tilalma vonatkozik a tanulók bármilyen - különösen koruk, nemük, családi helyzetük, nemzetiségük, fajuk, származásuk, vallásuk, politikai meggyőződésük miatti – diszkriminációjára.

2) Az emberi méltóság tiszteletben tartása

A nevelés-oktatás során tiszteletben tartja a tanulók emberi értékeit, emberi méltóságát, egyediségét. Fontos feladatnak tekinti a megfelelő intézményi légkör kialakítását, az alapvető értékek megőrzéséhez és megerősítéséhez való hozzájárulást.

3) Partneri kapcsolat, együttműködés

Iskolánk a partnerség elvének érvényesítésére törekszik azzal, hogy átlátható viszonyokat alakít ki, természetesen a kölcsönös előnyök biztosítása mellett.

4) Társadalmi szolidaritás

A nevelés-oktatás során semmilyen korú, nemű, nemzetiségű, családi vagy egészségi állapotú tanuló sem értékesebb a társadalom számára a másinál. Társadalmunk minden tagjának érdeke a szolidaritás erősítése.

5) Méltányos és rugalmas ellátás

A megkülönböztetés tilalma nem old fel minden létező egyenlőtlenséget, ezért intézményünk méltányos és rugalmas intézkedésekkel él, amelyek elősegíti a tanulók pozíciójának javulását, megőrzését.

Alapelveink:

A tanító, tanár pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi módon köteles a gyermeket oktatni, nevelni:

- Egyetlen tanuló sem kerülhet hátrányos helyzetbe származása, színe, neme, vallása, nemzeti vagy etnikai hovatartozása, illetve bármilyen más oknál fogva.
- Minden tanuló számára biztosítani kell a fejlődéséhez szükséges feltételeket; biztosítani kell a családi, vagyoni helyzetből fakadó hátrányok leküzdését, a tanuló képességeinek, tehetségének kibontakoztatását.
- Az iskolának rendszeres kapcsolatot kell tartania a szülőkkel, a családokkal.
- Segíteni, illetve biztosítani kell a tanulói szervezetek, a diákönkormányzatok létrejöttét és működését.
- Biztosítani kell, hogy a tanulók megismerjék jogukat, és véleményt nyilváníthassanak az őket érintő kérdésekben.
- A tanuló számára biztosítani kell, hogy nevelése és oktatása biztonságos és egészséges környezetben folyjon; iskolai tanulmányi rendjét pihenőidő, szabadidő, testmozgás beépítésével, sportolási, étkezési lehetőség biztosításával életkorának és fejlettségének megfelelően alakítsák ki.
- A tanuló személyiségi jogait tiszteletben kell tartani.
- A tanuló számára biztosítani kell, hogy családja anyagi helyzetétől függően ingyenes vagy kedvezményes étkezésben, tanszerellátásban, illetve napközis vagy tanulószobai ellátásban részesüljön.
- A tanuló joga, hogy testi, érzékszervi, értelmi, beszéd- vagy más fogyatékosságának megfelelő pedagógiai ellátásban részesüljön.
- Az iskolának együtt kell működnie a gyermekvédelemmel foglalkozó más hatóságokkal, szervezetekkel, személyekkel, annak érdekében, hogy elősegítse a gyermek családban történő nevelkedését, a veszélyeztetettség megelőzését és megszüntetését.

Feladatok:

- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók részvétele, bevonása az iskola által nyújtott programokba:
Az iskola által nyújtott programokat, és szolgáltatásokat ugyan úgy igénybe vehetik és veszik az SNI, és hátrányos helyzetű tanulók egyenrangúként a többi tanulóval.
- Az oktatás, nevelés feltételeinek vizsgálata:
Integráló iskolaként már régóta foglalkozunk valamilyen társadalmi/szociális, vagy képességbeli hátránnyal érkező tanulókkal. Biztosítottak azok az alapvető feltételek, melyek segítséget adnak pedagógusainknak az eredményes munkához.
- Az iskola pedagógiai programjának, oktatási, nevelési gyakorlatának vizsgálata:
Pedagógiai programunk tartalmazza az SNI, és halmozottan hátrányos tanulók oktatásával, nevelésével kapcsolatos feladatokat. Lehetőségeink bővítése miatt pályázati úton igyekszünk bekapcsolódni az integrált nevelési rendszer könnyítését és szakmai továbbfejlődését megcélzó programokba (TIOP).
- Az iskola szakmai és társadalmi környezet kapcsolat rendszerének vizsgálata:
Iskolánk hagyományosan jó kapcsolatokat ápol mindazokkal az intézményekkel, szervezetekkel, melyek segítik tanulóink nevelésénél felmerülő problémák gyors kezelését

A tanulók fejlődése érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes:

- nevelési tanácsadóval,
- sérülésnek/fogyatékoságnak megfelelő szakértői bizottságokkal,
- gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal,
- polgármesteri hivatallal,
- védőnői hálózattal, iskolaorvossal,
- a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel,

Az Intézményi Esélyegyenlőségi terv célja, hogy biztosítsa az intézményen belül a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Az intézmény szolgáltatásaihoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl célul kell ki tűzni az esélyteremtést, a támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében az intézmény minden tevékenysége során:

- a beiratkozásnál, felvételinél
- tanításban, ismeretközvetítésben
- a gyerekek egyéni fejlesztésében
- az értékelés gyakorlatában
- tanulói előmenetelben
- a fegyelmezés, büntetés gyakorlatában
- a tananyag kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében
- a továbbtanulásban, pályaaorientációban
- a humán erőforrás-fejlesztésben, pedagógusok szakmai továbbképzésében
- a partnerség-építésben és kapcsolattartásban a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel

Az esélyegyenlőségi célok elérése érdekében szem előtt tartottuk, hogy

- iskolánkban a hátránnyal élők semmilyen módon ne legyenek megkülönböztetve társaiktól,

- aki faji, vallási, egészségi, szociális helyzete miatt hátrányosan megkülönbözteti bármelyik tanulónkat, az ellen fegyelmi eljárást indítunk,
- igény esetén az éves órakeretünkől egyéni foglalkozásokat tartottunk a célcsoport tagjainak,
- igény esetén a továbbképzési programban támogatjuk azokat a továbbképzéseket, amelyek a célcsoporttal való hatékony munkavégzésre készítik fel.

A kötelezettségek teljesítéséért felelősek:

- Az igazgató felelős azért, hogy az intézmény minden dolgozója, tanulója, a szülők és a társadalmi partnerek számára elérhető legyen az Intézményi esélyegyenlőségi program, ismerjék és kövessék a benne foglaltakat. Az igazgató felelőssége annak biztosítása is, hogy az intézmény dolgozói minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a program végrehajtásához. Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg kell tennie a szükséges lépéseket.
- Az igazgatóhelyettes felelős az Intézményi esélyegyenlőségi program megvalósításának koordinálásáért, a program végrehajtásának nyomon követéséért, és az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálásáért.
- A tantestület minden tagja felelős azért, hogy tisztában legyen az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokkal, biztosítsa a diszkriminációmentes oktatást, nevelést, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjon minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteit bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyen. A tantestület minden tagjának felelőssége továbbá, hogy ismerje a programban foglaltakat és közreműködjön annak megvalósításában; illetve az esélyegyenlőség sérülése esetén jelezze azt a felettesének, illetve az illetékes munkatársának.
- Minden, az intézménnyel közalkalmazotti jogviszonyban, munkaviszonyban, szerződéses viszonyban álló, valamint szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy ismerje az Intézményi esélyegyenlőségi programot és magára nézve is kötelezőként kövesse azt.

Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekek esélyegyenlőségének biztosítását, megvalósítását:

- a felzárkóztató foglalkozások,
- a tehetséggondozó foglalkozások,
- az indulási hátrányok csökkentése,
- a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- a pályaválasztás segítése, a továbbtanulás irányítása, segítése.
- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni, vagy csoportos használata;
- a családi életre történő nevelés,
- az iskolai étkezési lehetőségek,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok,

- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
- a szülőkkel való együttműködés,
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

1. VÁLASZTOTT KERETTANTERVEK

1-8. évfolyam

évfolyam	tantárgy	tanterv
1-4.	Matematika	Mozaik Kiadó kerettanterve
1-4.	Magyar nyelv és irodalom	Mozaik Kiadó kerettanterve
1-4.	Környezetismeret	Mozaik Kiadó kerettanterve
1-4.	Ének-zene	Mozaik Kiadó kerettanterve
1-8.	Erkölcstan, hit-és erkölcstan	Mozaik Kiadó kerettanterve
5-8.	Magyar irodalom	Mozaik Kiadó kerettanterve
5-8.	Magyar nyelvtan	Mozaik Kiadó kerettanterve
5-8.	Matematika	Mozaik Kiadó kerettanterve
5-6.	Természetismeret	Mozaik Kiadó kerettanterve
3-8.	Angol nyelv	Longman + Oxford Kiadó Kerettanterve
3-4.	Német nyelv	Klett Kiadó kerettanterve: Wir
5-8.	Német nyelv	Hueber Kiadó: Pingpong neu, Beste Freunde
5-8.	Történelem	Mozaik Kiadó kerettanterve
7-8.	Földrajz	Mozaik Kiadó kerettanterve
7-8.	Biológia	Mozaik Kiadó kerettanterve
5-8.	Informatika	Saját készítésű
1-8.	Rajz	Mozaik Kiadó kerettanterve
1-8.	Testnevelés	Mozaik Kiadó kerettanterve
5-8.	Fizika	Mozaik Kiadó kerettanterve
5-8.	Kémia	Mozaik Kiadó kerettanterve
5-8.	Ének-zene	Mozaik Kiadó kerettanterve
1-8.	Technika	Mozaik Kiadó kerettanterve
5.	Hon- és népismeret	OFI kerettanterv
5-8.	Osztályfőnöki	OFI kerettanterv

A 2016/2017-es tanévben a Székesfehérvári Németh László Általános Iskolába beolvadó Székesfehérvári Vízvárosi Általános Iskola osztályai kimenő rendszerben az Apáczais Kerettantervvel haladnak.

2. A KÖTELEZŐ ÉS A NEM KÖTELEZŐ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK

Alsó tagozat

	1.			2.			3.			4.		
tantárgyak	kötelező	köt.válasz-tandó	szab.vál	kötelező	köt.válasz-tandó	szab.vál	kötelező	köt.válasz-tandó	szab.vál	kötelező	köt.válasz-tandó	szab.vál
Magyar nyelv és irodalom	7	1		7	1		6	1		6	1	
Idegen nyelv								1	1	2		1
Matematika	4	1		4	1		4	1		4	1	
Erkölcstan	1			1			1			1		
Körny. ismeret	1			1			1			1		
Informatika											1	
Ének	2			2			2			2		
Rajz	2			2			2			2		
Technika	1			1			1			1		
Testnevelés	5			5			5			5		
Szabadon tervezhető	2			2			3		1	3		1
Összesen:	25			25			25			27		
	25			25			26			28		

Felső tagozat

	5.			6.			7.			8.		
tantárgyak	kötelező	köt.válasz- tandó	szab.vál	kötelező	köt.válasz- tandó	szab.vál	kötelező	köt.válasz- tandó	szab.vál	kötelező	köt.válasz- tandó	szab.vál
Magyar nyelv és irodalom	4	1		4	1		3	1		4	1	
Idegen nyelv	3		2	3		2	3		2	3		2
Matematika	4			3	1		3	1		3	1	
Történelem	2			2			2			2		
Etika	1			1			1			1		
Földrajz							1	0,5		2		
Biológia							2			1	0,5	
Fizika							2			1	0,5	
Kémia							1	0,5		2		
Term. ismeret	2			2	0,5							
Informatika		1		1			1			1		
Hon-és népismeret	1											
Ének	1			1			1			1		
Rajz	1			1	0,5		1			1		
Technika	1			1			1					
Testnevelés	5			5			5			5		
Osztályfőnöki	1			1			1			1		
Szabadon tervezhető	2			3			3			3		
Összesen:	28		2	28		2	31		2	31		2
	28-30			28-30			31-33			31-33		

2020/21-es tanévtől felmenő rendszerben bevezetésre kerülő intézményi óratervi háló:

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, 2020																
A bal oldali óraszám a Nat kötelező óraszámát tartalmazza, a jobb oldali rovatba pedig a szabadon tervezhető órák kerültek.																
Heti óraszám/évfolyam	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.	
Magyar nyelv és irodalom	7	1	7	1	5	1	5	1	4		4	1	3	1	3	1
Matematika	4	1	4	1	4		4		4		4		3	1	3	1
Történelem									2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek															1	
Hon- és népismeret												1				
Etika/hit és erkölcstan	1		1		1		1		1		1		1		1	
Környezetismeret					1		1	1								
Természettudomány									2		2		0		0	
Kémia													1		2	
Fizika													1		2	
Biológia													2		1	
Földrajz													2		1	
Első élő idegen nyelv						1	2		3		3		3		3	
Ének-zene	2		2		2		2		2		1		1		1	
Vizuális kultúra	2		2		2		1		1		1		1		1	
Dráma és színház										1						
Technika és tervezés	1		1		1		1		1		1		1			
Digitális kultúra					1		1		1		1		1		1	
Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5		5	
Osztályfőnöki									1		1		1		1	
Kötelező alapóraszám	22		22		22		23		27		26		28		28	
Szabadon tervezhető óra		2		2		2		2		1		2		2		2
Összes tervezett óraszám	22	2	22	2	22	2	23	2	27	1	26	2	28	2	28	2
Összesített óraszám	24		24		24		25		28		28		30		30	
Maximális órakeret	24		24		24		25		28		28		30		30	
Emeltszintű (nívócsoporthoz) szervezési forma Nat 7 §. alapján emelhető 2 óra									30		30		32		32	

3. AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVE

A Székesfehérvári Németh László Általános Iskolában a nevelő-oktató munka során csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép, stb.) használunk az oktató munkához, amelyet az Emberi Erőforrás Minisztériuma tankönyvvé nyilvánított.

Néhány tantárgy esetében a nyomtatott eszközökön túl más igény is felmerülhet: tornafelszerelés, rajzfelszerelés, stb.

Az egyes osztályokban különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközössége határozza meg az iskola helyi tanterve alapján, és a nevelőtestület fogadja el kötelező érvényűnek. Ezekről a kötelező taneszközökről a szülőket szülői értekezleten tájékoztatjuk. Az iskolában megrendelt tankönyveken kívül minden más taneszköz beszerzése a szülő kötelessége a tanév megkezdéséig.

A taneszközök kiválasztásánál a munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- Feleljen meg a taneszköz az iskola helyi tantervének, a lehető legjobban fedje le a műveltségterület-tantárgy tartalmát
- Előnyben kell részesíteni azokat az eszközöket, amelyek több tanéven keresztül használhatók.
- Taneszközök használatában stabilitásra kell törekedni, vagyis tankönyvcsaládot váltani a tanév folyamatán nem lehet.
- A taneszközök ára lehetőleg legyen összhangban a minőséggel, kivitelezéssel. Azonos feltételek megléte esetén a kedvezőbb árúak részesülnek előnyben
- Az új tankönyvek, segédletek bevezetésekor a rendelés elkészítése előtt ki kell kérni az iskolai SZMK véleményét.

Az iskola törekszik arra, hogy pénzügyi lehetőségeihez mérten az iskolai könyvtár számára több példányban megvásárolja a használatban lévő tankönyvcsaládot, és ezeket a tanulók is igénybe vehessék.

A tankönyvek ingyenes biztosítása az iskolától történő tankönyv-kölcsönzés, napköziben, tanulószobában elhelyezett tankönyvek igénybevétele, használt tankönyvek által, illetőleg tankönyvek megvásárlásához nyújtott pénzbeli támogatás útján valósítható meg.

4. A NEMZETI ALAPTANTERVEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZABÁLYAI

A Nemzeti alaptanterv a köznevelés feladatát alapvetően a *nemzeti műveltség átadásában és az egyetemes kultúra közvetítésében, a szellemi-érzelmi fogékonyság és az erkölcsi érzék elmélyítésében jelöli meg*. Feladata továbbá a tanuláshoz és a munkához szükséges készségek, képességek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése, a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti és társadalmi összetartozás megerősítése.

Célja továbbá, hogy cselekvő elkötelezettségre neveljen az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt, fejlessze a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi és testi képességeket.

Fejlesztési területek, nevelési célok

Erkölcsi nevelés:

Életszerű helyzeteken keresztül igyekezünk felkészíteni a tanulókat az életben elkerülhetetlen konfliktusokra, segítünk választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. A tanulók életében nélkülözhetetlen készségek, mint a kötelességtudat, a mértéktartás, az együttérzés, segítőkészség és a tisztelet megalapozását és fejlesztését végezzük az iskola közösség élete, tanárainak példamutatása segítségével.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés:

A tanórai és tanórán kívüli tevékenységek során a tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait, gyakorolják azokat a tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez vezetnek. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Fontosnak tartjuk, hogy alakuljon ki bennük a közösséghez való tartozás érzése – ezt szolgálják az iskolai hagyományok, rendezvények.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Az állampolgári részvételt, a cselekvő állampolgári magatartást, a törvénytiszteletet, az együttélés szabályainak betartását, az emberi méltóság és az emberi jogok tiszteletét, az erőszakmentességet, a méltányosságot az iskolai élet minden színterén megköveteljük tanítványainktól. A közügyekben való részvételt az iskolai diákönkormányzaton keresztül biztosítjuk. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Elősegítjük a tanuló kedvező adottságainak, szellemi és gyakorlati készségeinek kiművelését, fejlesztjük a reális önismeretüket, mivel ez a társas kapcsolati kultúra alapja. A tanítás-tanulás egész folyamatában támogatni kell abban, hogy érezze, alakítani tudja fejlődését, sorsát és életpályáját. A megalapozott önismeret hozzájárul kulturált közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez.

A családi életre nevelés

A családi életre való felkészítés segítséget nyújt a gyermekeknek a felelős párkapcsolatok kialakításában, valamint a családi életükben felmerülő konfliktusok kezelésében. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is. Mindezt a biológia és az

osztályfőnöki órákon, és a tanulókkal való egyéni és csoportos beszélgetések során valósíthatjuk meg.

A testi és lelki egészségre nevelés

Legfontosabb feladatunknak tekintjük, hogy felkészítsük a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz-kezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. A mindennapokban sajátítsák el az egészséges életmód elveit, és – amennyire csak lehet – azok szerint éljenek. Az iskola feladata az is, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Mivel intézményünk a sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatását is végzi, kiemelt feladatunk a gyerekekben kialakítani a beteg, sérült, fogyatékkal élő emberek iránti együttérző és segítő magatartást. Saját élményű tanuláson keresztül kifejleszteni a tanulóknál a szociális érzékenységet és számos olyan képességet (együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és - megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen az együttélés során.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A nevelés célja, hogy a természet szeretetén és a környezet ismeretén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Törekedni kell arra, hogy a tanulók ismerjék meg azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük természeti és társadalmi értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a tanulók kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, és képessé válnak hivatásuk megtalálására, foglalkozásuk és pályájuk kiválasztására és a hozzájuk vezető erőfeszítések megtételére.

Ehhez fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

Cél, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világában és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát.

Médiatudatosságra nevelés

A tanulók értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés során a tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítani, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; a tanulók csoportban miként működhetnek együtt; hogyan rögzíthetők a hívhatók elő pontosan, szó szerint a szövegek, meghatározások, képletek stb. Olyan tudást

kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével.

5. A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS MEGVALÓSÍTÁSA

A Székesfehérvári Németh László Általános Iskola a Nkt. 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg a mindennapos testnevelést.

A mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében szervezzük meg. Ebből 2 óra/hét az órarendben a nap végén (utolsó óra) kerül elhelyezésre.

A Nkt. 27.§(11) c pontja alapján a szülő **Igazolás és Nyilatkozat kitöltésével** kérheti a heti két óra kiváltását, megjelölve a nap végi két órát az alábbi esetekben:

- versenyszerű sporttevékenység igazolt egyesületi tagság
- amatőr sportolói sportszerződés, a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás a sportszervezet keretei között szervezett edzésről

A szülő, ha kikérte gyermekét a testnevelés óráról, tudomásul veszi, hogy az iskola ezen órák alatt a tanuló számára felügyeletet nem biztosít.

A mindennapos testneveléssel a tanulmányi terhelés elviselését erősítjük, illetve a testnevelés által is hozzásegítjük tanulóinkat a tanulmányi sikerek eléréséhez. A mindennapos testnevelésben lehetőség van arra, hogy a tanuláshoz szükséges tulajdonságokat megerősítsük: legyen erős, kitartó, becsületes és szorgalmas, ne legyen fáradékony, bírja a tanulással járó idegi és fizikai terhelést. A testnevelés nemcsak ebben az elvontabb értelemben nevel, hanem a testet az életkornak megfelelő fejlettséghez segíti. Ha a megfelelő életkorban nem kapják meg a szükséges mozgást a tanulók, azt többé nem lehet pótolni.

Cél:

- Egészséges, belső igényből fakadó mozgással rendelkezzenek.
- Öröm legyen számukra a mozgás és a sport.
- Életmódjukra legyen jellemző, hogy sokat járjanak sportolni, túrázni.
- Napköziben és az iskolai szünetekben belső késztetésből különféle mozgásokat végezzenek.
- Helyesen kezeljék a sikert és a kudarcot.

Feladat:

- A testnevelés, a mozgás megszerettetése
- A tanulók személyiségének sokoldalú fejlesztése
- Rendelkezzenek munkabírással
- Megfelelő keringési és légzőszervi terhelés biztosítása
- Tanuljanak meg veszíteni és nyerni
- Gyakorolják a kollektív szellemiséget
- Tanulják meg a testi, lelki higiéniát
- Magatartási problémáikat tudják feloldani a mozgás által
- Élménnyé váljon a testedzés
- A teljesítményeket fokozatosan növelje

- A tanulók szokták meg, hogy a testedzés a napi életvitel elhagyhatatlan eleme

A sportfoglalkozások célkitűzései:

Rendszeresen szerepeljen a mozgásanyagban

- légző torna
- gimnasztika (tartásjavítás, koordináció fejlesztése)
- keringést, légzést segítő mozgás (gyaloglás, futás)
- játékos mozgások (fogójáték, kidobó stb.)
- sportjátékok (labdarúgás, kosárlabda, röplabda, kézilabda, tollaslabda, asztalitenisz)

A sportfoglalkozások helyszínei:

- tornaterem
- aula
- kinti sportpályáink

A játékos testmozgást, ha az időjárás engedi, szabadban kell megszervezni.

6. A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK, TOVÁBBÁ EZEK ESETÉBEN A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI

A tanuló tantárgyválasztásának rendje

- a) Az igazgató minden tanév utolsó szülői értekezletén a szülőkhöz eljuttatja a következő tanévre vonatkozó írásbeli tájékoztatót azokról a tantárgyakról, amelyek közül a tanuló köteles választani.
- b) A szabadon választható tantárgyakkal kapcsolatban a tanév első szülői értekezletén a szülő köteles írásban nyilatkozni.
- c) Ha a tanuló kérelmére felvételt nyert nem kötelező tanórára, a felvétel annak a tanévnek a végéig tart, ameddig a nem kötelező tanórai foglalkozás befejeződik.
- d) Tanulóink az 5. évfolyamtól kezdve névcsoportos nyelvoktatásra jelentkezhetnek. A tájékoztató tartalmazza a foglalkozást tartó pedagógus nevét is. A jelentkezés írásban történik, az iskola által szerkesztett nyomtatványon, minden év május 20-áig. A kiskorú tanuló esetében a nyilatkozatot a szülő is aláírja. A jelentkezés módosítására augusztus 25-éig kérelmet lehet írásban beadni.

A jelentkezett tanulók kötelesek az adott tanév végéig a foglalkozásokon részt venni. A távolmaradást igazolni kell, és ugyanolyan jogkövetkezményt von maga után, mint a kötelező tanórai foglalkozásról történő távolmaradás.

- e) Iskolánk helyi tanterve úgy lett kialakítva, hogy a helyi tantervben meghatározott tananyag elsajátítása, a követelmények teljesítése csak a választható tanítási órákon való részvétellel biztosítható. Ezért az iskolába történő beiratkozás a szabadon választott tanítási órákon való részvétel vállalását is jelenti.

Tanárválasztásra a tanórán kívüli oktatás keretein belül adódhat lehetőség. A tanórai oktatás keretein belül a pedagógusválasztás lehetőségével a diákok abban az esetben élhetnek, ha az

adott tantárgyból a felkészítés az adott osztályban több szinten folyik. Ebben az esetben, a tanuló írásban kérheti az igazgatótól a másik pedagógus csoportjába történő beosztást. Az igazgató a csoportlétszám és a többi tanuló érdekeinek figyelembevételével hozza meg döntését, amely a tanév végéig szól.

A szülő a beiratkozási formanyomtatványon megjelölheti a választott pedagógust.

A tantárgyfelosztásnál törekedni kell arra, hogy az egyes tantárgyakat széttagoltság helyett, bontás nélkül, ugyanazon pedagógus tanítsa.

7. AZ OTTHONI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI, KORLÁTAI

Iskolánkban fontos cél, kiemelt feladat, hogy tanulóinkkal megszerettessük a tanulást. A tudás érték, megszerzéshez szükséges a kitartó munka - megbecsült fogalmak legyenek számukra!

Pedagógusaink nagy odafigyeléssel követik nyomon minden tanuló fejlődését. A gyerekek otthoni felkészülése egy céltudatos, tervszerű fejlesztőmunka része.

Nem akarjuk tanítványaink terheit növelni, inkább hatékony, korszerű módszerekkel és eszközökkel segíteni szeretnénk őket, ezért az otthoni írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének és ellenőrzésének időtartalma az 1-2. évfolyamon maximum 45 perc, a 3-4. évfolyamon maximum 90 perc.

A tanítás-tanulás folyamatában különös tekintettel kell lennünk:

- az életkori sajátosságokra
- egyéni adottságokra, képességekre
- a fejlődés ütemére
- a tantárgyi követelményekre

Összehangolt, egyéni fejlesztő feladatokkal, differenciálással kell törekednünk arra, hogy tanulóink elérjék képességeik optimumát.

A házi feladat fogalma:

A tananyag feldolgozásának menetében minden olyan feladat, amelyet tanítási időn kívül – otthon, napköziben, tanulószobán – egyéni munkával végeznek el a tanulók.

A házi feladat célja:

A házi feladat célja az ismeretek megszilárdítása, emlékezetbe vésése, valamint további gyakoroltatása, önálló feldolgozás, a következő tananyag előkészítése.

A házi feladat típusai:

Szóbeli házi feladat

- tartalmi összefüggések elsajátítása
- szabályok, fogalmak bevésése
- házi olvasmányok
- memoriterek

Írásbeli házi feladat

- tankönyvi, feladatgyűjteményi feladatok megoldása
- tesztek
- házi dolgozatok
- másolási feladatok
- illusztráció készítése
- kiselőadásra történő felkészülés

Gyűjtőmunka (könyvtári, internetes, szemléltető eszközök, természetes anyagok)

Kísérlet (fizikai, kémiai, biológia változások vizsgálata)

Az alsó tagozaton a magyar nyelv- és irodalom, a matematika és a környezetismeret tantárgyak keretében, felső tagozaton a készségtárgyakon kívül minden tárgyból szükségesnek tartjuk az otthoni szóbeli és írásbeli feladatok megoldását.

Az alapvető képességek és készségek elsajátítása és fejlesztése mellett kiemelten fontos az önálló ismeretszerzés, a különböző tanulási technikák megtanulása, gyakoroltatása is. Ügyelnünk kell a belső motiváció megtartására, figyelembe kell vennünk az eltérő munkatempót, fejlettségi szintet.

Az otthoni felkészülés a tanulási folyamat szerves része. Változatos formában kell segítenie a megértést, elsajátítást, gyakoroltatást, esetenként az előkészítést.

Az írásbeli feladatok jellege

- az írás megtanítása
- lendületes írás, esztétikus íráskép kialakítása
- a helyesírás gyakoroltatása
- válasz tankönyvi, munkafüzeti kérdésekre
- vázlatkészítés
- önálló fogalmazások
- színezések
- az órai munkához kapcsolódó, analóg módszerrel megoldható feladatok
- matematikai alpműveletek megszilárdítását szolgáló gyakorlatok
- szöveges feladatok
- rajzos, kiegészítéssel munkák
- könyvtári kutatások, gyűjtések, megfigyelések lejegyzése
- esszé készítés

A szóbeli tanulás szempontjai

A szóbeli tanuláshoz világos, egyértelmű szempontokat kapnak tanulóink. Ismertetjük velük a mérések várható időpontját. Elegendő időt adunk a felkészülésre. Az elsajátítandó ismereteket megjelöltetjük, a gyerekek mindig tudják mit kell megtanulniuk, gyakorolniuk, elolvasniuk.

Segítséget kapnak a gyakorlás mikéntjére is.

A tanulás elvárt alapja

A tanulás elvárt alapja ismert, konkrét dokumentum. A tananyag, tanítványaink számára kézbe vehető tankönyvekből, munkafüzetekből, megjelölt segédanyagokból, tanórai vázlatokból tanulható meg.

Lehetséges eszközök a tanulás megkönnyítéséhez

A tanulást megkönnyítő eszközök téra egyre bővül. A kisiskolás konkrét szemlélete, erős vizualitása megkívánja a színes és változatos manuális eszközök, mércék, játékos feladatlapok használatát. Remek lehetőség a művelődési intézmények látogatása, az audiovizuális eszközök és a számítógépek használata.

Otthoni felkészülés szabályai

A tanulókkal és a szülőkkel világosan, az év elején közölni kell a házi feladat elkészítésének szabályait, a mulasztás következményeit.

A pedagógus a gyermekek napi terhelhetőségét szem előtt tartva, a szóbeli és írásbeli tantárgyi feladatokat összehangolva jelöli ki. Az egyéni fejlesztést figyelembe véve, hangsúlyt kell fektetni a hangos olvasásra, a szövegtartalom felmondására, a nyelvi kifejezőkészség, a számolási és logikai készség fejlesztésére. Minden tanítási napra szükségesnek tartjuk az otthoni felkészülést, kivétel ez alól az őszi, a tavaszi és a téli szünet.

Amennyiben a tanuló betegség vagy hivatalos elfoglaltság miatt nem készített házi feladatot, az első iskolai napon meg kell vele beszélni a pótlás módját. A hiányzás idejétől függően 1 tanórától 2 hétig terjedő időt kap a felzárkózásra.

A szülő kötelessége, hogy betegség esetén a házi feladatot a társaktól/pedagógustól megtudja, és a lemaradást a legkisebbre korlátozza.

A házi feladat elkészítése tantárgyanként (írásbeli és szóbeli együtt) nem igényelhet több időt

- alsó tagozaton 15 percnél;
- a felső tagozaton 5-6. osztályban 20 percnél (mivel napi 1,5 óra az otthoni tanulási idő átlaga);
- 7-8. osztályban 30 percnél (ez megfelel a napi 2 órás otthoni tanulás átlagának).

A felső tagozaton a hétvégére csak annyi feladat adható, mint más hétköznapi napokon.

Alsó tagozaton a tanulók csak péntek délutánra kapnak házi feladatot, szorgalmi és gyűjtőmunkát viszont kaphatnak.

Otthoni felkészülés gyakorisága

A pedagógus a gyermekek napi terhelhetőségét szem előtt tartva, a szóbeli és írásbeli tantárgyi feladatokat összehangolva jelöli ki. Az egyéni fejlesztést figyelembe véve, hangsúlyt kell fektetni a hangos olvasásra, a szövegtartalom felmondására, a nyelvi kifejezőkészség, a számolási és logikai készség fejlesztésére. Minden tanítási napra szükségesnek tartjuk az otthoni felkészülést, kivétel ez alól az őszi, a tavaszi és a téli szünet.

A projekt- és témahetek ideje alatt adott feladatok (gyűjtőmunka, kiselőadás, prezentáció, plakátkészítés, stb.) felváltják a hagyományos házi feladatot. Amennyiben otthoni internet elérhetőség nincs a tanulók számára, az iskola hozzáférést biztosít a feladatok elvégzéséhez.

Az otthoni felkészülés ellenőrzése

Tanítványaink munkáit változatos módon, rendszeresen ellenőrizzük (tanítói-tanári ellenőrzés, tanulói önellenőrzés, csoportok ellenőrzése, felelősök, stb.). Munkáik megfelelnek-e formai szempontból? Tartalmi szempontból: a tanulók megértették-e a tananyagot vagy gyakorolni kell még? A hibákat javítjuk, javíttatjuk.

Az otthoni munkák minősítése

Legtöbbször a pozitív megerősítést szolgálja. A minősítés személyre szabott, szóbeli és írásbeli értékelést is tartalmazhat. Rámutat az elért eredményre, jelzi a további tennivalókat. A tanuló szorgalmának értékelésénél fontos szempont a házi feladatok, szorgalmi feladatok elvégzése.

8. A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ÍRÁSBAN, SZÓBAN VAGY GYAKORLATBAN TÖRTÉNŐ ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI MÓDJA

A tanulók minősítésének alapja a NAT ismeret- és követelményrendszere, valamint a tanulók önmagukhoz viszonyított fejlődése. Az érdemjegyek megállapításának alapja a helyi tantervben is megfogalmazott továbbhaladási feltétel, a követelmények minimum szintje.

Az értékelés a pedagógiai folyamatban állandóan jelen van, de nem cél, hanem eszköz a pedagógus, a tanuló és a szülő számára.

Az értékelés elsődleges célja, hogy a tanulóknak kialakítsa az önértékelés képességét.

A tanulók a tanév első napjaiban megismerkednek a tantárgyi követelményekkel, az értékelés alapelveivel, hiszen az ezeknek való megfelelés mértékét fejezik ki a minősítő félévi/év végi osztályzatok.

Az értékelés kiterjed az iskolai élet minden területére:

- az ismeretek és készségek elsajátítási szintjére
- a fejlődés a korábbi teljesítményhez képest
- a tanórai és tanórán kívüli magatartásra
- a szorgalom és ezen belül a felkészülés és felkészültségre, a feladatvállalás és feladatvégzésre

Érdemjegyet kaphat a tanuló

- Szóbeli feleletre (lehet részletes számadás és összefoglaló, tételszerű)
- Írásbeli munkára (röpdolgozat, esszé, házi dolgozat, témazáró, nagydolgozat)
- Önálló kiselőadásra
- Óraközi, tanórai munkára
- Tantárgyi tanulmányi versenyen való eredményes részvételre

A tanulmányi munka ellenőrzése

1. Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

2. Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik.

3. A következő elméleti jellegű tárgyak: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, ellenőrzésénél:

- a tanulók munkájáról egy-egy témakörben, szóban és írásban is ellenőrzés történik,

- az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma anyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.
4. A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Ennek érdekében minden tanuló legalább egyszer felel szóban félévenként.
- Ének-zene, rajz, informatika, technika tantárgyakból félévente, gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva történik az ellenőrzés.
5. A tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez, emellett azonban figyelembe veszi azt is, hogy a tanuló kötelességei, eredményei hogyan változtak - fejlődtek vagy hanyatlottak - az előző értékelés óta.
6. A magyar nyelv, irodalom, matematika, környezetismeret tantárgyakból 1-4.évfolyamon, magyar nyelv, irodalom tantárgyakból 5-8. évfolyamon a tanév végén a tanulók a követelmények teljesítéséről átfogó írásbeli dolgozatban is tanúbizonyságot tesznek.
7. A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:
- Az első évfolyamon minden tárgy esetében szöveges értékelést alkalmazunk.
 - 2-8. évfolyamon a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben minden tárgyból érdemjegyekkel minősítjük.
 - 2. évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét, előmenetelét szöveges minősítéssel értékeljük. A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő:
 - kiválóan teljesített
 - jól teljesített
 - megfelelően teljesített
 - felzárkóztatásra szorul
 - A második évfolyam végén, valamint 3-8.évfolyamokon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük. Kivételt képez az alsó tagozaton az erkölcsan, hit-és erkölcsan tantárgy. Ott a minősítés: nem felelt meg, megfelelt, dicsérettel megfelelt. A felső tagozaton az erkölcsan, hit- és erkölcsan tantárgy értékelése érdemjeggyel történik.
 - A félévi és év végi osztályzatokat az adott félév során szerzett érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.
 - Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők: jeles (5), félévkor: 5 dicséretes, év végén kitűnő (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).
8. A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni, heti egy óras tantárgy esetén sem lehet egy félévben háromnál kevesebb. A félév/tanév végén a fejlődési tendencia figyelembevételével értékeli a tantestület (az osztályban tanító tanárok, az osztályozó konferencia) a tanuló teljesítményét. Az év végi osztályzat **az egész évi teljesítményt értékeli.**
9. Az érdemjegyek nem egyenértékűek. A témazárók, összefoglaló jellegű teljesítmények érdemjegyei a félévi/tanév végi osztályzatok alakításában nagyobb súllyal esnek latba, ezeket az osztályozó naplóba meg kell különböztetni más érdemjegyeiktől (piros színnel)! A súlyozás mértéke 150% (írásbeli témazáró dolgozatok). A tanév eleji diagnosztizáló mérések eredményét zöld színnel jelöljük az osztálynaplókban, melyek 50 %-osan számítanak bele az értékelésbe.
10. A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítésének értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik a szaktárgyat tanító nevelők:

A hagyományos ötfokozatú skála alapján – az érdemjegyekre, és az osztályzatokra vonatkozóan:

Az alsó tagozaton egységes értékelési rendszerünk átváltási szabályai:

- 100% -91%-ig: jeles (5)
- 90% - 80%-ig: jó (4)
- 79% - 65%-ig: közepes (3)
- 64% - 40%-ig: elégséges (2)
- 39% - 0%-ig: elégtelen (1)

Helyesírás (tollbamondás) értékelése alsó tagozaton (a szöveg mennyiségétől függ):

- 0-5 hibapontig: jeles (5)
- 6-10 hibapontig: jó (4)
- 11-18 hibapontig: közepes (3)
- 19-28 hibapontig: elégséges (2)
- 29 hibaponttól: elégtelen (1)

Alapműveletek értékelése (húsz alapművelet esetén):

- 0-1 hibapontig: jeles (5)
- 2-3 hibapontig: jó (4)
- 4-5 hibapontig: közepes (3)
- 6-7 hibapontig: elégséges (2)
- 8-20 hibapontig: elégtelen (1)

Felső tagozatban a tantárgyakon belül a munkaközösségek által elfogadott egységes átváltási szabály szerint értékelünk, mely függ:

- a tantárgy jellegétől
- a tananyagtól
- a követelményszinttől (minimum, optimum)
- a készségtárgyaknál a tanulók adottságától, sajátos nevelési igényétől.

teljesítmény - érdemjegy:

- 0 - 39 % Elégtelen (1)
- 40-59 % Elégséges (2)
- 60-79 % Közepes (3)
- 80-89 % Jó (4)
- 90-100 % Jeles (5)

Helyesírás (tollbamondás) értékelése a felső tagozaton:

5-6. évfolyam:

- 0-4 hibapontig: jeles (5)
- 5-8 hibapontig: jó (4)
- 9-16 hibapontig: közepes (3)
- 17-24 hibapontig: elégséges (2)
- 25 hibaponttól: elégtelen (1)

7-8. évfolyam:

- 0-3 hibapontig: jeles (5)
- 4-6 hibapontig: jó (4)
- 7-12 hibapontig: közepes (3)
- 13-19 hibapontig: elégséges (2)
- 20 hibaponttól: elégtelen (1)

A humán tárgyak: magyar nyelv és irodalom; történelem; honismeret értékelése a felső tagozaton:

- 0 - 39 % Elégtelen (1)
- 40-54 % Elégséges (2)
- 55-74 % Közepes (3)
- 75-89 % Jó (4)
- 90-100 % Jeles (5)

A reál tárgyak értékelésének százalékos átváltási szabálya:

- 0 - 29 % Elégtelen (1)
- 30-49 % Elégséges (2)
- 50-74 % Közepes (3)
- 75-89 % Jó (4)
- 90-100 % Jeles (5)

magatartás minősítésénél	szorgalom minősítésénél
példás	példás
jó	jó
változó	változó
rossz	hanyag

11.A tanuló **szóbeli feleleteinek**/teljesítményének értékelése a teljesítéssel egyidejű, nyilvános és indokolandó. A tanuló kulturált ellenvéleménye „büntető” érdemjeggyel nem torolható meg. Az írásos tanulói teljesítmények (dolgozatok) érdemjegyét kötelező a tanulóval ismertetni. Nem kerülhet olyan érdemjegy az osztályozó naplóba, amiről a tanuló nem tud.

12. Egy tanítási napon kettőnél több **dolgozat** nem íratható. A szaktanár a témazáró dolgozatok időpontját köteles 3 nappal előre közölni a tanulókkal.

A tanulót a szorgalmi időszakban az osztályozó értekezletig (félévi, év végi) megilleti az osztályzat javításának lehetősége (a javítási lehetőséget kikényszeríteni, követelni nem lehet, megadásáról a szaktanár pedagógiai szempontok alapján dönt).

13. Az előre bejelentett írásbeli témazáró dolgozatot minden tanulónak meg kell írni. Ha a tanuló a dolgozatírás napján indokoltan és igazoltan hiányzik, legkorábban a hiányzás megszűnését követő második napon **pótló dolgozatot** köteles írni (a dolgozat nehézségi foka azonos az osztály által megírt dolgozattal). Javító dolgozat íratása a szaktanár belátásától függ, ez csupán lehetőség a tanuló számára. A javító dolgozat megírásának időpontját, a tantárgyi követelményt, a szaktanár jelöli ki, amiről a dolgozat íróját tájékoztatni köteles. A javító dolgozat javítási lehetőség, az itt szerzett érdemjegy csak javító lehet, javító dolgozattal rontani a tantárgyi átlagon nem lehet.

14. A sajátos nevelési igényű /SNI-s/ tanulók esetében az ellenőrzés és értékelés folyamatában figyelembe kell venni a tanuló SNI-s státuszából fakadó akadályait, korlátait, valamint a

szakértői bizottság vizsgálati véleményét és javaslatát. Ezen tanulók esetében a gyógypedagógus javaslata alapján mód van:

- A tanuló lassúbb haladására
- Az általános fejlesztési követelmények hosszabb időszakra és differenciált követelményszintre bontására
- A szakértői vélemény alapján egyes tantárgyak, tantárgyrészekből mentesítés az értékelés alól. Egyéni fejlesztési terv alapján kell biztosítani felzárkóztatásukat.
- A fokozatosság, a megfelelő gyakorlás, ismétlés, rendszerezés kiemelt alkalmazásának
- Egyénre szabott, az önmagához mért fejlődés értékelésére. Az osztályzatok mellett személyre szóló szöveges értékelést is alkalmazunk.

Írásbeli beszámoltatási formáink:

- kérdőív (tényekre, véleményekre, motívumokra irányuló)
- teszt
- írásbeli felelet: röpdolgozat, szódolgozat, diktálás, gyűjtőmunka. Szóbeli felelettel egyenértékűek
- házi dolgozat
- esszé
- témazáró dolgozat: feladatait a tanító, tanár állítja össze (nincs ilyen értékelés: testnevelés, technika, rajz, ének-zene tantárgyakból.)
- megértést ellenőrző
- megértést gyakorló
- év eleji, félévi, év végi felmérések
- írásbeli munka: egyes tantárgyakból szükséges az órai munka értékelése (füzetben, munkafüzetben). Az értékelés módját a tanár határozza meg
- diagnosztizáló teszt

Az írásos tanulói munkák javításának, értékelésének határideje:

- témazáró dolgozat (10 munkanapon belül)
- írásbeli felelet „röpdolgozat” (egy héten belül)

Tantárgyankénti megoszlás: A humán és reál tantárgyaknál egyaránt alkalmazzuk ezen értékeléseket. A készségtárgyak egy részénél nem lehet, de nem is kell írásbeli számonkérését alkalmazni. Célunk e tárgyak tanulása közben esztétikai élményszerzés, személyiségformáló reprodukció.

Írásbeli beszámoltatások rendje:

Évfolyam	Mit?	Mikor?	Kik?
2-3-4.	diagnosztizáló mérés magyar nyelv- és irodalom, matematika	szeptember	tanítók
3.	szorzótáblák	október	igazg.h., mkvez., tanítók
2-3-4.	matematika: fejszámolás, műveletek	november	igazg.h., mkvez., tanítók
2-3-4.	fejszámolás	november	igazg.h., mkvez., tanítók
3-4.	helyesírás	november	igazg.h., mkvez., tanítók
1-4.	félévi szintfelmérők	január	tanítók
2.	szorzótáblák	május	igazg.h., mkvez., tanítók

4.	matematika és magyar szintfelmérők	május	igazg.h., mkvez., tanítók
2-3-4.	helyesírás, tollbamondás	május	igazg.h., mkvez., tanítók
1-2-3-4.	matematika: fejszámolás, műveletek	május	igazg.h., mkvez., tanítók
1-4.	év végi szintfelmérők	május	tanítók

5., 6., 7., 8. évfolyamok ellenőrzése, értékelése

Tantárgy	Mit értékel?	Mikor?	Hogyan?	Ki?
nyelvtan	helyesírás	3 alkalommal 5-8. évfolyamon	írásban 5 fokú skála	szaktanár és mk.vez.
	témazáró	összefoglalások után	írásban 5 fokú skála	szaktanár
irodalom	szövegértés	5-8. o. szeptember és május	írásban	szaktanár
	fogalmazás	5.o. évente 3x 6.8. o. évente 2x	írásban	szaktanár
matematika	témazárók	évente 4	írásban 5 fokú skála	szaktanár
irodalom történelem földrajz fizika biológia kémia	témazárók	téma összefoglaló után	írásban 5 fokú skála	szaktanár

A számonkérést megelőző időszakban a munkaközösségen belül évfolyamszintű megbeszélés, mely kiterjed az írásbeli produktumára:

- formájára
- az érintett anyagrészre
- az anyagrész mélységére
- az értékelés módjára (pontosítás, globális értékelés)
- az értékelés bekerül-e a naplóba

Szóbeli számonkérés

- 1 és 2. évfolyamon nincs szóbeli számonkérés (kivéve memoriterek)
- 3. és 4. évfolyamon természetismeret és magyar irodalom tárgyakból tartjuk fontosnak a szóbeli számonkérést.
- 5-8. évfolyamon reál és humán tárgyakból egyaránt megkívánjuk a szóbeli összefüggő feleletet.

A számonkérés során törekedni kell a megfelelő légkör kialakítására, hogy a gátlásos tanulók is feloldódjanak (segítő kérdések). Lehetőséget kell adni a javításra. A gyerekeket meg kell tanítani az önértékelésre.

A tanuló magatartásának, szorgalmának értékelése, minősítése

A magatartás és szorgalom értékelési rendszere segíti az iskola nevelési és oktatási céljainak megvalósítását, a tanulók önismeretének fejlődését, a szocializáltság elérését. A gyermekek személyiségfejlődése, szocializáltsága, attitűdje, fejlődésének ellenőrzése több területen, szintéren és módszerrel követhető nyomon.

Területei	Színterei	Módszerei
aktivitás, együttműködés tanórán és tanórán kívül	a tanórán, a tanórán kívül (napköziben külső programokon, játékokban, sportban, vetélkedőkön), a családban	megfigyelés, produktumok elemzése, beszélgetés
együttélési normák, szabályok követése iskolában és iskolán kívül	tanórán, napköziben, szünetben, szabadidőben, iskolán kívüli helyszíneken	megfigyelés, visszajelzés az adott esetben, tapasztalatok gyűjtése a családtagoktól
feladatvállalás és viszonyulás a munkához	iskolában, osztályban, családban	folyamatos megfigyelés, visszacsatolás, kommunikáció
érzelmi élet, az önismeret és önelfogadás az akarat	iskolában osztálytársakhoz, iskolatársakhoz, a családtagokhoz a családban	beszélgetés egyénileg, kiscsoportban, a családtagokkal történő konzultációs, esetleg feljegyzés készítése

A magatartás értékelésének követelményei

Példás az a tanuló, aki

- A házirendet betartja.
- A tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik.
- Kötelességtudó, feladatait teljesíti.
- Tiszteletudó.
- Társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvarias, előzékeny, segítőkészen viselkedik.
- Az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz.
- Óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet.

Jó az a tanuló, aki

- A házirendet betartja.
- A tanórán és a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik.
- Feladatait a tőle elvárható módon teljesíti.
- Feladatokat önként nem vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti.
- Az osztály vagy az iskola közösségi munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt.

Változó az a tanuló, aki

- Az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be.

- A tanórán vagy tanórán kívül többször viselkedik fegyelmezetlenül.
- Feladatait nem teljesíti minden esetben.
- Előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva.
- A közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik.

Rossz az a tanuló, aki

- A házirend előírásait sorozatosan megsérti.
- Feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti.
- Magatartása fegyelmezetlen, rendetlen.
- Társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlan, durván viselkedik.
- Viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza.
- Igazolatlanul mulasztott.
- Önhibájából igazolatlanul mulasztott.

A szorgalom értékelésének követelményei

Példás az a tanuló, aki

- Képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítmény nyújt.
- Tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi.
- A tanórákon aktív, szívesen vállal szorgalmi feladatokat és azokat elvégzi.
- Munkavégzése pontos, megbízható.
- A tanórákon kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz.
- Taneszközei tiszták, rendezettek és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

Jó az a tanuló, aki

- Képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítmény nyújt.
- Rendszeresen, megbízhatóan dolgozik.
- A tanórákon többnyire aktív.
- Szorgalmi feladatot, tanórán kívüli foglalkozásokon vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti.
- Taneszközei tiszták, rendezettek.

Változó az a tanuló, akinek

- A tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől.
- Tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti.
- Felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik.
- Érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból lerontja.
- Önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag az a tanuló, aki:

- Képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében.
- Az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg.

- A tanulmányi munkában megbízhatatlan, figyelmetlen.
- Feladatait sorozatosan nem végzi el.
- Felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek.
- A tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül.
- A félévi vagy év végi minősítése valamely tantárgyból nem megfelelő

A magatartás és szorgalom értékelése rendszeresen, havonta történik. Az értékelés eredménye a tájékoztató füzetbe kerül.

A magatartás, a szorgalom értékelésénél maximálisan figyelembe vesszük a tanulók önmagukhoz képest elért pozitív változását, fejlődését. Ennek a változásnak szóban és írásban történő dokumentálással adhatunk nagyobb hangsúlyt. A gyermekek félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnökök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. (Vitás esetekben az osztályozó konferencia hoz döntést.)

A jutalmazás formái

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít, vagy
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el vagy
- az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez, vagy
- iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális, stb. versenyeken, vetélkedőkön, előadásokon, bemutatókon vesz részt, vagy
- bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, iskolánk elismerésben, jutalomban részesíti.

Iskolánkban tanév közben a következő dicséretekben részesülhetnek tanulóink:

- szaktanári dicséret
- napközis nevelői dicséret
- osztályfőnöki dicséret
- igazgatói dicséret

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végző gyermekek a tanév végén kaphatnak:

- oklevelet
- könyvjutalmat
- közösség előtti dicséretet
- nevelőtestületi dicséretet

Az okleveleket és könyvjutalmakat ünnepélyes formában az iskola közössége előtt vehetik át legjobbaink.

Szaktanári dicséret adható kimagasló tantárgyi teljesítményekért:

- Az iskolai tanulmányi versenyek 1-3. helyezettjének
- Sportteljesítményekért (házi versenyekben)
- Szakköri tevékenységért
- Sikeres pályázatokért iskolán belül (versíró, rajzpályázat, stb.)

- Rendszeres, színvonalas énekkari munkáért, stb. (az aktualitásnak megfelelően bővíthető)

Napközis nevelői dicséretet kaphatnak tanulóink:

- A napközis csoportban végzett példamutató tanulmányi munkáért
- Illemtudó magatartásért, önkiszolgáló tevékenységért
- Felelősi munka gondos ellátásáért

Osztályfőnöki dicséretet érdemel:

- Az osztályközösségben végzett tevékenység (hetesi, felelősi, dekorációs, stb.)
- A közösséget, a társakat segítő emberséges magatartás
- Diákönkormányzati munka

Igazgatói dicséret jár:

- Városi, területi tanulmányi versenyek 1-3. helyezettjének
- Megyei tanulmányi verseny 1-6. helyezettjének
- Országos tanulmányi verseny 1-10. helyezettjének
- Olyan csoportban végzett munkáért, mellyel iskolánkat városi rendezvényeken képviselik
- Megyei sportrendezvények 1-5. helyezettjének
- Énekkari minősítő versenyek résztvevőinek

Nevelőtestületi dicséretet kaphat, aki:

- Legalább 5 tantárgyból kitűnő minősítést szerez tanév végén
- 8 éven át kitűnő tanulmányi eredményt ért el, példás magatartású és szorgalmú (A tanulót megilleti az egész iskolaközösség előtti elismerés, díszoklevél.)

Fegyelmező intézkedések

Fegyelmező intézkedésre kerül sor a következő esetekben:

- Hanyagság:
 - Hiányos és rendetlen munka
 - A felszerelés gyakori hiányossága, házi feladat hiánya
 - Az tájékoztató füzet megrongálása, firkálása, elvesztése
- Fegyelmezetlen magatartás, illetlen és trágár kifejezések használata, valótlan dolgok állítása
 - Órák alatti fegyelmezetlenség (beszélgetés, mással való foglalkozás, tiszteletlen megnyilvánulás, önhibából történő késés).
 - Egyéb iskolai foglalkozáson megnyilvánuló rendbontó viselkedés.
 - Iskolai ünnepeken rendzavaró viselkedés, mások figyelmének elvonása
 - Órák közti szünetekben tanúsított fegyelmezetlen magatartás (ügyeletesekkel szembeni engedetlenség, a helytelen közlekedés

(rohangálás) a mások testi épségének a veszélyeztetése, engedély nélküli tanteremben tartózkodás.

- A közösség érdekeit sértő magatartás.
- Ismételt késés.
- A házirend megszegése.
- Gondatlanul vagy szándékosan okozott kár.
- Más tulajdonának elsajátítása.
- Az osztálynapló megrongálása, megsemmisítése.

➤ Igazolatlan mulasztás

A fegyelmező intézkedések módjai:

Az iskolai fegyelmező intézkedések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, melytől indokolt esetben a vétség súlyától függően el lehet térni. A fegyelmező intézkedések a magatartás jegyekben tükröződnek – illetve a nem kötelező közösségi programok eltiltásával járhatnak.

Az a tanuló, aki kötelességét, a házirendben foglaltakat megszegi, igazolatlanul mulaszt, tanulóhoz nem méltó magatartást tanúsít, a következő írásos **büntetési fokozatokban** részesülhet:

- bejegyzés a magatartásfüzetbe (5 beírás jelent egy-egy fegyelmező fokozatot.)
- szaktanári figyelmeztetés: szóbeli, írásbeli
- osztályfőnöki figyelmeztetés: szóbeli, írásbeli
- osztályfőnöki intő: írásbeli
- igazgatói figyelmeztetés: írásbeli
- igazgatói intő: írásbeli

Az írásos fokozatokat a tanuló tájékoztató füzetén kívül az osztálynaplóba is be kell írni.

Szaktanári figyelmeztetés adható:

- az adott tantárgy elsajátítása során tanúsított elutasító magatartásért: házi feladatok sorozatos elmulasztása, figyelmetlenség, az órai munka ismétlődő zavarása
- a közösséget hátrányosan érintő magatartásért
- tanulmányi és sportversenyekről való szándékos távolmaradásért

Napközis nevelői figyelmeztetés adható:

- a napközis csoportban elkövetett rendbontásért, a tanóra szándékos, többszöri megzavarásáért
- a szabadidős tevékenységben előforduló helytelen viselkedésért, durvaságért
- az önkiszolgáló tevékenység, vagy felelősök munkájának hátráltatásáért

Osztályfőnöki figyelmeztetést érdemel:

- az osztályközösséget érintő negatív magaviselet: rendbontás, rongálás, mások testi épségének veszélyeztetése, igazolatlan hiányzás

Osztályfőnöki intés:

- az osztályfőnöki figyelmeztetést követő büntetési fokozat, illetve az osztályfőnöki figyelmeztetés kritériumán túlmutató magatartás (pl. verekedés)

Annak a tanulónak az esetében, akinek osztályfőnöki megrovása van, az osztályfőnök mérlegelheti annak lehetőségét, hogy nem vehet részt az osztályközösséget megmozgató rendezvényeken, iskolai szervezésű táborokban.

Igazgatói figyelmeztetéssel sújtható:

- aki többször osztályfőnöki figyelmeztetést követően is súlyos magatartási vétséget követ el.

Igazgatói intéz jár:

- iskolánk hírnevét rontó, különösen súlyos magatartási vétségért (pl. iskolán kívüli deviáns csoporthoz való csatlakozás)
- bűncselekmény elkövetéséért
- nagy értékben elkövetett rongálásért

Fegyelmi eljárás:

Ha felmerül az alapos gyanúja annak, hogy a tanuló kötelességét vétkesen és súlyosan megszegte, a Ktv. 76. § (1) bekezdése szerint fegyelmi eljárást lehet indítani. A vétség súlyosságára tekintettel a tantestület általában mérlegelheti, hogy megindítja-e az eljárást. A gyermek érdekében nincs helye mérlegelésnek, ha az eljárás megindítását a tanuló vagy a szülő kezdeményezi, mert ez esetben a fegyelmi eljárást le kell folytatni.

A fegyelmi eljárás lépéseit jogszabály (Ktv. 76.§) határozza meg, melyet a mindenkori érvényes iskolai Házirend szabályoz.

9. CSOPORTBONTÁSOK ÉS EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI

9.1 CSOPORTBONTÁSOK ELVEI

1-4. évfolyamon

- Idegen nyelv bontása 3. osztálytól (német/angol): szülői kérés figyelembe vételével a választott idegen nyelv biztosítása – lehetőség szerint.
- 4. évfolyamon az informatika bontása a tanítók és a szaktanárok javaslata alapján.

5-8. évfolyamon

- Idegen nyelv: képesség szerint (nívó csoport) szülői kérésre a szaktanárok véleménye, illetve döntése alapján.
- Technika: névsor szerint, figyelembe véve a fiúk-lányok arányát.
- Informatika: névsor szerint, illetve technika bontás figyelembe vételével.
- Egyéb csoportbontások esetében a szaktanárok a létszámadatok és az órarend figyelembe vételével döntenek a csoportba sorolásról.

9.2 EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI

A szabadon felhasználható órakeret terhére megtartott szakkörök és egyéb foglalkozások szervezése során törekedni kell arra, hogy minél több tanuló vehesse igénybe ezeket a foglalkozásokat.

A foglalkozásokat előzetes igényfelmérés alapján szervezzük.

Hanyagló vagy nem kielégítő tanulmányi előmenetel esetében csökkenteni kell a tanórán kívüli elfoglaltságok számát a szülőkkel történt megbeszélés alapján.

A tehetséggondozás, pályairányítás feladatait saját szervezésű szakkörök működtetésével oldjuk meg. Csak annyi foglalkozást szervezünk, melyeknek megfelelő feltételeket tudunk biztosítani a délutáni órákban.

Tanulószoba

5-8. évfolyamon tanulóknak szülői igény vagy osztályfőnöki, illetve szaktanári javaslatra szerveződik. Lehet időszakos vagy teljes tanévre szóló is. Be- és kilépés a szülő írásbeli kérelme alapján lehetséges a tanév során folyamatosan.

Énekkar

Elsősorban a szaktanár javaslata alapján, az önkéntesség elvén szervezzük, szülői engedéllyel. A jelentkezés elkötelezettséget jelent egy tanévre. Felmentést a karvezető és az osztályfőnök adhat.

Szakkör

Lehetőség szerint, igény alapján szerveződik egy tanévre.

A belépés szaktanári javaslatra önként történik. Megközelítően azonos tudással rendelkező, lehetőleg azonos évfolyamon tanuló diákok számára szerveződik, szülői engedéllyel. A részvétel a jelentkezést követően kötelező.

Iskolai sportkör

Lehetőséget biztosít valamennyi tanulónak a mindennapos testedzésre. Intenzív sportolási lehetőséget biztosít egyesületi keretben az egyesületi tagok számára.

Egyéni foglalkozás

A Knt. által szabályozott időkeretben szerveződik a tehetségek kibontakoztatása, a hátrányos helyzetű, tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása és korrepetálás céljából.

10. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK

Iskolánkban évente 2 alkalommal, ősszel és tavasszal felmérjük tanulóink fizikai állapotát. Az általános fizikai teherbíró képesség mérésére részben Andrásné Dr. Teleki Judit által kidolgozott módszert alkalmazzuk.

Általános mérési szempontok:

- A mérés megkezdése előtt a tanulóknak tisztában kell lenni a mérés céljával, gyakorlati hasznosságával és az elvégzendő feladatokkal.
- A próbákat tornaruhában, sportöltözetben végezzék.
- A mérést mindig előzze meg az általános és speciális bemelegítés.
- Az általános testi erő, erő-állóképesség mérésére alkalmazott próbák elvégzésekor (minden próbában 3 kísérleti lehetőség megadásával) a legjobb teljesítményt kell nyilvántartásba venni, és a megfelelő pontértékeket meghatározni.

- Az általános fizikai teherbíró-képesség közös mérése és értékelése során el kell érni, hogy a tanulók elméletben és gyakorlatban is megszerezzék azokat az alapvető élettani, egészségtani ismereteket, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a fizikai állapotuk szinten tartásához, szükség esetén fejlesztéséhez, valamint szintjének ellenőrzéséhez.
- A próbák mérése és értékelése a testnevelő tanár irányítás mellett, a tanulók önállóan végzik.
- A tanulók általános fizikai teherbíró képességének fokozatos fejlesztése, mérése, az iskolai testnevelés részévé, kiemelkedő feladatává kell, hogy váljék.

Az egységes mérésre és értékelésre alkalmas próbák a felső tagozaton:

I. Az aerob állóképesség mérése:

Cooper-teszt

Az egyéni aerob teljesítőképességet, akkor lehet a legpontosabban mérni, ha az alkalmazott próbák végrehajtása kiegészül pulzusméréssel.

A pulzus mérése mindaddig, - a készség szintjéig való – gyakorlási folyamatként fogható fel, amíg a tanulók nem tudják önállóan, megbízhatóan, pontosan elvégezni.

12 perc alatt a lehető leghosszabb táv lefutása.

II. Az erő, erő-állóképességének mérése:

1. Helyből távolugrás

Az alsó végtag dinamikus erejének a mérése

2. Hanyattfekvésből felülés térdérintéssel

A csípőhajlító és a hasizmok erő, erő-állóképességének mérése

3. Fekvőtámaszban karhajlítás és – nyújtás

A vállöv- és a kar erejének, erő-állóképességének mérése

4. 60 m futás

Az erő képességmérése, gyorsaság, dinamika mérése

Méréseink az alsó tagozaton:

1-2. évfolyamon:	40 m síkfutás célbadobás kislabdával helyből távolugrás
3-4. évfolyamon:	60 m síkfutás célbadobás kislabdával helyből távolugrás 400 m síkfutás

Az értékelés mennyiségi mutatókkal szóban, illetve írásban történik a tanév végén.

11. KOMPLEX ALAPPROGRAM

A Komplex Alapprogram az 1–4. osztályban és felmenő rendszerben az 5. osztálytól kerül bevezetésre a 2019/2020-es tanévben.

I. ALAPELVEK, CÉLOK, FELADATOK

1. **Célok:**

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciós célú beavatkozásainak megalapozása;
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőkészség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egyszerűen: az eredményes tanulásra.

2. **Alapelvek:**

A Komplex Alapprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybevághó alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alapelvei:

1) adaptivitás; 2) komplexitás; 3) közösségiség; 4) tanulástámogatás; 5) méltányosság

3. Komplex Alapprogram

- egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, státuszát megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instrukciós Programot;
- különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

A Komplex Alapprogram jelszava: **Tanulni élmény!** amely magával hozza az élményalapú tanulást, ami nem valósulhat meg máshol, mint az Élménysuliban. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórugója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

II.

FELADATOK, ELJÁRÁSOK, ESZKÖZÖK, MÓDSZEREK

1. Fejlesztési feladatok:

Fejlesztjük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket)!

- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak
- A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják
- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.
- A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítjük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában
- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építsük a pozitív énképét, erősítsük, a belső kontrolllos beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!
- Tudatosan neveljünk „én” erős, jó komfortérzésű fiatalokat.
- Az szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.
- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése

2. Kiemelt fejlesztési feladataink:

- énkép, önismeret,
- hon-és népismeret,
- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosság, fenntarthatóság
- művészeti nevelés,

- művészeti eszközökkel történő nevelés
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak

3. További feladatok:

A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulószervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.

- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a **tevékenység-központú tanítási gyakorlatot** honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtetésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;
- Növeljük a **tanulók aktív részvételét** igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel.
- Alkalmazzuk a DFHT módszerét.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket!
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- Az alprogramokkal illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- **Emberléptékű következetes követelés.**
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.

- Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

4- Komplex Alapprogramban megjelenő eszközök:

A program szakmai anyagai:

- Nevelési- oktatási program - KAK
- Tanítási stratégia - DFHT
- Alprogrami koncepciók (5 db.)
- Alprogrami eszköztár és feladatbank (5 db.)
- Tanítói- tanári kézikönyvek (10+16 db.)
- Óraillusztrációk, példák
- Foglalkozástervek
- Tankockák

5. További tanulást segítő eszközök:

- Az intelligencia és kreativitás - fejlesztő egyéni programok.
- A komplex személyiségépítés teljes eszközrendszere.
- Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási – tanítási folyamatokat.
- A pozitív motivációs eszközei, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása, a konfliktusok kezelésére.
- Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
- A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformák alkalmazása.

6. Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek

6.1. Tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása
- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása

csoportfolyamatok elősegítése

6.2. Alkalmazott módszerek:

6.2.1. A tanítás – tanulási folyamatban a **DFHT tanítási-tanulási stratégiát** alkalmazzuk, mint a Komplex Alapprogram hangsúlyos elemét.

A lenti ábra azt mutatja, hogy a kötelező tanítási órák 20%-ban a DFHT (differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoportban) szükséges alkalmazni.

A DFHT célja:

- A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
- A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
- Az alulmotiváltság mérséklése.
- A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
- A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

DFHT koncepciója, módszerei:

Egyénre szabott differenciálás

- egyedül végzett munka
- rétegmunka
- teljesen egyénre szabott munka
- részben egyénre szabott munka

Párban folyó munka

- páros munka
- tanuló párok munkája

Csoportban végzett munka

- A kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka
- KIP

Ezenkívül a tanórák 80%-ban a pedagógus választ módszereket.

6.2.2. Alapmódszerek:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer, házi feladat
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

6.2.3. Motiváló módszerek:

- páros munka
- csoportmunka
- játék
- szerepjáték (drámapedagógia)
- vita
- kutató-felfedező módszer
- kooperatív módszerek
- projekt módszer
- szituációs játékok

III. A KOMPLEX ALAPPROGRAM SAJÁTOSSÁGAI:

1. A Komplex Alaprogram alprogramjai:

Az „Élménysuliban” minden alprogram megjelenik, hetenként javasoltan, minimum egy órában. Az alprogramok aránya az iskola profiljához igazítható (pl. művészeti iskolák, sportiskolák stb.)

1. A testmozgásalapú alprogram (TA)

Az alprogram az iskolai testmozgásprogramok három területén kívánja bővíteni, sajátélmény-szerzést biztosító tanulási környezetben a pedagógusok módszertani repertoárját és szemléletét:

- testnevelés óra
- mozgásos tanulás osztálytermi környezetben
- szabadidős mozgástevékenységek

A TA a testmozgás iskolai környezetben előforduló **minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel** vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben.

Az **aktív, kreatív, felelősségteljes** magatartást kialakító oktatási módszerek alkalmazásával teszi az alprogram a testmozgáson alapuló tevékenységeket a közösségi célok és az egyéni felelősség életgyakorlatává.

Cél még az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.

Az alprogram tartalma:

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató **módszerek és kereszttantervi** tartalmak implementációjának támogatása **testnevelés órai környezetben**, a differenciálásra építve.

Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő **integrálása osztálytermi környezetben.**

Önkéntességre és befogadásra épülő **informális és nonformális tanulás testmozgás-alapú támogatása iskolai környezetben**

2. Az életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)

Az **Életgyakorlat-alapú alprogram** egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és **természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának** tudatos és felelős alakításához.

Az életgyakorlat koncepció egyrészt figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz.

Minden egységen belül **alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl.**

Az **alprogram célja**, hogy az **életben hasznosítható** ismereteket, tapasztalatokat szerezzon a gyermek, amely sikeres **életvezetési kompetenciákkal** vérteti fel.

Cél továbbá, hogy **megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást.**

Célunk még az **életformák sokszínűségének** tisztelete, a **családi közösségek** megbecsülése, az **egészséges énkép** kialakítása.

A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az **életgyakorlat témái komplexek** és minden szinten - a rendszerszemléletnek megfelelően - kidolgozásra kerülnek.

Az alprogram tartalma:

- egészséges életmód, életvezetés
- környezettudatosság (fenntarthatóság)
- állampolgári felelősség (közösségi szerepek)
- életút-támogató pályaaorientáció
- család, párvalasztás
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés)

3. A művészetalapú alprogram (MA)

- Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórak, a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti tevékenységek terén nevelő/oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába.

- A művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására.

Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.

Indirekt célok:

- Személyiség- és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása
- Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között
- tanulásfejlesztés a művészetek révén
- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevő központú gyakorlatokon keresztül
- Pályaorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályaorientáció művészetek révén.
- A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló egyéni **sajtságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazására**, ezáltal az adaptivitás biztosítására.

Az alprogram tartalma:

A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is.

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és kereszttantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve.

Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészet-alapú támogatása iskolai környezetben.

4. A logikaalapú alprogram (LA)

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein.

Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal, (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket a pedagógus fel tud használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz.

Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.

Az alprogram célja, a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékosságra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradságos folyamatnak.

A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető.

Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhoz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.

- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében.
- Játék alapú megközelítések:
- Térszemlélet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése
- Dienes játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése
- Sakk játék alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba

- Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása
- Játékstrukturált megközelítések:
- Kártyajátékok – lapot kérünk!, logiccards, set, stb.
- Logikai játékok, logisztika
- Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok
- Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok

5. A digitális alapú alprogram (DA)

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit keresztntantervi, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinti feladatának.

Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak.

Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúraváltását segítjük elő, olyan korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon.

Az **alprogram célja**, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár” habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása a technológia segítségével is igénybe veszi.

Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulás módszertani repertoárjukat, pályaorientáció szempontjából releváns ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- Játékalapú megközelítések
- Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat
- IKT-műveltség
- Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat
- Digitális írástudás

- IKT alapú óratervezés
- Személyes tanulási környezet menedzselése

2. Komplex óra

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. A kötelező és szabadon tervezhető tanórákat fedi le, amelyekben a tudástartalom (a tananyag kereszttantervi része) kb. 30%-át hordozzák. A „Komplex órák” tekintetében a tudástartalmak kereszttantervi kapcsolatai mellett a DFHT tanítási-tanulási stratégia, valamint az alprogrami kapcsolódások jelennek meg. Ez utóbbi órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek fejlesztése is megvalósítható.

Tartalmi fejlesztési pontok:

- legalább 1 alprogrami (max. 3 alprogrami) kapcsolat megjelenik benne
- kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez, és a tanítói/tanári kézikönyvben megjelenített órához
- minden alprogram (törekedve arra, hogy) egyenlő aránnyal (kb. 20%) jelenik meg (össz. komplex óraszám)

A Komplex órák felépítése

3. Ráhangolódás

A ráhangolódás biztosítja, hogy a **tanulók lelkesen, motiváltan kezdjék el a napot az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben.** Heti **1-3 alkalommal** javasolja a Komplex Alapprogram **20-25 perces** foglalkozás keretén belül. A **tanulási környezetet** célszerű átalakítani úgy, hogy a tanulók körben ülhessenek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikáció feltételeit.

A **foglalkozás felépítése** ajánlottan a következő:

- Üdvözlés
- Beszélgetés
- Közös tevékenység/játék
- Zárás

A Ráhangolódás megvalósítását javasoljuk a nap elején, javasolt időtartama 25-45 perc, helye a nap kezdésekor vagy osztályfőnöki óra keretében vagy a délutáni foglalkozások elején. Témái megválasztásában segít a Tanítói kézikönyv.

4. „Te órád”

„Te órád” - a **diák érdeklődéséhez**, igényéhez, saját választásához igazítható, amely órákon az osztálykeret nem feltétlenül kell, hogy érvényesüljön. Vagy az **intézmény életében már meglévő**, jól működő, már hagyományokkal rendelkező foglalkozások, szakkörök, tehetséggondozó programok stb. továbbvitele, megtartása, de a foglalkozások középpontjába helyezve a tanulók szociális-emocionális fejlesztését. Az óra kiválasztását a pedagógus segíti.

5. Házi feladata

Házi feladat: sem írásbeli, sem szóbeli házi feladatot nem ad a pedagógus a tanulóknak. Ez nem azt jelenti, hogy elmaradhat a szükséges gyakorlás és rögzítés, hanem azt, hogy a pedagógusnak az iskolai tanórákon kell a tanulókkal ezeket a feladatokat elvégezni. Úgy kell a mindennapokban terveznie és megvalósítania az óráit, hogy legyen elegendő idő a szükséges gyakorlásra és az új ismeretek rögzítésére az órák keretén belül. A pedagógusnak módosítania kell tervezési szokásain: legyen a tanórákon annyi gyakorlás és ismétlés, hogy ne legyen szükség otthoni tanulásra.

6. Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik.

Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT módszert használják a pedagógusok.

A Komplex Alapprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

1. a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés)
2. a minősítő (szummatív értékelés)
3. a fejlesztő (formatív értékelés).

Fontos szerepe van a **helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek**. Ennek eredménye feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire építheti további munkáját. Ez határozza meg az oktatási tartalmat és a módszereket. A diagnosztikus értékelést nem csak a **tanév elején** javasoljuk, ajánlott a **tanév közben** is felmérni, mennyit fejlődött a tanuló tudása. A tanév közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. A **tanév végi** diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap visszajelzést, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról, hogy mennyire sajátította el a követelményeket.

A **minősítő (szummatív) értékelés** egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot. A minősítő értékelés igen gyakori a hazai iskolákban.

A **Komplex Alapprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek**. Ennek célja **nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása**. A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segített a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a **gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe**. Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket, és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.

Az értékelésnek fontos része legyen

- az önértékelés
- a társak értékelése.

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges.

Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

IV. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAINAK ÁTTEKINTÉSE, ILLESZTÉSE A KOMPLEX ALAPPROGRAMHOZ

A pedagógusok feladata kiegészül a **DFHT órák** megszervezésével, a kapcsolódó dokumentumok (óraillusztrációk) elkészítésével.

A választott **alprogramokhoz** kapcsolódó **foglalkozások** megszervezése, megtartása, foglalkozás illusztrációk készítése.

Az elkészült óraillusztrációk, foglalkozás illusztrációk, **tapasztalatok megosztása** a kollégákkal.

Programhoz kapcsolódó további **oktatási segédanyagok**, szemléltető és mérőeszközök **kidolgozása, közreadása.**

Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

V. A SZÜLŐK ÉS A TANULÓK TÁJÉKOZTATÁSA

A szülőket és a tanulókat a programról, annak tartalmáról, megvalósításáról iskola életéről, az iskola igazgatója, és az osztályfőnökök tájékoztatják szóban és írásbeli tájékoztató füzet segítségével.

VI. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ MUNKA IDŐKERETÉNEK

1. **A Komplex Alapprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól.** Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik:

A kötelező és szabadon tervezhető időkeret:

- a Komplex Alapprogram a pedagógusok módszerbeli gazdagságát, korábbi gyakorlaton alapuló pedagógiai-módszertani kultúráját tekintve **kb. 80 %** -ban nem szabályozza.
- A tanítási órák **20%-ban** azonban javasolt a Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiájának, a ***DFHT tanítási-tanulási stratégiának*** az alkalmazása (differenciált egyéni munka, rétegmunka, pármunka, kooperatív módszerek, csoportmunka, drámajáték és projektmunka).
- **10-30%-ban** pedig a **Komplex órák** keretében a kereszttantervi tantervek feldolgozása történik.

A Komplex Alapprogram által **innovált alprogrami foglalkozások** és a „Te órád” többnyire a délutáni időszámban valósulnak meg.

A Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiához kapcsolódó elemei

2. Időkeretek:

Az egyes évfolyamok kötelező óraszámai alapján számított, a **DFHT- módszertant alkalmazó órák arányait** alsó tagozaton és felső tagozaton az alábbi táblázatok mutatják be.

3. Tantárgyfelosztás és a KAP által kínált módszertani elemek összehangolása

A tanuló heti kötelező tanóráinak számát, beleértve a választható tanóráinak számát az Nkt. határozza meg.

A tantárgyfelosztás a törvény által meghatározott feltételeknek megfelelő, de az intézmény sajátos helyzetét figyelembe vevő alapidokumentum. Alapjául az intézményre érvényes törvény által előírt, a közismereti tantárgyakra vonatkozó heti óraszám szolgál.

Az általános iskolában a nevelés-oktatást a *délelőtti* és *délutáni* tanítási időszakban olyan módon kell megszervezni, hogy a foglalkozások ajánlottan tizenhat óráig tartsanak, továbbá tizenhét óráig – vagy addig, amíg a tanulók jogszerűen tartózkodnak az intézményben – gondoskodni kell a tanulók felügyeletéről. Tehát e törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként is működhet.

12. EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM

A testi és lelki egészségnevelés céljai

Az iskolai egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben alapozódjanak meg.

A testi és lelki egészségnevelés feladatai

Az *egészséges életmód, az életszemlélet és magatartás* szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe be kell épülni.

Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete;
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága;
- az értékek ismerete;
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe;
- a betegségek kialakulása és a gyógyulási folyamat;
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben;
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete;
- a tanulás és a tanulás technikái;
- az idővel való gazdálkodás szerepe;
- a rizikóvállalás és határai;
- a szennedélybetegségek elkerülése;
- a tanulási környezet alakítása;
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége.

Egészségnevelés tartalma

Az egészségnevelési program alakításakor az életkori sajátosságokhoz is illeszthető lényeges *témakörök*nek kell megjelenni:

Higiénikus, egészséges életvitel

- Az ember legfontosabb biológiai, pszichológiai, szociálpszichológiai jellemzőinek megismertetése (környezet- és természetismeret, biológiaórák).
- Emberismeret, empátia, alkalmazkodó készség (erkölcstan, osztályfőnöki órák).
- Egyén és közösség (erkölcstan, osztályfőnöki órák).
- Kulturált viselkedés (erkölcstan, osztályfőnöki órák).

Betegségek elkerülése, egészség megóvása

Tanórai kereteken belül:

- Testi és személyi higiénia, tisztálkodás, öltözködés (osztályfőnöki és természetismeret órán)
- Személyi higiénia-öltözködés (osztályfőnöki órák)
- Közlekedés kultúra és biztonság (technika, osztályfőnöki órák)
- Étrend (napi, heti) (osztályfőnöki, biológia órák)

Tanórán kívüli keretek között megvalósítható:

- Baleset-megelőzés (sport és szabadidős rendezvényeken)
- Elsősegélynyújtás ((sport és szabadidős rendezvényeken, tanfolyamokon)
- A testnevelési, tömegsport és iskolán kívüli sportrendezvényeken való részvétel
- Életmód/életmódváltó- és sporttáborok, túrák szervezése
- „Szépségszalon” - bőrgyógyász és kozmetikus meghívás az egészségnap keretében

Lelki egészség megóvása, krízis prevenció

- önismeret, mely vonatkozik a fiatalok szociális egészségi és érzelmi állapotára, magatartásbeli hiányosságokra,
- stresszt oldó technikák: sikeres emberek életútjának bemutatása (művészek, feltalálók),
- emberismeret, empátia szakirodalom feldolgozása osztályfőnöki órán,
- egyéni képességek és célok összhangja.

Függőséghez vezető motívumok feltárása, egészségkárosító szokások megelőzése

- egészségkárosító növények,
- egészségkárosító élvezeti szerek,
- serkentők, nyugtatók drogok,
- szenvedélybetegségek,
- függőséghez vezető okok feltárása, tudatosítása,
- élvezeti szerek (drog, alkohol) egészségkárosító hatása, azok következményei.

Az egészséges táplálkozás

A menza és a büfé törekedjen vegyszermentes élelmiszerek, illetve a korszerű táplálkozásnak megfelelő ételek készítésére, illetve árusítására.

Az osztályfőnökök/diákönkormányzat szervezésében az alábbi rendezvények megtartását célozzuk meg:

- egészségnap a felső tagozaton (salátabár, kóstolók, teaház)
- tudni illik vetélkedő (terítési verseny) az 5. évfolyamon
- egészségnevelési projekt az alsó tagozaton

A családi életre nevelés témakörei

- barátság, partnerkapcsolatok,
- a család funkciója, jelentősége,

- érzések – érzelmek – értékek,
- családtervezés,
- terhesség, szülés, csecsemőgondozás,
- AIDS és más szexuális úton terjedő betegségek,
- szülői felelősség – konfliktusok feloldása,
- betegbiztosítás, egészségügyi szolgáltatások igénybevételek módjai.

Szabadidő – kultúra fejlesztése

A mai családok életére a túlterheltség, a túlhajsza a jellemző, ezért a szülő „nem ér rá” gyermekével foglalkozni. Hiányzik az értékorientált nevelés, így fiataljaink gyakran nem tudják mi a helyes és helytelen szórakozási mód. A szociálisan hátrányos helyzetű tanulóinknál a család különböző okok miatt nem tudja ezt a feladatot ellátni, illetve nem megfelelően (pl.: ha a szülő a kocsmába járást tekinti szórakozásnak, a gyermek is ezt a magatartásmintát veszi át). Ezért különös hangsúlyt kell fektetnünk az ilyen szórakozási módok korrigálására is. Rá kell mutatnunk, és meg kell érteniük, hogy kulturált formában is lehetséges a kikapcsolódás: kirándulás, zenés esték, színház és/vagy mozi látogatás, könyvtár, városi vetélkedők, KRESZ-tanfolyam stb.) A kulturált szórakozás megtanítása azért bír rendkívüli jelentőséggel, hogy fiataljaink a stressz és unalom előtt ne az alkohol, drog és egyéb függő betegségek hazug világába meneküljenek.

Tanórai megvalósítása:

- Biológia, egészségtan: korszerű ismeretek, készségek, jártasságok elsajátítása. Életmód, viselkedés, egészségi állapot összefüggéseinek megvilágítása. Egészségkárosító tényezők ismerete.
- Magyar-történelem: kitérni az adott korszak egészségképére, következményeire, híres személyek hozzáállására.
- Készségtárgyak: más korok művészete, művészek életmódja, öltözködéskultúra színelmélet.
- Informatika: a számítógép, mint egészségkárosító tényező.
- Fizika, kémia, technika: balesetvédelem, ételkészítési eljárások, egészséges táplálkozás.
- Osztályfőnöki és drámaóra: érzelmi élet gazdagítása, önismeret és önértékelés, döntéshozási képesség fejlesztése, társas kapcsolatok igényének erősítése.

Tanórán kívüli megvalósítás:

- a) Napközi: egészséges életvitel, szokásrend kialakítása.
- b) Intézményi programok: egészségnap, ahol a programok, a meghívottak célzottan az egészségfejlesztés részleteit érintik, melyek a gyerekek készségeivel és cselekedeteivel kapcsolatosak. Nagyon fontos a megelőző motiváció, a tartalmas, érdekes, változatos programok összeállítása és az elhangzott ismeretek későbbi elmélyítése más formában is.
- c) A környezetünk tisztaságáért végzett diáktevékenység. (pl.: őszi, tavaszi nagytakarítás, tisztasági versenyek)

Módszerei:

- Tanulói pályázatok
- Szituációs játékok, személyes példamutatás
- Videofilm vetítés (pl. káros szenvedélyekről), filmelemzés
- Előadások, viták a drogok és az alkohol káros hatásairól, a serdülőkori problémákról

- Szexuális felvilágosítás biológiatanár, védőnő, orvos bevonásával
- Vetélkedők az egészséges táplálkozás témaköréből
- Tanulmányi kirándulások, túrák, sportversenyek szervezése
- Tanulók egészségi állapotának felmérése (az iskolaorvos/védőnő segítségével) és javítása – edzettségi programok kidolgozása
- Szabadidő irányítása
- Csoportos foglalkozások

A testi és lelki egészségnevelést segíthetik a szakkörök, táborozások, diák-önkormányzati munka, diák sportköri rendezvények, az iskolában helyt kapó egyéb foglalkozások (zenetanulási lehetőségek, sportfoglalkozások), minden, ami képes távol tartani a diákokat a negatív hatásoktól és értelmes, érdekes elfoglaltságot nyújt. Az egészségtani nevelés nem kizárólag a betegségek megelőzésének módját tanítja, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tiszteletére is nevelhet. Az alkotó munka sikerének és örömének biztosításával kell nevelni a diákokat az aktivitásra, önállóságra, emellett fejleszteni technikai gondolkodásukat, szemléletüket, kritikai érzéküket éppen úgy, mint konstruktív képességüket.

13. KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM

Iskolánk feladatának tekinti azt, hogy diákjaink a felnőtt életre megfelelő ismeretekkel, készségekkel és szemlélettel rendelkezzenek, hogy ne csak saját pillanatnyi érdekeik szerint, hanem a Föld egészének fennmaradása érdekében cselekedjenek. Ennek eléréséhez a következő célok megvalósítását tartjuk szem előtt az iskolai élet valamennyi színterén, valamennyi tevékenységünket áthatva.

A környezeti nevelés céljai:

- A környezeti nevelés az oktatás valamennyi területén jelenjen meg!
- Erősítsük a tantárgyközi kapcsolatokat, hogy a tanulók egységben lássák az egy témához tartozó ismereteket!
- Szakórákon minden lehetőség megragadása a környezeti nevelésre
- A pedagógusok, a felnőtt dolgozók és a szülők legyenek a környezettudatos életvitel hiteles terjesztői!
- Az iskola tisztaságának javítása, a szemét mennyiségének csökkentése.
- Takarékoskodás a vízzel és a villannyal.
- A tanulók ismerjék meg szűkebb környezetüket, lássák az értékeket, problémákat, ápolják a hagyományokat!
- Legyenek a tanulók környezetük, szülőföldjük védelmezői!
- Fejlesszük a tanulók problémamegoldó gondolkodásmódját, az önálló ismeretszerzés képességét!

A környezeti nevelés feladatai:

- A helyi tantervben és a tanmenetekben megjelölni a konkrét feladatokat, módszereket.
- A hétköznapi környezeti problémák megjelenítése a szakórákon (a környezetszennyezés hatása a természeti- és az épített környezetre, az emberre).
- Természetvédelmi versenyekre felkészítés.

- Projektek kidolgozása (hagyományok, városunk történelmi emlékei).
- Képzések, továbbképzéseken való részvétel, szülői értekezleten az adott aktuális témáról tájékoztatás.
- Tisztasági őrjárat szervezése (DÖK).
- Papírgyűjtés megszervezése.
- A helyes vásárlói szokások kialakítása.
- A víz és a villany felhasználásának rendszeres, majd alkalmankénti ellenőrzése. (Ügyelet)
- A természetben végzett szemlélődés, vizsgálódás, kutatómunka alkalmazása.
- Kiállítások (nyári táborokról), vetélkedők szervezése (jeles napok).
- Téli madáretetés megszervezése.
- Szakkönyvek, video-anyagok és CD-k beszerzése, internet-hozzáférés biztosítása (szakkör) a tanulók önálló ismeretszerzéséhez. Kitüntetett szerepe van e sokféle környezetben a digitális világnak, a SULINET Digitális Tudásbázisának, az Internetnek.

Szeretnénk, ha iskolánk olyan intézménnyé válna, ahol a szülők azért választják iskolánkat, mert a diákok harmonikusabb, stressz-mentesebb körülmények között tanulnak. Ha diákjaink aktív, kezdeményező szerepet játszanak az iskolában kialakult környezettudatos szemlélet terjesztésében.

A környezeti nevelés módszerei, eszközei:

Módszerek:

Arra törekszünk, hogy a hagyományos módszerek háttérbe szorításával a környezeti nevelés szempontjából sokkal hatékonyabb **élményalapú, tevékenykedtető, szenzitív interaktív módszereket alkalmazzuk.**

Taneszközök:

- Korszerű tankönyvek, természetismereti kiadványok, folyóiratok, játékgyűjtemények, természetfilmek
- Térképek, modellek, tablók, tájékozódási eszközök (iránytű)
- Növénygondozáshoz és ültetéshez eszközök
- Játékokhoz szükséges eszközök
- Internet elérési lehetőség a könyvtárban és az informatika teremben

A környezeti nevelés alapelvei:

- *Fenntartható fejlődés erősítése* - a környezeti nevelés a fenntartható fejlődés feltételeinek megvalósítását szolgálja. Olyan fejlődést, mely a jelen szükségleteit kielégíti anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő nemzedékeinek esélyeit.
- *Környezetünk védelme* - az ember környezetéhez hozzátartozik a természetes, az épített és a társadalmi környezet. A környezeti nevelés olyan személyiségformálást jelent, melynek során az ember felismeri a természeti, társadalmi, gazdasági jelenségek kölcsönösségét, helyét és szerepét a környezeti rendszerben. Kialakítja az emberekben azokat az új környezeti magatartási és életviteli mintákat, melynek során a társadalom környezetért felelős személyiségeivé válnak. E cél eléréséért biztosítanunk kell tanulóink számára azt a lehetőséget, hogy elsajátíthassák a pozitív érzelmi hozzáállást, elkötelezettséget, a környezet megvédéséhez szükséges értékrendszert, készséget, tudást.

- *Rendszerszemléletű környezetlátás* - a környezeti nevelésnek rendszerszemléletűnek kell lennie, hiszen környezetünkben minden mindennel összefügg, ez lehetőséget ad több tudományterület összekapcsolására is. A *környezeti nevelés élethosszig tartó folyamat*, mely nem korlátozódik csak az iskolára, az élet más színterein is megjelenik.
- *Problémamegoldó szemlélet* - a környezeti nevelésnek a valós életben kell gyökereznie. Helyi problémákra és azok megoldására természeti, társadalmi jellemzők megismerésére kell támaszkodnia. Ezek megoldása közben láttatja meg a globális összefüggéseket. (*természettudományos kompetencia*) A problémák egyedül nem megoldhatók, ezért a környezeti nevelés fontos célja az együttműködésre nevelés, az egymásra figyelés, egymás elfogadása, a társadalomba való beilleszkedés képességének fejlesztése. Mivel a jövő ökológiai problémái előre sok esetben nem láthatóak, ezért fontos a problémamegoldó gondolkodás, kreativitás képességének kialakítása és fejlesztése. (*matematikai kompetencia*)

Kiemelt kompetenciafejlesztési területek:

- *Természettudományos kompetencia:* az emberi tevékenység okozta változások megértése; a fenntartható fejlődés formálásaért viselt egyéni és közösségi felelősség; a tudományos és technológiai fejlődés saját magunkra, családjunkra, közösségünkre és az egész Földre gyakorolt hatásának felelőssége
- *Szociális és állampolgári kompetencia:* közügyekben való aktív közreműködés fontossága a környezetvédelemben
- *Környezettudatosság, esztétikai tudatosság:* környezetünk esztétikus alakítása, egyetemes és kulturális örökségünk védelme

A környezeti nevelés akkor teljesül:

- Ha az iskolai élet egészét átfogja:
 - Több környezeti nevelési tartalom
 - Változatosabb tanítási-tanítási módszerek
- A széttagolt ismeretek összekapcsolódnak (tantárgyon belül és tantárgyak között), a gyerekek örömmel vesznek részt a projektekben
- A felnőttek rendelkeznek mindazon ismeretekkel, szakmai hozzáértéssel, amelyek a környezettudatosság alakítása során mintaként szolgálnak.
- Javul az iskola tisztasága.
- Kevesebb a csomagolási hulladék a szemetesekben.
- Nem lesznek nyitva felejtett vagy csöpögő csapok, égve felejtett villanyok.
- Ha ismeri környezetét, jobban szereti, kötődik hozzá és megóvjá.
- Változik az osztály közvéleménye, morálja.
- Beszélgetéseken, osztályfőnöki órákon, kirándulásokon egyre többször téma a szülőföld értékei.
- A tanuló kötődik környezete egy darabkához, és ezen keresztül átérzi környezetünk megóvásának fontosságát.
- Egyre több gyerek kér feladatot, tart kiselőadást, „sürög-forog” a könyvtárban, tudja használni a szakirodalmat.
- Szép eredményeket érünk el különböző versenyeken.

A környezeti nevelés szinterei iskolánkban

Hagyományos tanórai foglalkozások

Minden tantárgy tanításához a szaktanárok (munkaközösségek) kidolgozzák a helyi tanterv illetve a tanmenetek mélységében a környezeti nevelési tartalmakat és azok megvalósítására használt tevékenységi formákat, módszereket.

A tanórákon hozzárendeljük az adott témákhoz a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat. Az óra jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzuk fel. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások, amelyekhez a diákoknak is köze van. Az élményszerű tanításra törekszünk. Fontosnak tartjuk, hogy a diákjaink komoly elméleti alapokat szerezzenek, mert így lehet csak okosan, átgondoltan harcolni a környezet megóvásáért.

Tanórán kívüli programok

- A tanév során lehetőség szerint erdei túrán veszünk részt.
- Különböző múzeum-látogatásokat szervezünk. Az itt folyó munka a tanév szerves része.
- A gyerekek olyan versenyeken indulhatnak, ahol a környezet- és természetvédelem fontos téma, így elmélyíthetik elméleti tudásukat (Pl. megyei környezetismereti verseny, Herman Ottó Verseny, Teleki Pál földrajz-földtan verseny, stb.).
- ÖKOLIMPIA a 4. évfolyamon
- Különböző akciókban veszünk részt (papírgyűjtés, madáretetés).
- Jeles napok (Madarak- és Fák Napja, Föld Napja) megünneplése.
- Kiállításokat rendezünk (pl. nyári táborokról, jeles napokról).
- A Sóstói tanösvény bejárása lehetőség szerint.
- Diákpályázatokon veszünk részt.
- Rajzpályázatokon veszünk részt.

14. KÖNYVTÁR PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

A *könyvtárhasználat* oktatásának célja a tanulók felkészítése az információszerzés kibővülő lehetőségeinek felhasználására a tanulásban, a hétköznapi életben az információk elérésével, kritikus szelekciójával, feldolgozásával és a folyamat értékelésével. A könyvtár forrásközpontként való használata az önműveléshez szükséges attitűdök, képességek és az egész életen át tartó önálló tanulás fejlesztésének az alapja. A fenti cél az iskolai és fokozatosan a más típusú könyvtárak, könyvtári források, eszközök megismerésével, valamint a velük végzett tevékenységek gyakorlásával, tudatos, magabiztos használói magatartás, tájékozódás és a könyvtárhasználat igényének kialakításával érhető el.

A könyvtárban zajló oktató-nevelő munkában kiemelt feladatok:

- a hatékony, önálló tanulás támogatása,
- az anyanyelvi kommunikáció erősítése,
- a tanulás tanítása,
- hatékony forráshasználat és hivatkozás elsajátítása,
- az önismeret és társas kultúra fejlesztésére,
- a médiatudatosságra nevelés.

Az olvasóvá és könyvtárhasználóvá nevelés folyamatában a fent említett célok érdekében dolgozunk. A könyvtár-pedagógiai munkánkat 8 évfolyamra lebontva tervezzük és valósítjuk meg. Elsődleges színtere az iskola könyvtár, ahol a tanulók könyvtárhasználati foglalkozásokon illetve könyvtárhasználati szakórákon vehetnek részt.

A könyvtárunk lehetőséget kínál a tanuláshoz, a szabadidő hasznos eltöltéséhez, közösségi térként is funkcionál. Délutáni időszámban a tanulószobai foglalkozások kiegészítéseként is a tanulók és pedagógusok rendelkezésére áll. A diákok kikapcsolódhatnak, miközben hasznos, fejlesztő tevékenységeket végeznek, társas kapcsolataik, együttműködési készségük is fejlődik. A könyvtári programok és a könyvtárhasználat hozzásegíti a tanulókat az olvasóvá válás, médiatudatosság és kritikus forráshasználat kialakításában. Részt veszünk a szellemi tulajdon védelmével kapcsolatos elvek tudatosításában és a környezettudatosságra nevelésben is. Tehetséggondozás és képességfejlesztés fontos része az eltérő szinten lévő tanulók felzárkóztatása, tanulási és szociális hátrányainak megszüntetése, beilleszkedésük segítése. Ebben programjaival, megfelelő olvasmány ajánlásával tevékenyen részt vállal az iskola könyvtára is.

Együttműködést tartunk fenn, illetve kezdeményezünk iskolán kívüli partnerekkel, elsősorban a városi könyvtár fiókintézményeivel és módszertani osztályával.

Alsó tagozaton elsődleges feladat a könyves környezet megszerettetése. A kellemes környezet, a könyvtáros személyisége, a játékos foglalkozások valamint a gyerekek bevonása a könyvtár életébe ezt segítik elő. Következő lépés magának az olvasásnak a megfelelő elsajátításában, és gyakorlásában való aktív szerepvállalás. Egyénekre szabott könyvajánlás,

sikerélményhez jutás elősegítése, motiváló, játékos könyvtári tevékenységek, és sok- sok dicséret.

A könyvtárhasználat szabályait, a könyvtári tereket, az állomány őket érintő részének elhelyezkedését, az alapvető dokumentumtípusokat valamint a kölcsönözhetőség szerinti csoportosítást már második év végére megtanulhatják.

Negyedik év végére célunk, hogy a gyerekek tisztában legyenek a könyv részeivel, a könyvtári betűrenddel, és a könyvek tartami felosztásának két nagy csoportját be tudják azonosítani. A cél, az hogy felső tagozatos korokra rendelkezzenek azokkal az alapvető készségekkel –képessegekkel és ismeretekkel, ami a könyvtárhasználati tananyagot és tudást megalapozza.

Felső tagozaton cél, hogy a gyerekek ismerjék meg a különböző könyvtár- és dokumentumtípusokat, valamint nagyobb könyvtárakat és azok szolgáltatásait. A gyerekeknek meg kell tanulniuk megtalálni a számukra, illetve az adott feladathoz leinkább használható forrást. Gyakorolni kell a kritikus forráshasználatot, a megfelelő kifejezések kiválasztását a legeredményesebb kereséshez. Vizsgálni kell a források hitelességét, az idézés és hivatkozás módját, valamint az etikus, szerzői jogokat figyelembe vevő forrás felhasználást.

A könyvtárhasználati ismereteket a műveltségi területek közül a *Magyar nyelv és irodalom* fogadja be a könyvtárhasználati tananyagot.

1-2. osztály

Óraszám: 4 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Ismerkedés az iskolai könyvtárral, és a viselkedési szabályaival
- Beiratkozás és kölcsönzés fogalmának és feltételeinek megismerése
- Könyvtár állományrészeinek felfedezése
- Kölcsönzés motiválása, olvasás megszerettetése és gyakoroltatása közös olvasmányélmények és könyvajánlók által

Fogalmak

beiratkozás, olvasójegy, kölcsönzés, hosszabbítás, könyvtári rend, betűrend, jelzet, szépirodalom, ismeretterjesztő irodalom.

3-4. osztály

Óraszám: 4 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A könyv részeinek megismerése
- A szépirodalmi művek raktári rendjének megismerése (betűrendi jel)
- A dokumentumok főbb adatainak (szerző, cím, hely, kiadó, év) megnevezése
- Az ismeretközlő dokumentumok raktári rendjének megismerése (szakrendi jel)
- Megadott témákban dokumentumok keresése a könyvtár állományában a feliratok és szakrendi jel segítségével
- Tájékozódás különböző típusú dokumentumokban, könyvhasználat gyakorlása
- Ismerkedés a különböző oldaltükör-szerkesztési módokkal, gyors információ keresés gyakorlása

Fogalmak

betűrend, könyvtári abc, jelzet, szakjel, bibliográfiai adat, könyvgerinc, borító, címlap, kolofon, tartalomjegyzék, tárgymutató, illusztráció, képaláírás

5-6. osztály

Óraszám: 4 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A könyvtárak típusaival és jellemzőivel való ismerkedés
- Nagyobb könyvtárak funkcionális tereinek megismerése
- Könyvtári szolgáltatások, dokumentumtípusok megismerése
- Megadott szempontok alapján önálló gyűjtőmunka végzése a könyvtárban és digitális felületeken
- Kulcsszavak meghatározása, az információ-keresés, –gyűjtés alapvető technikáinak gyakorlása
- Részvétel könyvtárismereti foglalkozáson
- Néhány sajtótermék szerkezetének, tartalmának áttekintése

Fogalmak

könyvtár, célcsoport, katalógus, digitális adattárak, keresési stratégia, kulcsszó, tárgyszó, válogató olvasás, előjegyzés, sajtó, folyóirat, rovat, könyvismertetés

7-8. osztály

Óraszám: 2 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Információforrások hitelességének vizsgálata, szelektálása
- Idézés jelölése. A szerzői jogi vonatkozások megértése, etikus forráshasználat
- Forrásjegyzék összeállítása, bibliográfiai hivatkozás önálló készítése
- Digitális és/vagy nyomtatott adattárak használata

FOGALMAK

digitális könyvtár, online katalógus, bibliográfiai hivatkozás, ISBN, idézet, hiteles forrás

15. Kiemelt programok

15/1. Projektoktatás

Cél: lakóhelyünk megismerése, élményadás

Időpontja: szeptember három hete

Pedagógia céljai:

- Kutatómunkára való forráslehetőségek megismerése.
- Az információkból való válogatás szokásának kialakítása
- A „szép” felfedezése környezetünkben
- Történelmi emlékeink értékének megőrzése

A felkészülés és a megvalósítás lépései:

I. hét: Kutatómunkával anyaggyűjtés
Témakörök megjelölése
Ráhangolódás a témára

II. hét: Az előkészített programok megvalósítása kijelölt területenként.

1. évfolyam: Ismerkedés a belvárossal és az Országalma megtekintése
2. évfolyam: Látogatás a Romkertben, a környéken található szobrok megtekintése
3. évfolyam: Székesegyház és környékének megtekintése
4. évfolyam: Aktuális helyi kiállítás megtekintése

III. hét: Téma: Ilyennek látom városomat (rajzpályázat)

IV. hét: A projekt értékelése
„Témabizonyítványok” kiosztása
Dokumentumok elkészítése

15./2.Boldog iskolai program

Iskolánkban a Boldogságprogram kiemelt küldetését tartjuk szem előtt. A pozitív pszichológia eredményeire épített ötleteiket, módszertani segédleteiket. nem csak a Boldogságóra keretein belül, hanem azon túl is felhasználjuk diákjaink boldogságra való képességeinek fejlesztésében. A munkatervbe az éves feladatok és a felelősök szerepelnek és az intézményvezető vállalja ezek teljesülését.

A teljes Boldogságóra program 10 egymásra épülő témából áll, amelyek fokról fokra ismertetik meg a boldogság különböző összetevőit, feltételeit. Az egyes témakörök sorrendben:

1. Boldogságfokozó hála
2. Optimizmus gyakorlása
3. Kapcsolatok ápolása
4. Boldogító jócselekedetek
5. Célok kitűzése és elérése
6. Megküzdési stratégiák
7. Apró örömek élvezete
8. Megbocsátás
9. Testmozgás
10. Fenntartható boldogság

Melléklet

Az integrált oktatás keretein belüli korrekciók hatású, fejlesztő tevékenységek fő területei, céljai, feladatai

/Alapozó szakasz: 1 – 4. osztály/

I. A KORREKCIÓS HATÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK ELMÉLETI HÁTTERE, MEGJELENÉSI FORMÁI

Az iskolai oktatás folyamatába sok olyan gyermek kerül, akikre a fejlődés általános törvényszerűségeitől és az életkori normáktól való enyhébb eltérés, elmaradás, a fejlődésben fellépő enyhébb rendellenesség, anomália jellemző. Iskolánk speciális oktatási célkitűzése folytán – mozgásukban akadályozott tanulók integrált oktatása - nevelése – gyakran találkozunk a fejlődés kifejezett sérüléseivel is.

Ezen gyermekek különböző eltéréseket mutatnak személyiségfejlődésükben. Azonban nem az egész fejlődésükben jelennek meg a problémák, hanem csak egyes értelmi képességek és személyiségtulajdonságok fejlődésében találhatók enyhébb rendellenességek, másoké viszont megfelel az életkori norma követelményeinek.

A retardált gyermekek sajátos fejlődési törvényszerűsége, hogy egyes elmaradásaik nem maradnak izoláltan sem egymáshoz viszonyítva, sem hatásukat nézve, hanem összefüggnek egymással, együttesen hatnak, valamilyen jellemző tünetegyüttest alkotnak és valamilyen jellemző tanulási és/vagy magatartási problémákhoz vezetnek. Az elsődleges okok következtében fellépő másodlagos fejlődési anomáliák hatásukban maguk is okká válhatnak és további fejlődési eltéréseket indukálhatnak.

A fent leírtakból következően a speciális megsegítő eljárások fajtái: a **kompensáció** és a **korrekciós nevelés**.

Kompensáció céljai, feladatai:

- általában a felmerülő hiányok, elmaradások kiegyenlítése, pótlása;
- fejlődési kompensáció, amely a személyiségfejlődéshez szükséges biológiai és szociális hiányok és elégtelenségek pótlására irányuló komplex folyamat (orvosi, szociológiai, pedagógiai);
- pedagógiai kompensáció: a korrekciós nevelésen keresztül a személyiségfejlődés elmaradásainak kiegyenlítésére törekszik.

Korrekciós nevelés céljai, feladatai:

- a gyermekek pszichikai és fizikai fejlődésében mutató elmaradások és minőségi eltérések leküzdése és a fejleszthetőség latens lehetőségeinek realizálása, ennek érdekében a tervszerű pedagógiai hatások és intézkedések integrált rendszerének alkalmazása;
- az iskolai korrekciós nevelés épüljön be az általános iskolai nevelés egészébe;
- célja: a fejlődési problémákat mutató iskoláskorú gyermekeknél maximálisan elősegítse a társadalmi beilleszkedéshez szükséges ismeretek, képességek, készségek, a

megfelelő magatartási formákat egységbe foglaló alapműveltség elsajátítását, és ennek folyamatában a lehető legnagyobb mértékben korrigálja, illetve előzze meg a fejlődési elmaradásokat, anomáliákat; segítse elő a tanulók komplex fejlődését;

- terjedjen ki a nevelés minden területére (testi-, értelmi-, érzelmi-, erkölcsi-, esztétikai-, közösségi korrekciós nevelés), de a tanulási nehézségek típusai szerint is kijelölhető a fejlesztés területe (pl. írás-, olvasás-, matematikai korrekció). A megismerő tevékenységek (gondolkodási-, emlékezet-, beszédképességek, más kognitív képességek) és a magatartászavarok, illetve a személyiségfejlődési problémákat is ölelje fel.
- formailag a tanítási órákon, tanórán kívüli iskolai foglalkozásokon frontálisan, kiscsoportos és egyéni szervezési formában valósuljon meg. Speciális formáját, a fejlesztő foglalkozást (logopédiai, fejlesztő pedagógiai, mozgásfejlesztési) minden olyan esetben alkalmazzuk, amikor a fejlődési elmaradások egyéni megelőzésére/leküzdésére van szükség.

A korrekciós nevelés fajtái: megismerő-, megelőző-, előkészítő-, tanácsadó-, felzárkóztató és a fejlődési elmaradások célzott leküzdésére irányuló.

➤ A megismerő korrekciós foglalkozás feladata:

- a tanulók személyiségfejlődésének részletesebb megismerése, illetve a tanulási nehézségek és magatartászavarok okainak komplex feltárása és elemzése.
- *Eszközei:* az írásos szakvélemények, diagnosztikai vizsgálatok eredményei, valamint a tanév eleji és közbeni célzott pedagógiai megfigyelések és felmérések tapasztalatai.

➤ Megelőző és előkészítő korrekciós nevelés feladata:

- a fejlődési elmaradások fellépésének lehetőség szerinti maximális meggátolása, visszaszorítása, enyhítése.
- *Eszköze:* az új tananyag elsajátítását előkészítő órarészek és foglalkozások speciális szervezése.

➤ Tanácsadó korrekciós nevelés feladata:

- a szülők problémáinak megválaszolása, a pedagógusok együttműködésének fokozása, a személyes tanító – tanítvány kapcsolat optimalizálása.
- *Eszköze* a bizalmas, őszinte viszony kialakítása a gyermekkel, illetve a szülőkkel.

➤ Felzárkóztató korrekciós nevelés feladata:

- a valamilyen okból hosszabb idejű hiányzás miatt történő lemaradások, hiányok pótlása.

➤ A fejlődési elmaradások célzott leküzdésére irányuló korrekciós nevelés feladata:

- egymással összefüggésben a képesség-, tantárgyi és személyiségkorrekció.

Cékitűzések:

- képességkorrekció: értelmi –, és manuális képességek fejlesztése;

- tantárgyi korrekció: az adott tanulási nehézségek leküzdésére különös intézkedés és eljárásrendszert kell alkalmazni a rendes tanítási órákon, vagy kiscsoportos foglalkozáson;
- személyiségkorrekció: változatos egyéni fejlődési problémák fejlesztése (pl. kóros viselkedési – és magatartásformák, pozitív minták elsajátítása, a tanulási érdeklődés, az önirányítási képesség és az én – kép fejlődésének elősegítése);
- érzelmi – akarati élet zavarainak korrekciója: a szorongások oldása, inadekvát emóciók, negativisztikus reakciók, érzelmi kitörések, agresszív megnyilvánulások oldása, feldolgozása, az összetett intellektuális érzelmek fejlesztése.

II. A KORREKCIÓS MUNKA MEGJELENÉSE AZ ALAPOZÓ SZAKASZ TANTÁRGYI RENDSZERÉBEN

Az általános iskola alsó tagozatának tananyaga az ismeretek felvételéhez szükséges képességek és készségek kialakításán alapul. Az alapkészségek fejlődése feltételezi a megfelelő szenzoros és organikus működéseket, illetve az azok közötti ép feldolgozási egységet.

Az írás– és olvasástanulás, a matematikai képességek kialakulása, illetve a matematikai műveletek elsajátítása olyan poliszenzoros tevékenységek, amelyek az analízátorok közötti együttműködést nem nélkülözhetik. A későbbi tanulási folyamatok alapja ez.

Ebből következik, hogy nagy hangsúlyt kell fektetni az észlelés és térbeli tájékozódás fejlesztésére, valamint a kognitív funkciók korrekciós nevelésére. Ez a folyamat az iskolába lépés első percétől nélkülözhetetlen, annál is inkább, mivel ezek a hátrányok viszonylag jól kompenzálhatók és leküzdhetők.

1. A megismerő tevékenység elmaradásainak korrekciója:

Észlelés fejlesztésének területei:

A fejlődésben elmaradhatnak a különböző észlelési területek, illetve a tantárgyak tanulásában fontos szerepet játszó idő- és térészlelés. Ezen területek retardációja jelentkezhethet az értelmi és a személyiségi szféra valamilyen fejlődési gyengeségével kölcsönhatásban. A figyelemzavar, a megfigyelőképesség, az analitikus-szintetikus folyamatok járatlansága, a beszédfunkciók elmaradása, a személyiség ösztönző és irányító területének, az érzelmi-akarati élet éretlensége mind gátolhatja a percepciók képességek fejlődését.

Időészlelés korrekciójának céljai:

- az időszakok megkülönböztető észlelési képességének és az események időbeli sorrendisége észlelési képességének fejlesztése a gyermekek tárgyi cselekvésein keresztül
- az időbeli relációs fogalmak kialakítása, pontosítása
- a kauzális gondolkodás aktivizálása, az események közötti ok-okozati összefüggések megértésében mutatkozó nehézségek leküzdése
- a fejlesztés szorosan kapcsolódjon a térészleléssel, a verbális időorientációs feladatok megoldásának gyakorlásával.

Beszédhallás fejlesztésének céljai:

- a beszédhangok észlelésének pontosítása, a fonematikus analízis kialakítása. ezzel az írás-olvasás tanulásának alapfeltételének megteremtése
- a fonematikus diszgráfia és diszlexia kialakulásának megelőzése
- kiemelt feladat az akusztikus megkülönböztető képesség fejlesztése
- a hangfelismerési és hangazonosítási-megkülönböztetési, valamint a hangutánzó gyakorlatokat folyamatos biztosítása
- a szavak hangösszetételének elemzési képességének fejlesztése, szoros összefüggésben a hangok szintézisével, szóalkotásokkal
- a hallott mondatok szavakra bontási képességének kialakítása

Formaészlelés fejlesztésének céljai:

- a formaképzetek pontosítása, a forma elemzési-, elvonatkoztatási -, és általánosítási nehézségek leküzdése a tárgyakkal végzett gyakorlati cselekvéseken keresztül
- a különböző analízátorral végzett forma-megkülönböztetés képességének fejlesztése
- az írás elsajátításához szükséges formaészlelési területek aktivizálása: formakiemelés, -analízis, -képzetek, alakkonstancia, alak-háttér megkülönböztető képesség

Térbeli tájékozódó képesség fejlesztése:

A térbeli tájékozódó képesség gyengesége általában összetett jellegű, kiterjed a különböző részképességekre: hiányzik, vagy pontatlan a téri feladatok megoldásának képessége, kialakulatlanok a téri képzetek és fogalmak, aktív beszédükben nem eléggé használják a téri szókincset, nemcsak a testsémában tájékozódnak rosszul, hanem nehézségeik vannak a téri emlékezet, képzelet, gondolkodás és általában a téri tájékozódással kapcsolatos verbális kommunikációs képességek területén. Ebből következik, hogy a térbeli tájékozódással összefüggő képességeket együttesen és egymással kölcsönhatásban kell korrigálni.

A térbeli tájékozódás gyengeség következményei lehetnek:

- a látási-térbeli diszgráfia, diszlexia, diszkalkulia kialakulása.

A fejlesztés tanórai lehetőségei:

- a testnevelés óra (a látási és mozgási kapcsolatok kiépítése),
- az írás, olvasás, matematika, rajz, technika óra (vizuomotoros feladatok).

Célok:

- téri irányok, viszonyok megkülönböztetésének kialakítása az azonos objektumok téri különbségeinek és azonosságainak megállapítása
- térbeli szókincs kialakítása, egy dinamikus és jól alkalmazható téri fogalomrendszer fokozatos kiépítését célozzuk
- a szókincskorrekció szerves része legyen a tantárgyak tanulásában feldolgozott különböző téri problémamegoldásoknak
- térbeli tájékozódás merevségének leküzdése - a tanulók tárgyi-cselekvéses szinten értsék meg, hogy a tárgyak méret-, irány-, helyzet relációi viszonylagosak, az összehasonlítási alap, illetve a nézőpont változásától függően megváltoznak

Figyelem:

A figyelem általános elmaradásáról akkor beszélünk, ha tulajdonságainak fejlődése – koncentráltságának, tartósságának, terjedelmének, megosztottságának és átkapcsolódásának a színvonala – elmarad az életkori elvárásoktól.

A figyelem korrekciós nevelésének általános követelményei:

- járjon együtt a belső motiváltság fejlesztésével;
- kapcsolódjon a komplex önirányítási képesség gyengeségeinek leküzdéséhez;
- terjedjen ki a figyelem minden tulajdonságának egymással összefüggő és arányos fejlesztésére;
- kapcsolódjon a többi értelmi képesség fejlesztéséhez;
- alapozzon a gyermek aktivitására;
- épüljön be a tantárgyi és szociális tanulás egész folyamatába;
- a fejlesztés ne legyen fárasztó, kimerítő;
- alapuljon az okok feltárásán, és függjön össze az adott esetek konkrétságával.

Emlékezet:

A tanulási nehézségek hátterében meghúzódó egyik ok az önkéntelen és a szándékos bevésés, megőrzés és felidézés képességének fejlődési elmaradása. Ennek leküzdése az általános iskolai nevelésnek nem csak feladata, hanem elengedhetetlen feltétele is, mivel e nélkül egyre növekednek a tanulási nehézségek és elmaradások.

Az emlékezet fejlesztésének céljai és feladatai:

- az önkéntelen bevésés fejlődése érdekében a gondolkodási aktivitás biztosítása és segítése
- a szándékos bevésés fejlesztése folyamán a képszerű anyag teljes észlelésének biztosítása azok egyidejű és kellő időtartamú bemutatásával, megfigyeltetésével, elemzésével
- az anyag logikai feldolgozásához szükséges értelmi műveletek aktivizálása és segítése, valamint a szándékos bevésési késztetés növelése
- a megőrzés és felidézés mechanizmusának elmélyítése rendszeres időben jól elosztott, kellő számú ismétléssel, megerősítéssel

Gondolkodás:

Általános követelmény:

- a konkrét és az absztrakt egysége,
- a szóbeli beszéd vezető szerepének érvényesítése,
- az interiorizációs és az exteriorizációs folyamatok arányos korrigálása,
- a gondolkodás általános tulajdonságaiban mutató elmaradások komplex, egymással összefüggésben megvalósított leküzdése.

Összehasonlítási képesség:

A fejlesztés alapvető célkitűzései a következő hibákból indulnak ki:

- az észlelési folyamatok enyhébb meglassúbbodottsága, differenciatlansága, beszűkültsége;
- a figyelem zavarai;
- a fejletlen képzet-, illetve szókincs;
- az emlékezeti problémák;
- az összehasonlítás bizonyos merevsége, ami által megnehezül a szempontváltás;
- az összehasonlítás belső tervének kialakulatlansága, gyengesége.

Általánosítási képesség:

A fejlesztés célja:

- az általánosítás közvetlenül kapcsolódjon az összehasonlításhoz, elvonatkoztatáshoz, az induktív következtetésekhez, és a szóbeli beszédhez
- az általánosításon alapuljanak a rendezéses, csoportosításos és kizárásos feladattípusok
- szoros egységben történjen a fejlesztése a konkretizálással, ami a fogalmak, törvények, szabályok alkalmazása a gyakorlatban

Jellemző hibák:

- az általánosítás szűkebb terjedelme;
- a helyes képszerű általánosítást hibás, vagy hiányos szóbeli általánosítás követi, illetve nem tudja szóban megfogalmazni;
- szituációs általánosítás (pl. *bútor* helyett *szoba*, *evőeszköz* helyett *ebéd*);
- az általánosítás egyenetlensége;
- az általánosítás inverz műveletének (konkretizálás) nehézsége.

Az általánosítás nehézségei szorosan összefüggnek a feladat tartalmával, terjedelmével, összetettségével és elvontságával.

2. A tantárgyi tanulási nehézségek korrekciója

Az írás, olvasás és matematika tanulási gyengeség korrekciójának célja:

- *egyrészt* a beszédhallási, a látási, a mozgási – ezen belül a beszédmozgási és térbeli-időbeli analízis és szintézis fejlesztése,
- *másrészt* a szükséges képzetrendszerek fejlődésének felzárkóztatása, pl.:
 - a fonémák – a beszédhangok képzetei,
 - az artikulémák – a beszédhangok kiejtési képzetei,
 - a grafémák – a betűk látási- térbeli képzetei,
 - a kinémák – a betűk leírásával kapcsolatos motoros-kinesztetikus képzetek,
 - és az időbeli modalitásokkal kapcsolatos képzetek bizonyos kialakulatlansága és pontatlansága.

A fejlesztés feladatai a következő szinteken valósul meg:

- az analízátorok szintjén,
- az ingerek analitikus-szintetikus folyamataiban,
- a szükséges képzetek rendszereiben és kölcsönhatásában,
- az írás-olvasás és számolás komplex folyamatainak szakaszos működésében,
- az információk átkódolásának menetében,
- az írás-olvasás és számolás kivitelezésének különböző fajta kontroll-nehézségeiben.

A/ A kommunikációs képességek komplex korrekciója

Az írás és olvasási tanulási gyengeség gyakran nem izolált fejlődési anomália, hanem a közös okok miatt általában a beszédkommunikáció fejlődési elmaradásainak része. A komplex fejlesztés a különböző elmaradó beszédkommunikációs képességek egymással összefüggő tréningjét jelenti (helyesírás, nyelvtani és logikai képességek, általában a beszédképesség).

A megsegítés feladatai:

- a kiejtésjavítás,
- a szegényes szókincs fejlesztése és pontosítása,
- a szavak szemantikus mezőjének növelése,
- a passzív szókincs mobilizálása,
- a gyenge beszédaktivitás növelése,
- a sablonos beszéd oldása,
- a beszédfluktuáció megszüntetése,
- a beszédmegértés rendezése,
- a beszédfelépítés logikai és nyelvtani szabályainak elsajátításánál jelentkező nehézségek kiküszöbölése
- összefüggésben az emlékezeti és gondolkodási folyamatok fejlesztésével és a kreatív fogalmazási képesség növelésével

B/ A diszgráfia és a diszlexia korrekciója

A főbb problémacsoportok szerint három fejlesztő eljárás alkalmazható:

– Akusztikus-artikulációs nehézségek esetén:

komplex logopédiai korrekció, amely célja:

- a hallási és beszédmozgási megkülönböztető képesség intenzív fejlesztése,
- a hallási és látási figyelem aktivizálása,
- a szavak hang-betű összetételének elemzési képességében mutatkozó hibák és hiányosságok leküzdése

– Látási-térbeli tanulási gyengeség esetén:

fejlesztő foglalkozások és tantárgyi koncentráció során, melynek célja:

- a látási-térbeli észlelés és képzetek elmaradásainak korrigálása,

- a térbeli tájékozódó képesség komplex korrekciója
- Mozgási-kinesztetikus típusú tanulási nehézségek esetén:
testnevelés, rajz, technika órák és játékos foglalkozások keretében, melynek célja:
 - az általános mozgáskorrekció mellett egyrészt az író-rajzoló mozgások speciális fejlesztése,
 - a grafikai kivitelezés nehézségeinek és hibáinak leküzdése,
 - másrészt az olvasási technika gyengeségének korrekciója,
 - az olvasáshoz szükséges tekintetmozgás normalizálása

Diszgráfia:

Hibafajták formái:

- a betűírás elsajátításának meglassúbbodott tempója,
- az írás grafikai kivitelezésének nehézsége és hibái,
- a szó hang/betű összetételének analízise gyenge és hibás,
- a mondat szóösszetételének analízise és szintézise hibás

Szemponatok a mozgási eredetű íráshibák korrigálásához, célok, feladatok:

- a hasonló mozgással írt betűk megkülönböztetése, amelyhez a látási-mozgási megkülönböztetésük szükséges (pl. hasonló írásmozgással kivitelezett betűk esetén: $m - n$, $b - v$, $d - a$);
- az ujjmozgások problémái esetén, pl. lazító gyakorlatok, mozgási imitációk, gyöngyfelfűzés alkalmazása;
- az írás közben kiváltódó szorongás, félelem, görcs oldódását elősegítő gyakorlatok, érdekes, játékos feladatok alkalmazása.

Diszlexia:

Az olvasástanulási gyengeség a betűtanulás, az olvasástechnika, a szövegmegértés és a szöveg-átalakítás problémáiban jelentkezik. A korrekció analitikus-szintetikus eljárásokkal történik.

A korrekció célja:

- Betűtanulás: a betű gyors és helyes felismerésében mutatkozó elmaradások leküzdése megkülönböztetési, egybevonási és kiemelési gyakorlatok útján történik.
- Olvasási technika: a diszlexiások lassabban és nehezebben sajátítják el az olvasás technikáját. A fejlesztés területei az összeolvasás, az olvasási irány, a tempó és az intonáció gyengeségének és zavarainak leküzdése.
- Szövegmegértés: ezek a gyermekek általában a szöveg feldolgozásában is nehézségeket mutatnak. Fontos a speciális előkészítés: szemléltetés, élmények

felelevenítése, megfigyeltetés. Hasznos eszköze a tartalom megjelenítése rajzzal, szerepjátszással.

- Olvasott szöveg átalakítása: a fejletlen verbális kreativitás fejlesztése speciális feladattípusokkal:
 - betűkből szó és szavak,
 - szavakból mondat és mondatok,
 - mondatokból történetalkotások.

 - Olvasott történethez más befejezés,
 - befejezetlen történethez különböző befejezések kigondolása.

 - Történetből kihagyott epizódok pótlása saját elképzelés szerint,
 - olvasott történet helyének elképzelgetése.

C/ Diszkalkulia korrekciója

A matematikai fogalmak és műveletek elsajátításában és alkalmazásában kifejezésre jutó tanulási gyengeség a diszkalkulia. A matematikatanulási gyengeség az írás és az olvasási problémákkal együtt is jelentkezhet, mivel a háttérben közös okok húzódnak meg.

A korrekciós matematikatanítás feladatai:

- az oki elemzésen alapuló differenciált korrekciós hatásrendszer alkalmazása,
- a beszéd fejlődési problémáinak leküzdése, ezen belül a matematikai szókincs, illetve a téri-, időbeli és a viszonyító terminológia kialakítása és pontosítása,
- a *szöveges feladatok* esetén az olvasási, elemzési hibákból, illetve az emlékezet zavaraiából adódó nehézségek leküzdése.

Ezekben az esetekben hangsúlyos szerepet kap a szöveges feladatok helyes

- elemzésének,
- bevésésének,
- összehasonlításának,
- a megoldások ellenőrzési módjának tanítása.

A fejlesztő eljárások szempontjai:

- a megértéshez szükséges szókincs biztosítása,
- a helyes megértés biztosítása az elemzési mód tanításával,
- szövegelemzés segítése elképzelgetéssel, cselekvések végeztetésével, szövegrögzítéssel,
- a megoldott feladatok célzott összehasonlítása, feldolgozása.

Az együtt oktatás – nevelés támasztotta fejlesztési követelmények

Az értelmi nevelés „az egységes nevelési folyamat része, amelynek objektív oldala a feldolgozott műveltség-tartalom, szubjektív oldala a személyiség értelmi fejlettsége.” /Nánási/

A sérült tanulók nevelésének feladatai:

- általános feladatok, amelyek a normál általános iskolai követelmények megvalósításához szükségesek,
- sérülésük ellenére is azonos ismeretekkel, képességekkel és műveltséggel gazdagodjanak, mint hasonló korú ép társaik,
- az oktatás minden területére, illetve minden képességre és készségre ki kell, hogy terjedjen,
- néhány nevelési terület – értelemszerűen a sérülés által meghatározott hiányok és rész-képesség-zavarok – fokozott figyelmet és speciális módszereket, eszközöket igényelnek.

A sérült tanulók nevelésének rövid távú célja:

- az egyes tantárgyak anyagának elsajátíttatása,

A távlati célkitűzés:

- az ismeretek koncentrációjának megteremtése, ezzel a továbbtanulás feltételeinek kialakítása, az esélyegyenlőség biztosítása.

A nevelési feladatok éppúgy érvényesek az SNI tanulókra, azonban közülük néhány terület különös figyelmet és metodikát igényel.

Ezek a következők:

Értelmi képességek fejlesztése

A gyermeki tevékenységnek pótolhatatlan szerepe van a pszichikus funkciók megfelelő érésében és differenciálódásában. A mozgáskorlátozottság, a helyzet- és helyváltoztatás nehézségei, a megváltozott manipulációs és játéktevékenység – még ép értelmi képességek mellett is – olyan akadályozó tényezőket jelenthetnek, amelyek a pszichikus funkciók fejlődését hátrányosan befolyásolják.

A megismerő értelmi tevékenység alapfeltétele az érzékszervek ép működése. A korai agykárosodások eseteiben azonban nagyon gyakran találkozunk érzékszervi fogyatékkal is, de gyakori jelenség az is, amikor az ép érzékszervi funkciók mellett különböző észlelési zavarok állnak fenn. Pl.: a kóros reflexek, együttmozgások ép érzékszervi funkció mellett is gátolhatják, pl. a látást; a hangforrás felé fordulás akadályozottsága miatt, pl. az akusztikus észlelés lehet nehezített.

A gondolatok közlése, a környezettel való kapcsolatteremtés képessége a legmélyebb összefüggést mutatja a gondolkodás fejlődésével. Éppen ezért külön figyelmet kell fordítani a beszédnevelésre.

A mozgásfogyatékoság primer és szekunder következményei az alapfunkciók, a beszédképesség fejlődését akadályozó hatása mellett a figyelem, a megfigyelés, az emlékezet és a képzelet fejlődésére is kihatással van.

A nevelés folyamatában a képességek célzott fejlesztésével, az egyéni akadályozottságot figyelembe vevő sérülés-specifikus módszerek útján kell elérni, hogy a gondolkodás különböző formái és műveletei kialakuljanak, illetve fejlődjenek.

A sérült tanulók sajátos helyzetéből fakadó feladatok:

- a. a megismerő tevékenység akadályozottságából eredő ismeretek pótlása,
- b. egyenlő esélyeket kell kialakítanunk tanulóinknál,
- c. ki kell egyenlíteni az individuális szintkülönbségeket az egyéni nevelhetőségi feltételek figyelembevételével, esetenként egyéni fejlesztő programok útján,
- d. a tervszerűen és fokozatosan nyújtott ismeretanyag, valamint a sokoldalú, valóság-hű szemléltetés gazdag és széleskörű tapasztalatszerzéssel kapcsolva segíti pótolni a sérült tanulók ismereteinek hiányosságait,
- e. ki kell alakítani az önálló ismeretszerzésre való igényt és képességet, a szerzett ismeretek felhasználásának és alkalmazásának képességét,
- f. mind az ismeretnyújtás, mind az önálló ismeretszerzésre való késztetés megfelelően motivált legyen,
- g. az ismeretnyújtás során speciális eljárások és eszközök alkalmazása,
- h. a tanulók egyéni képességeiknek megfelelő formában és módon vegyenek részt az oktatásban.

Esztétikai nevelés

Az integrációs oktatás támasztotta nevelési feladatok:

- biztosítani kell a tanulók számára az esztétikai ingereket,
- meg kell teremteni annak a lehetőségét, hogy közvetlen, személyes kapcsolatba kerüljenek a természet, a társadalmi élet és a művészet területén a „szép” esztétikai élményével,
- tartalommal kell megtölteni mindazokat a fogalmakat, amelyek eddig csak „tanultak” voltak,
- mindezek segítségével nemcsak ismereteik bővítésére, hanem az esztétikai látóképességük fejlesztésére is lehetőség nyílik,
- az esztétikai nevelés motivált legyen,
- az esztétikai ingert szemléletes és sokoldalú ismeretnyújtással párosítsuk,
- az esztétikai nevelés fokozottan alapozzon az esztétikai élményhez kapcsolódó érzelmi hatásokra, és jobban vegye figyelembe az egyéni képességeket, az érdeklődést.

A művészet eszközeivel végzett nevelés célja:

- a tanulók ismeretekkel és élményekkel gazdagodjanak a zene-, a képzőművészetek és az irodalom területén,
- fejlődjön az alkotó- és kifejezőkészség,
- olvasási igény kialakítása is, valamint a zenehallgatás megszerettetése is; ösztönző lehet a versmondás, a szerepjátszás, a bábjátszás, az éneklés, a karének, a zenekar eszközeinek a felhasználása.
- Ezeken keresztül érzelmi életük és önbizalmuk kibontakozása és fejlesztése.

Technikai nevelés /technika, informatika/

E nevelési területen belüli célok és feladatok:

- olyan ismereteket nyújtunk, olyan jártasságok és készségek kialakítására törekszünk, amelyek alapján a tanulók képessé válnak önálló ismeretszerzésre és a szerzett ismeretek, jártasságok és készségek gyakorlati alkalmazására.

Eszköze:

- a gyakorlati tevékenységnek.

Az integrációs oktatásból fakadó speciális tantárgyi célok és feladatok

Humán tárgyak: /magyar irodalom, nyelvtan, történelem/

A felső tagozat magyar (történelem) tantárgyainak oktatása a már kialakított képességekre alapozva – olvasás technikája, szövegfeldolgozás alapjainak kialakítása, nyelvtani szabályok előkészítése – mélyíti el az általános műveltség elemeit, illetve bővíti a kulturális ismereteket, kultúrtechnikák elemeit.

Az általános célok és feladatok mellett olyan speciális megsegítő eljárásokkal bővülnek az oktatás módszertani követelményei, amelyek a sérült tanulók sajátos igényeihez igazodva elősegítik az individuális különbségek csökkentését, megakadályozzák a további lemaradások kialakulását.

Fejlesztési követelmények:

- szövegértés, szöveg-feldolgozási képesség továbbfejlesztése,
- szövegen belüli tájékozódó képesség kialakítása,
- olvasási technika rögzítése,
- kifejező, helyes hangsúlyozású hangos olvasás, értelmező néma olvasás fejlesztése,
- igényes, irodalmi kifejezőkészség fejlesztése,
- aktív szókincs bővítése,
- grammatikai ismeretek rögzítése, gyakorlati alkalmazásának automatizálása.

A tárgyi sajátosságból adódóan az egész tanulási folyamatra kihat az itt tanultak készség szintű elsajátítása. Az ismeretszerzés fő formája az olvasás, a vizuális megfigyelésen alapuló tájékozódás és ismeret-rendszerzés, ezért a kommunikációs feladatok megoldásánál a fő szempont a technikájában és időben megfelelő értő olvasás kialakítása.

A sérült tanulók esetében gyakran előfordul, hogy akár artikulációs, akár grammatikai szinten, de más észlelési, vagy magasabb szintű sérülés esetén intermodális, szeriális területen találjuk a problémát. Ezekben az esetekben speciális megsegítéssel, fejlesztő foglalkozásokkal, illetve megsegítő feladatokkal kell elősegíteni a megfelelő haladást.

Speciális célok és feladatok:

- a sérült tanulók igényeihez igazodva a szükséges korrekciós foglalkozások igénybevétele (pl. logopédiai kezelés),
- a tananyag feldolgozásának tervezése az egyéni képességek figyelembevételével, a megfelelő eszközök, módszerek alkalmazása (pl. egyéni feladatlapok, feldolgozási időhatárok meghosszabbítása, a részfolyamatok rögzítése esetén változatos módszerek alkalmazása),
- a fejlesztő foglalkozásokon elsajátított kompenzáló technikák, helyes kivitelezési módok következetes megkövetelése, használatára ösztönzés,
- a kultúrtechnikák elmélyítésével az ismeretfelvétel megkönnyítése, az ismeretek rendszerezése,
- önkifejező-készség fejlesztése,
- az anyanyelvi neveléssel a sérülésből fakadó beilleszkedési nehézségek csökkentése, az életkornak megfelelő kommunikációra nevelés.

Reáltárgyak: /matematika, kémia, fizika/

A tananyag és az általános iskolai követelményszint szem előtt tartása mellett fontos szempont az egyéni sajátosságok figyelembevétele, hiszen ezeknél a tárgyaknál jelennek meg leginkább a sérülésből adódó különbségek mind a megértés, mind az elsajátítás területén.

A szemléltetés sokrétűsége, a probléma többszemponú megközelítése, a rögzítés idejének meghosszabbítása, az alaposabb, részenkénti gyakoroltatás, valamint az életszerű, testközel feladatokon keresztül történő megértetés elősegíti a tanultak belsővé válását, elsajátítását.

Fejlesztési követelmények:

- a gondolkodási műveletek folyamatos, célzott fejlesztése,
- a problémamegoldó gondolkodás, a matematikai logika kialakítása, továbbfejlesztése,
- ok-okozati kapcsolatok megláttatása,
- a megoldások megtervezésére, tudatos kivitelezésére nevelés.

A társtudományok ismereteinek (fizika, kémia) megközelítése, pl. mozgássérültek esetében olykor csak precíz, mindenre kiterjedő szemléltetéssel lehetséges. A tanulók sérüléséből adódóan gyakran nem, vagy alig találkoznak olyan jelenségekkel, amelyekkel ép társaik igen. Illetve a helyhez kötöttségükből, kiszolgáltatottságukból eredően előfordul, hogy nem élnek meg úgy a természeti jelenségeket, történeteket, hogy azok a későbbiekben támaszt nyújtsanak a tanulmányaik során. Ezért a megfigyeltetés, kísérlet módszere kiemelt helyet kell kapjon e tantárgyak oktatása során.

Speciális célok és feladatok:

- a tananyag többsíkú megközelítése,
- fokozott gyakorlási lehetőségek biztosítása,
- az egyéni sajátosságokhoz igazodva a feladatok végrehajtásának időintervallumának növelése,
- egyéni feladatlapok készítése,
- egyéni fejlesztő foglalkozások szervezése,
- az egyes anyagrészek közötti összefüggések alaposabb megvilágítása, a kapcsolatok kiépítése,

- speciális eszközök (az egyéni szükséglet meghatározottsága alapján) használata,
- a sérült képességek tananyagon belüli fejlesztése,
- feladattudat, kitartás, önálló feladatmegoldásra nevelés.

Ezek a tárgyak olyan gondolkodási és logikai készségeket, képességeket igényelnek, amelyek valamilyen szinten sérültek, illetve nem funkcionálnak az életkortól elvárható szinten. Ezekben az esetekben szükséges olyan korrekciós foglalkozások megszervezése, amelyek célzottan a részképességeket fejlesztik, megalapozzák, előkészítik a magasabb szintű műveletek elsajátítását, így a tananyag hatékonyabb megértését. A foglalkozásokon elsajátított képességeket következetesen be kell építeni a tananyag feldolgozásába, így juttatni újabb ismeretekhez a sérült tanulókat.

Természetismereti tárgyak: /földrajz, biológia/

A tantárgyak általános célkitűzései és feladatai vonatkoznak a sérült tanulók oktatására is. A velük szemben támasztott követelmények szintén megegyeznek az ép gyermekekkel szemben felállított elvárásokkal. Azonban a sérülésekből fakadó hátrányokat csak fokozott odafigyeléssel és tervszerű pedagógiai munkával lehet csökkenteni, leküzdeni.

A természetismereti tárgyak oktatása feltételez egy előzetes tapasztalat-gyűjteményt, amit a gyermekek korábbi tanulmányaik során, illetve saját élmény kapcsán szereztek meg. Az előző évek tanulmányaira – a követelmények azonossága folytán – lehet támaszkodni a SNI tanulók esetében is, de a saját tapasztalat csekély volta miatt nehezebb a képzelet mozgósítása, az elméleti síkú oktatás. Mindebből következik, hogy a földrajz és biológia oktatása során elsődleges „segédeszköz” a szemléltetés, cselekedtetés.

Fejlesztési követelmények:

- a gondolkodási műveletek közül a szimbolikus gondolkodás, illetve a képzelet fejlesztése,
- érdeklődés felkeltése,
- megfelelő motivációs szint megteremtése,
- optimális szemléltető eszközök, szemléltetési idő biztosítása.

E tantárgyak fő célja a gyermekek megismertetése az élő és élettelen, a természeti és földrajzi környezettel. Azon képességek kialakítása, amellyel magabiztosabban és pontosabban tud tájékozódni saját szűkebb és tágabb életterében. Ezzel elő kívánja segíteni a hátrányok csökkentését, a társadalmi beilleszkedést, a jövő kialakításának optimális feltételeit, illetve a sérült tanulók objektív látókörének szélesítését.

Speciális célok és feladatok:

- az egyéni sérüléseket figyelembe véve kell alkalmazni a szükséges szemléltető eszközöket, oktatástechnikai és egyéb segédeszközöket,
- a megtapasztaltatás fontos kiegészítője kell, hogy legyen a szemléltetésnek,
- az alkotó tevékenységbe ágyazott, saját tapasztalatokra épülő feladatmegoldásokra kell törekedni a tananyag hatékonyabb elsajátítása érdekében,
- fontos szempont a tényleges tapasztalatok szerzése (osztálykirándulások, séták szervezése a tananyaghoz kapcsolódóan),

- az egyéni szükségleteknek megfelelően kell megszervezni és előkészíteni az egyes anyagrészek rögzítését, gyakorlását, pl. egyénre szabott feladatlapok, korrepetálások, egyéni megsegítő foglalkozások,
- bizonyos típusú feladatokat (pl. vaktérkép kitöltése, hiányos rajzok kiegészítése) az egyes tanulók sérüléséhez kell igazítani: vizualitási vagy manipulációs problémák esetében ezeket nagyított feladatlapokon, illetve szóban kell kérni,
- a tanulókat meg kell ismertetni azokkal az eljárásokkal, módszerekkel, illetve forrásokkal, amelyekkel ismereteiket gyarapíthatják, tájékozottságukat növelhetik, kíváncsiságukat kielégíthetik (pl. Internet, szakirodalmak, televízió műsorok).

Készségtárgyak: /ének, rajz, technika/

Az ebbe a csoportba sorolható tárgyak a tantárgyi ismereteken túl komplex esztétikai és kulturális ismereteket is nyújtanak a gyermekeknek. Ezek egységessége és a többi tantárgy színterén történő kiegészülése egy olyan sokoldalú műveltségterületet közvetít a tanulóknak, amely a kultúrált fejlődés alapkövetelményeinek felel meg.

A tantárgyi koncentráció révén olyan képességek és készségek kialakítására, illetve fejlesztésére van lehetőségünk, amelyek a sérült tanulók hatékonyabb ismeretszerzési, feldolgozási, rendszerezési tevékenységét segítik elő.

E tárgyak oktatása során jut leginkább kifejezésre a gyermeki személyiség, itt kap leginkább teret az önkifejezés szabadsága, ezekben a helyzetekben nyílik leginkább módunk a személyiségfejlődés indirekt befolyásolására. A közösségformálódás, egymás megismerésének is fontos színtere lehet egy-egy ének vagy rajzóra. A közös tevékenység, az alkotás, az együttműködés alkalmat adhat újabb kommunikációs lehetőségekre, kapcsolat felvételi módok megtanulására.

Fejlesztési követelmények:

- a tananyagon keresztül a művészi eszközökkel esztétikai nevelés,
- személyiségfejlesztés,
- önkifejezés fejlesztése, ösztönzése,
- kreatív, alkotó kedvű tanulók nevelése.

Mivel a sérült tanulók általában valamilyen vizuális, illetve manipulációs problémával küzdenek, speciális feladatokat is el kell látnia ezeknek az óráknak. Egyes tananyagok kivitelezése esetenként csak speciális eszközökkel oldható meg bizonyos sérülések esetén. Pl.: a szabványbetűk írásának sem a rosszabb íráskészség, sem a vizuális zavar nem lehet akadálya, ha a megfelelő méretű nagyításban, optimális íróeszközt használva tevékenykedhetnek a sérült tanulók.

Speciális célok és feladatok:

- különböző anyagok, eszközök testközelű, használaton keresztüli megismertetése,
- munkafolyamatok elsajátíttatása,
- sérülés-specifikus kompenzáló technikák megtanítása,
- sérült részképességek fejlesztése, pl. vizuális zavarok (rajz), auditív észlelési zavarok (ének), finom motorikus zavarok (rajz, technika) esetén,
- kitartás, önbizalom fejlesztése,

- szépérzék alakítása,
- közösségi nevelés: egymás segítése, megértése, ösztönzése,
- sérüléshez igazodó eszközök és technikák megválogatása,
- az egyéni igényeknek megfelelő hely és testhelyzet biztosítása, amelyek alkalmazása elősegíti az optimális alkotó légkör és kedv létrejöttét,
- motiváció és sikerélményhez juttatás.

Informatika tantárgy:

A sérült tanuló oktatásában nagy szerepet kap az esélyegyenlőség megteremtése. Ennek egyik színtere a számítástechnika, informatika oktatása.

Az alapvető célok megegyeznek az általános oktatási célokkal:

- a számítástechnika, informatika alapfogalmainak megismerése,
- az informatikai, számítástechnikai irodai eszközök biztonságos kezelésének elsajátítása,
- algoritmizáló képesség kialakítása,
- megtervezett, precíz munkavégzésre nevelés.

Mivel oktatási folyamatunk fő célkitűzése az ép és sérült tanulók azonos követelmények elé állítása, ezért e tantárgy fejlesztési követelményei is az egységességre törekszik.

Fejlesztési követelmények:

- számítógép-kezelés alapjainak elsajátítása,
- tudjon információkat különféle formában kifejezni, illetve a különféle formában kifejezett információkat felismerni,
- szerezzon tapasztalatokat hagyományos és új technológiákon alapuló információs eszközök és információ hordozók használatában,
- a tantárgy az információs társadalomban otthonosan mozgó, az információkat munkája során felhasználni és létrehozni tudó ember kialakítását célozza meg.

A sérült tanulók speciális szükségletei speciális célokkal és feladatokkal egészíti ki az informatika tantárgy oktatását. Ezek áthatják az oktatás egész folyamatát.

Speciális célok és feladatok:

- alkalmazkodva a sérült tanulók igényeihez, megfelelő tanterem biztosítása az egyéni foglalkoztatási formához, amellyel a gyermekek másságának megfelelő tempóbeli és módszertani igényeihez alkalmazkodunk,
- az informatikai eszközök kezelésének elsajátításával olyan kompenzáló technikák megtanítása, amellyel a mindennapi életben való érvényesülés lehetőségét segítjük elő,
- a modern információáramlás használatának megtanításával (Internet) a szükséges ismeretekhez jutás önálló és egyszerű formájának alkalmazása, ezzel önállóságra nevelés,
- a számítógép kezelésének megtanításával a különböző oktató programok használatának elősegítése,
- a tantárgyi kapcsolódások kihasználása olyan esetekben, amikor a sérüléséből adódóan a gyermek kézírása nem teszi lehetővé az objektív értékelést,

- a segédprogramok, oktatási anyagok számítógépen történő alkalmazásával a szélesebb körű szemléltetés, megtapasztaltatás elősegítése, ezzel a speciális szükségletű tanulók egyéni képességeihez való alkalmazkodás,
- az informatikai ismeretek alapos elsajátításával a továbbtanulás, a pályorientáció és későbbiekben a társadalomba való beilleszkedés területén nyújtunk segítséget.